

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
15 Mart 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/929)

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

15 Mart 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu saat 10.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/929) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/929) daha detaylı incelenebilmesi için alt komisyona havale edilmesine ilişkin önerge kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.11'de toplantıya son verildi.

15 Mart 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.03

BAŞKAN: Mehmet BABAĞLU (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)

SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)

KÂTİP: Hüseyin FİLİZ (Çankırı)

BAŞKAN – Çok kıymetli bakanlarım, Sayın Grup Başkan Vekilim ve çok değerli milletvekillerimiz, kamu kurumlarımızın kıymetli bürokrat ve temsilcileri, değerli sektör temsilcileri, çok değerli basın mensuplarımız ve misafirlerimiz; yeterli çoğunluğumuz vardır. 26'ncı Yasama Döneminin altıncı toplantısını, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonumuzun 26'ncı Dönem ilk esastan görüşme tasarısının görüşmeleri için açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/929)

BAŞKAN – Toplantımızın gündemini 12 Mart 2018 Pazartesi günü yazılı olarak sizlere tebliğ etmiştik.

Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizde, Orman ve Su İşleri Bakanlığımız tarafından hazırlanan, Komisyonumuza esas olarak havale edilen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Tasarının geneli üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

Öncelikle, tasarı hakkında bilgi vermek üzere Sayın Orman ve Su İşleri Bakanımıza söz vereceğim. Ardından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız talep etmeleri hâlinde kendilerine söz vereceğim. Ondan sonra da Sayın Komisyon üyelerimize ve Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize söz vereceğim.

İlk sözü Sayın Orman ve Su İşleri Bakanımıza veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli misafirler, kurum temsilcileri, saygıdeğer Bakanım; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Özellikle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında sizlere sunum yapacağım efendim müsaadenizle.

Malum olduğu üzere, kanun tasarısı gelmeden önce Komisyona gayriresmî bir toplantı yapılarak bir sunum yapmışım. Sizlerin o zamanki tenkit ve tavsiyelerinizi de almak suretiyle bu kanun tasarısını, neticede özellikle Bakanlar Kurulundan geçirmek suretiyle Meclise sevk ettik. Bugün de bunu görüşüyoruz efendim.

Özellikle, biliyorsunuz, DSİ'nin 6200 sayılı Kuruluş Kanunu var. Bu Kuruluş Kanunu'nda özellikle bazı yeni görev ve yetkiler veriliyor efendim. Bunlardan, bilhassa, güneş enerjisi sistemleri kurulmasına izin vermek ve bu alanları kiralamak şeklinde bir izin var. Şöyle ki, hakikaten bazen, burada sulama birlikleri, çiftçilerimiz de var...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, özür diliyorum.

Görüntülü basın görüntü almış ise kendilerini salon dışında davet edelim. Zaten yazılı basınımız buradalar.

Evet, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Özellikle enerji fiyatlarının çiftçiye yük getirmesi dolayısıyla biz bu konuda DSİ'ye bilhassa baraj ve gölet su yüzeyleri, kanallar var, büyük kanallar, bunlar üzerine güneş enerjisi sistemleri kurulmasına izin vermek, bu alanları kiralamak şeklinde bir yetki veriyoruz ki çünkü güneş enerjisi sistemleri kurmak için genellikle yer ihtiyacı oluyor. Ayrıca, su tahsisi de çok dağınık. Bu su tahsis yetkisini DSİ'de topluyoruz. Bunun dışında, arazi toplulaştırılması ve tarla içi geliştirme hizmetlerinde DSİ yetkilendiriliyor efendim.

Bu maksatla, DSİ'de 3 daire başkanlığı kuruyoruz yani yeni bir genel müdürlük kurmak yerine. Zaten sizlerle yaptığımız görüşmelerde bunun DSİ bünyesinde özellikle daire başkanlarıyla birlikte çözülmesi tavsiye edilmişti. Bunlardan birincisi Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Daire Başkanlığı, ikincisi Arazi Toplulaştırması Etüt ve Projelendirme Daire Başkanlığı, bir de Değerlendirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığı olmak üzere 3 daire başkanlığı kuruyoruz. Tabii, bunları özerk yönetmek üzere bir de ilave genel müdür yardımcısı. Yani şu anda DSİ'de 4 genel müdür yardımcısı var. Bu işleri takip için beşinci bir genel müdür yardımcılığının kurulmasını teklif ediyoruz efendim.

Şimdi, burada çok önemli bir husus var efendim, onu arz etmek istiyoruz. Şimdi, malum olduğu üzere, baraj, gölet ve sulama tesislerinin bedelleri belli bir süre çiftçilerden alınmak üzere bu şekilde bir mevzuat var. Ama burada Hükümetimiz tarafından özellikle “Çiftçileri bu şekildeki bir yükten muaf tutalım.” şeklinde bir görüş belirlendi. Aslında bu çok önemli. Yani bizim yaptığımız baraj, gölet, sulama maksatlı tesisler için harcanacak olan yatırım bedellerinden çiftçilerin muaf tutulması konusunda bir kanun teklifimiz var. Bu da çiftçilere çok büyük bir destek demektir, bakın, onu özellikle vurgulamak istiyorum. Yani bu bedeller alınmayacak, devlet tarafından yapılacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tam açar mısınız bunu, hangi bedeller?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şöyle efendim: Şimdi, baraj yapıyoruz, gölet ve sulama tesisi yapıyoruz, bunların bedellerini belli bir süre zarfında çiftçiler meri mevzuata göre ödemek durumunda. Biz artık bunları tamamen...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Tarihte, geçmişte ödenen böyle bir para var mıdır?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Var tabii, ödeniyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Baraj ve göletle ilgili ödediği bir para var mıdır?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Var, evet, var. Tahakkuk ediyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hiç duymadık yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, duymadınız ama ödeniyor. Uzun süre olduğu için... Faizsiz, otuz yıl süreyle.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bizce bir yanlış bilgilendirme var Sayın Bakanım. Bu konuda bir yanlış bilgilendirme olduğunu düşünüyoruz. Biz çiftçi bölgesindeyiz, hiçbir çiftçinin böyle bir para ödediğini duymadık.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O zaman size taslakları gönderelim.

Efendim, müsaade ederseniz ben sunum yapayım da.

BAŞKAN – Evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, mevcut mevzuata göre böyle bir ödeme var, DSİ de bunu tahsil etmek üzere tahakkuk ettiriyor. Bir kısmı da ödedi, ödemeyen de var, belki siz ödemeyenlerden bahsedebilirsiniz. Ama şimdi, biz bunları devletin yapması ve çiftçiye yatırım bedeli karşılığı bir ödemeden muaf tutuyoruz. Yalnızca burada şunu getiriyoruz: Efendim, biliyorsunuz, biz şu anda tamamen tarla içi sulamayı da alacağız, böylece vatandaşın ta tarlasına kadar suyu götüreceğiz. Bu maksatla içme suyu aboneliklerinde olduğu gibi sulama tesisinden faydalanmak isteyen vatandaşların da sözleşme imzalaması gerektiği şeklinde bir şart getiriyoruz. Çünkü su alacaksa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sözleşmenin içeriği ne Sayın Bakan, onu detaylandırabilirseniz...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, onu detaylandırırım. Şimdi, şöyle: Biliyorsunuz, bütün içme suyunda vatandaş ne kadar su alacak, ne olacak, nasıl alacak, bununla ilgili tabii bu sulama bedellerini ödeyecek. Bunlarla ilgili bir taslak, bir yönetmelik çıkararak bir sözleşme taslağı getiriyoruz, vatandaş onu imzalayacak. Nereye su alacak, ne olacak, kaçak su almaması için ve tabii ki bu, tamam, yatırım bedellerinden muaf tutuyoruz ama sulama bedelleri hudutsuz değil, suyumuz sınırlı, su zengini değiliz, bu yüzden sulama bedellerini tahsil edeceğiz. Dolayısıyla kimden ne tahsil edeceğiz yani abonelik gibi bir sözleşme olacak.

İşletme bakım...

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, bu, tarla sulamasıyla alakalı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, evet.

MUHARREM VARLI (Adana) - Yani kişi aynı normal su aboneliği gibi, çeşmesinden aldığı su gibi tarlasına da saat mi koyacak?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gerektiğinde tarlasına saat koyacağız veyahut vanadan alacak. Artık biz şu anda bütün Türkiye’de, öncelikle kritik, su sıkıntısı çeken bölgelerden başlamak üzere tarla içine kadar vanasını koyarak ve sayacıyı koyarak vatandaşın suyu götüreceğiz. Mümkün mertebe su açısından fakir olan bölgelerde yağmurlama ve damlama yapacak sistemleri de kuracağız.

MUHARREM VARLI (Adana) – Şu anda mevcut sistemlerde nasıl bir uygulama olacak?

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlaştın isterseniz ondan sonra yapalım. Hepinize söz vereceğim. Bir de söz alarak konuşma yapalım.

MUHARREM VARLI (Adana) – Tamam, açığa kavuşması lazım ki...

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Söz alarak gideriz.

BAŞKAN – Hepinize zaten istediğiniz kadar yeterli süre vereceğiz konuşmak için, tamamlaştın lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, mevcut sistemlerde de belli bir süre içinde onlar da yağmurlama ve damlamaya geçecek Sayın Vekilim. Bununla ilgili geliyor zaten. Yani bunların ücretlerini işleten tarafından tahsil edileceği, ödemeyenlere İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanacağı düzenlendi. Çünkü artık yatırım bedelini almıyoruz, suyu tasarruflu kullansın diye... Su ücretsiz olunca vahşi bir sulama yapıyor, tarla tuzlanıyor, fazla su fazla ürün demek değil. Yani neticede, bir vatandaş fazla su kullandığı zaman mansaptaki diğer çiftçilere su gitmiyor, hem lüzumsuz su hem lüzumsuz para harcıyor, dolayısıyla bunu önlemek için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Para ve kısıtlama yerine acaba eğitimle bunu düzeltemez miyiz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Eğitim var zaten, özellikle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yeteri kadar değil galiba.

BAŞKAN – Şu sunuyu bir tamamlayalım sayın vekillerim, lütfen bir tamamlayalım. Hepiniz istediğiniz kadar konuşabileceksiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, şöyle: Sayın Vekilim, özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanıyla birlikte büyük bir eğitim... Bakanımızla birlikte çalışıyoruz her konuda çünkü neticede tarımın sahibi özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız, dolayısıyla birlikte çalışıyoruz. Biz sadece sulama kısmında onlara hizmet ediyoruz. Bu bakımdan, eğitim konularında esas itibarıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve bizdeki elemanlarla birlikte onların direktifleri doğrultusunda eğitim çalışmaları da yapılıyor, yapılacak.

Bir de efendim, biliyorsunuz, Devlet Su İşleri ve Orman Genel Müdürlüğü maalesef harçlar ve damga vergisinden muaf değil. Bunların özellikle harçlardan, damga vergisinden, döner sermaye ücretlerinin ve gelirleri yönünden vergiden muafiyeti söz konusu. Bu, benzer kurumlarda yapıldı ama bizde gecikti, bu çerçevede bunu da talep ediyoruz.

Teşkilat Kanunu'na bir madde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben özür dilerim Başkanım da orada muaf tutulunca İcra ve İflas Kanunu'na vatandaş başvurunca harç alınacak, orada idareden alınmayacak. Dava açtığı zaman vatandaş yine harç alınacak, idareden alınmayacak. Tam bir eşitsizlik var orada, ne dersiniz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, doğru da bu harçlar kurumun bir cebinden öbür cebine gidiyor, lüzumsuz bir işlem. Sayın Vekilim, benzer kurumlarda, mesela Karayollarında bu tanındı. Sebebi de şu, şöyle oldu: Yani benzer kurumlarda bu muafiyet tanındı. Daha önce muafiyet vardı, bir ara Cetvel (II)'den Cetvel (I)'e alındı DSİ, bir geçiş döneminde, dolayısıyla bu durum ortaya çıktı, şimdi onu düzeltiyoruz.

Bir de efendim, su tahsili mahiyeti ve mevcut hukuki durumun korunmasına ilişkin düzenleme yapılmış DSİ projesinde kalan yerlerde maden arama veya işletme ruhsatı verilmeden önce DSİ'nin uygun görüşünün alınması gerektiğini hüküm altına alıyoruz. Bunu biraz daha açayım, şimdi, efendim, DSİ'nin mutasavver projeleri var, baraj, gölet, sulama tesisi. Bakıyorsunuz, bunu haber alan bazı madenciler hemen oraya bir ruhsat alma teşebbüsünde bulunuyor, daha sonra “Ben buraya masraf yaptım, neticede bu masrafları öde.” diye devleti lüzumsuz yere zarara uğratma gibi bir durum söz konusu oluyor. Bundan kaçınmak için “DSİ'nin orada bir projesi varsa uygun görüş alsınlar.” şeklinde bir hüküm getiriyoruz.

Ayrıca, 6200 sayılı DSİ Teşkilat Kanunu'na bir madde ilave ediyoruz. Bu arazi toplulaştırması kapsamında DSİ'ce ve proje idarelerince yapılacak işlemleri belirtiyoruz.

Ayrıca, sulama kooperatifleri... Kooperatiflerin bütün denetim yetkisi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında ama biz, bunun sulamayla ilgili kısımları, sadece bunlar DSİ tarafından denetlensin şeklinde bir yetki talep ediyoruz.

Ayrıca efendim, bir de sulama tesislerinde bazen hakikaten vanaları kırıyor veyahut da kanalı kırarak kendi arazisine kaçak bir şekilde su alıyor. İzinsiz olarak bu şekilde kullanılanlara idari para cezası verilmesini öngörüyoruz.

Bir de işletme bakım gideri borcu olan çiftçilerin tarımsal destek ödemelerinden mahsup edilerek bunun DSİ'ye borcunu... Bir taraftan devlet destek verirken bir taraftan DSİ veya ilgili kurum borcunu tahsil edemiyor, bunun DSİ'ye kesilerek ödenmesi şeklinde bir madde var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu desteklemeler bence desteklemenin amacına uygun değil ki Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, lütfen, tamamlayalım. Ondan sonra istediğiniz kadar konuşacaksınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, art niyet yok. Tamam, ben konunun daha açıklığa kavuşması...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, tamam da Sayın Vekilim, şöyle yani neticede devlet...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dünyadaki uygulamalarda desteklemenin amacı ayrı, borç ayrı. Sen destekleme yaparsın, borcu tahsil edersin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır ama bakın, şöyle: Biz az önce ne dedik? “Devlet yaptığı bütün yatırımlardan çiftçilerden bir ücret almayacak.” Ama sulamadan mutlaka ücret almamız gerekiyor. Sebebi şu: Çünkü su zengini değiliz. Mevcut su sadece 8,5 milyon hektarı sulamaya yetiyor, bu da düzenli yağmurlama, damlama sulama olursa, vahşi sulama olursa bu da yetmiyor. Dolayısıyla, bizim burada su ücretini mutlaka almamız gerekir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru, kamu hizmetinde meccanilik ilkesi uyarınca en ucuz maliyetin olması lazım, iktisadi kâr getirme amacıyla olmaması lazım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doğru da işte, biz onun için yatırım maliyetinden muaf tuttuk. Bak, ilk defa, bu büyük bir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dünyada hep böyle ama.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, öyle değil.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, ben Çukurova bölgesinde yatırım maliyetinden dolayı tahsil edilen bir tane makbuz istiyorum varsa, bürokratlarınız burada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Oldu, peki.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Çukurova bölgesinden, Adana, Mersin'den yatırım maliyetiyle ilgili bir tane makbuz istiyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz Türkiye'de genelde yapılan... Ama bazısı tahsil ediliyor, edilmiyor, o ayrı bir şey.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bir tane makbuz göstersiz bana, şu ana kadar tahsil edilen bir tane makbuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bir madde ilave ediyoruz, DSİ'ce uygun görülen sulama işletmelerinin ilgisine göre yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, diğer yerlerde belediyelere ve il özel idarelerine devredilebileceği, bu idarelerin sulama

işlemlerine dair yetkileri ve diğer işletme şekillerine dair yetkiler buna göre düzenleniyor, maddeler var. Gerçekten bir elastikiyet tanıyoruz yani bunu gerekirse, su ve kanalizasyon idareleri talep ederse, en uygun kim işletecek ve tabii, sulama birlikleri de DSİ'nin tüzel kişiliği bir birim olarak DSİ'ye bağlanıyor. Böyle bir yetki alıyoruz.

Bir de kadro ihdası var. Tabii, bu hizmetleri yürütmesi için DSİ'ye merkeze ve taşraya yeni kadro. Genelde mühendis kadroları bunlar. Onları talep ediyoruz efendim.

DSİ'nin dışında efendim, ormanla alakalı birkaç husus var, bunu ben özellikle arz etmek istiyorum. Bazen orman içinde restorasyon gerekiyor Kültür ve Turizm Bakanlığına ait bazı tesislerde veyahut da depolama tesisleri yapılmak isteniyor. Depolama tesisleri derken şöyle: Ormanın altında bir tünel açarak ormana zarar vermeden tünel içinde birtakım depolama, soğuk hava tesisleri, patates depolaması veya diğer mahsullerin depolanması şeklinde talepler geliyor. Bu, belli derinlikte, ağaçlara zarar vermeyecek şekilde, bir tünel açılarak... Şu anda izin yok ama bu konuda gerçekten talep çok. Bu konuda 18'inci maddeye ilave edilecek bir izin teklifimiz var.

Bir de efendim, devlet ormanlarında dikili satış yapabilme ve amenajman planlarına göre yıllara sarı satış hükmü getiriyoruz; o da şöyle: Şimdi, efendim, normalde şu anda ağaçların kesiliyor ve bunlar standart boylarda alınıyor, taşınarak orman teşkilatının depolarına getiriliyor. Orada bekliyor uzun süre ve satışlar buradan yapılıyor. Hâlbuki vatandaş diyor ki: "Benim istediğim boyutlar var, o boyutlara göre kesmiyorsunuz." Bir de lüzumsuz oraya taşıma, yükleme, tahmil, tahliye işlemleri var. Biz en azından bunu dikili olarak satabilelim şeklinde bir hüküm getirdik, dikili satış.

Bir de efendim, burada özellikle devlet ormanı bulunan köy ve kasabalardaki kooperatifler ile köy halkına yaptırılan üretim işlerine ait istihkak tutarlarının yüzde 7 fazlasıyla ödenmesini talep ediyoruz. Bu da şunun için: Bunların genellikle sosyal güvenceleri yok, dolayısıyla biz de hesap ettik, bunların sosyal güvencelerini karşılamak üzere kooperatifler köy halkına yaptırılan işlerinde normalde istihkak tutarından ayrıca yüzde 7 fazla bir destek orman teşkilatı versin şeklinde bir teklifimiz var. Bunun çok büyük faydası var; bununla, özellikle köylerden şehre göçün önlenmesi, ayrıca bir de oradaki bütün orman köylülerinin tamamen sosyal güvence şemsiyesi altına girmesini sağlamayı hedefliyoruz.

Bir de efendim, yangınlara müdahalede gönüllülük sistemi getiriyoruz yani böyle bir sistem yok, bunu getiriyoruz.

Ayrıca, Orman Kanunun'a ek 15'inci maddeyi ilave ederek... Bilhassa bu çok önemli, bunu şöyle izah edeyim efendim: Geçmişte, bilhassa 12 Eylül'den sonra askerler demişler ki: "Şuradaki alan boş, burayı ağaçlandırın." Tapu, Ormana ait değil, ormanlık alan değil; vatandaşın mülkiyeti. Hakikaten dava açıyor vatandaş özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde de tabii ki davayı kazanıyorlar. Bizce bu gerçekten haksızlık çünkü vatandaşın tapulu mülküne Orman izinsiz gitmiş el koymuş, tapusu vatandaşta; dolayısıyla, bu şekilde gerçek veya özel tüzel kişileri adına tapulu olan fakat izin alınmadan, zorla ağaçlandırılmış taşınmazlara ilişkin mülkiyet ihlalinin karşılığında Maliye hazinesinden taşınmaz verilmesi suretiyle mağduriyetlerinin giderilmesini hedefliyoruz. Yani diyoruz ki: Burası artık orman olmuş, bunun yerine, vatandaş kabul ederse buna uygun bir alandan Maliyeye ait, Millî Emlake ait bir yerden yer verelim. Kabul etmezse zaten mahkeme ne takdir etmişse onun bedeli ödeniyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Böyle bir şeyin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmesi bile ayıp bir şey zaten Sayın Bakanım. Yani adamın tapulu yerine ağaç dikiyorsun, ondan sonra bu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doğru, haklısınız ama şimdiye kadar bunu biz yapmadık, bu, ta 1980’li yıllardan gelen bir husus efendim. Bunu şimdiye kadar da kimse çözmek istememiş, çözülmemiş; maalesef bu böyle bir haksızlık. Sayın Vekilim, ben de aynen size iştirak ediyorum. Vatandaşın mülkü yani el koymuşuz, haksızlık. Bu haksızlığı telafi etmek için teklif ettiğimiz bir şey.

Ayrıca efendim, şöyle bir şey var, bunu özellikle bütün Komisyon üyelerine, Başkanımıza arz etmek istiyorum: Şimdi, biliyorsunuz Anayasa’da 2/B maddesi var, Anayasa’nın ilgili hükmüne göre kanunda düzenlenen 2/B maddesi. Bu, 31 Aralık 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybetmiş yerlerin vatandaşa satılmasına dair bir hükümdü fakat bunu ta 2008 yılına, 2009 yılına kadar kimse gerçekleştiremedi çünkü Orman Kadastro ayrı çalışmış, Tapu ve Kadastro ayrı çalışmış. Biz ilk defa 2008 yılında bunun yanlış olduğunu, Orman Kadastro ile Tapu ve Kadastro’nun birlikte çalışarak buna göre ormanlarda tapu alınmasını temin ettik. Şu anda ormanların yüzde 90’ının tapusu var. Ancak maalesef burada 31 Aralık 1981 tarihinden önce yapılanlar 2/B kanunuyla Mecliste oy birliğiyle çıktı biliyorsunuz ve bunlar vatandaşa satıldı, problem çözüldü. Bunlar tamamen orman vasfını kaybetmiş yerler ama bunun dışında hakikaten bazı yerler var ki taşlık, kayalık, ot bitmiyor. Mesela Muğla’da, biz taşlık, kayalık, ot bitmeyen yere biz demişiz ki: “Burası orman.” Hiç kimse bir şey yapamıyor. Biz de çok sıkı takip ediyoruz. Şu ana kadar şunu gururla ifade ediyorum: 1 metrekaare yer işgal ettirmedim. Bakın, bunu inkâr eden varsa buyursun çünkü hem uydudan hem karadan çok sıkı denetliyoruz, ayrıca ormanların tapusunu aldık ki artık girmesi mümkün değil. Daha önce ormanların tapusu yoktu, dolayısıyla şimdi diyoruz ki: Değerli milletvekillerim, Sayın Başkanım; bu gibi yerlerde vatandaş artık mümbit tarım arazilerine yapı yapıyor çünkü yer yok. Hâlbuki yamaçtaki, depreme dayanıklı, sağlıklı, ot bitmeyen taşlık, kayalık yerler boş duruyor. Biz diyoruz ki: Ya, burada ot bitmiyor, ağaç bitmiyor; burayı Millî Emlake verelim, o da bize daha uygun yerden, orman olabilecek yerden, 2 katından az olmamak üzere böyle bir alanı bize versin ve orayı ağaçlandıralım. Böylece hem tarım arazilerini işgal etmekten kurtaralım...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnşaat yapıp kâr edeceğiz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, efendim, öyle değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaçak imara açacağız yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, kati surette, bakın, bunun imarla alakası yok, imara açılır diye bir şey yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Muğla’da denize bakan, orman olmayan arazi ne olur Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Muğla’nın merkezinde efendim, misal olarak söylüyorum. Bakın, ben bunu izah edeyim; bu, bir.

Bir de şu var: Bazı yerlerde yolun bir tarafı 31 Aralık 1981 tarihinden önce bitmiş, 2/B kanunuyla mülkiyetini almış. Yolun öbür tarafı birkaç ay sonra, 31 Aralık 1981 tarihinden hemen sonra inşa edilmiş ama şu anda oralar yapıyla dolu, tekrar orman hâline getirmek mümkün değil. Anayasa’ya göre onu da 2/B kanunuyla satmamız mümkün değil. Ya 31 Aralık 1981 tarihini değiştireceksiniz veyahut da orayı Millî Emlake verip 2 katından az olmamak üzere biz orman alanı olarak kazanacağız.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bu, genel olmasın, o bölgelere özel olsun Sayın Bakanım. Diğer mecralarda bu konuşulsun, tartışılsın, o bölgelere özel olsun yani genel olursa istismara açık olur.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Özel, zaten bakın, Gemlik'te bunu yapıyoruz, özel; zaten bu, genelde Bakanlar Kuruluna gelecek, bölge bölge incelenecek, karar verilirse sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kurum, kuruluşların görüşü alındıktan sonra ona göre verilecek. Yoksa genel değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, ıslah çalışması hiç yapılmış mı buralarda değerlendirme amaçlı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yapıldı efendim, ben bunları yaptırđım özellikle değişik yerlerde. Hakikaten, bazı yerlerde tamamen som kaya fakat orman gözüküyor, bir şey yapamıyorsunuz ama öbür tarafta boşuna masraf da yapıyoruz. Şu bakımdan, depreme dayanıklılık bakın. Şimdi, misal olarak Gemlik'i çok iyi biliyorum ve Gemlik Türkiye'de en riskli alan, depremde sivilaşıma durumu söz konusu. Hâlbuki yamaçta taşlık, kayalık alan var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Burası inşaata açılmayacak” diyorsunuz, “Depreme dayanıklı arazi.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, bakın, burada 2 katından az olmak... Mesela, trampayı getiriyoruz. Bu sadece Türkiye'de değil, İsviçre hukukunda da, Avrupa'daki hukuklarda da var.

Ben şöyle bir hatıramı anlatayım madem açtınız. Başkanım, müsaade ederseniz, vuzuha kavuşması için.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, bir tarihte Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'le İsviçre'ye gittik resmî bir ziyaret için. Ben de vardım. Tabii, o zaman Zürih'ten Bern'e giderken, o zamanki kadın Cumhurbaşkanı hanımefendi özel bir tren tahsis etti. Tam trenle giderken baktım, ormanlık alanda bir alan açılıyor. “Sayın Başkan, bu nasıl açılıyor?” deyince o şunu dedi: “Eğer bir zaruret varsa biz burada bu alanı Bakanlar Kurulu kararıyla ormanlık alandan çıkarıyoruz, en az bu kadar, bunun birkaç katı kadar alanda orman kuruyoruz. Böylece orman alanları azalmıyor. Bizde trampa var.” Şu anda biz burada Avrupa hukukunda olan, İsviçre hukukunda olan trampayı getirmek istiyoruz. Çok zaruri bir yer var taşlık, kayalık, orman olması mümkün değil. Bunu size gösterelim isterseniz, birlikte karar verelim. Vatandaş sanayisini veyahut da inşaatlarını ve binalarını boşuna mümbit tarım arazisinde yapmasın, gelsin depreme dayanıklı alanda yapsın. Biz de dosdoğru bir orman kuralım, maksadımız bu bakın, bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, sizin iyi niyetinizden şüphemiz yok ama şöyle bir şey var: Buralar, kullanılmayan araziler el değiştirdiğinde değerlerini karşılayarak imara açılabilirler yerlerse mevcut hâlinin üzerinde değerle satılıp daha sonra buraları imar alanı olarak kullanılabilir. Bu anda duruşuyla bir soluklanma noktası hiçbir şey olmazsa. Yani, oraya dikeceğiniz iki üç bitkiyle oranın havasını değiştirebilirsiniz ama anladığım kadarıyla, sizin ifadenizle örtüşmüyor. Yer bulabilecek arazilerin birilerine verilmesi demek bu araziye imara açtırmak demek.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, birilerine vermiyoruz, tamamen bizim, devletin bir kurumundan bir kuruma veriyoruz, Millî Emlake veriyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yeni değil ama Bakanım, hani Gemlik örneği -yeri gelince konuşacağız elbette- ama Gemlik örneği tam da sizin söylediğimize denk gelmemektedir. Orada yerinde bir dönüşüme mutlaka ihtiyaç vardır. O açıdan değişiklik yapılmayacağı da...

BAŞKAN – Yani buna trampa imkânı getiriyoruz sayın vekiller.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Biraz önce söylediğiniz o Gemlik örneğine karşılık olarak asıl söylenmesi gereken şu: Özellikle Antalya, Ege kıyılarına bir bakın. Denizin kenarına yerleşmiş olan yapılar var ama biraz yukarıya çıktığınız zaman denizden sonra zaten ilk gördüğünüz... Sizin bu söylediğiniz alan içerisine Antalya'nın Gazipaşa'sından Alanya'ya kadar, Ege'nin de büyük bir bölümünü alıyor. Tam da Ömer Bey'in dediği, o turizme açılan alanlar üzerinden düşünülmesi gerekir. Tam yeri geldiği için söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın vekillerim, bu konuşmalarınız tutanaklara girmiyor yalnız mikrofon açık değil, dolayısıyla tutanaklara da girmiyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, tutanağa girsin diye konuşmuyoruz, tamamlayıcı olsun diye söylüyoruz.

BAŞKAN – Yok, yok yani şeyi bir tamamlayalım, ondan sonra hepinize sırayla söz vereceğim efendim.

Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, bakın, bu çok önemli. Bu, özellikle bazı yerlerdeki problemlerin, yolun bir tarafı -hatta bunları gruplarla da görüşelim- 2/B olmuş, öbür tarafında şu anda binalar var, orman gözüküyor fakat onu yıkamıyorsunuz. Bunun örneklerini götürelim.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, geçmişte bir Çatalca örneği var, yasayla sadece o bölgedeki köylerin ismi yazılarak o bölgedeki sorun çözüldü. Aynı şekilde, bu şekilde yapılabilir ama siz genel bir karar alırsanız bunun ucu açık olur ve bu doğru bir şey olmaz. Sadece ada, parsel belirterek, bölge belirterek getirirseniz Mecliste tartışılır, bu kabul edilebilir bir şey olabilir ama tersi bir durum kabul edilemez.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet ama bunu Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi şeklinde düşünüyoruz yani bizde bir kişi karar vermez, bütün kurum ve kuruluşların görüşlerini dikkate alarak... Herhâlde devletin kurumlarına da güvenmek gerekir. Uygun olması hâlinde yapılacak, elzem olan durumlarda, elzem. Bunlara ait örnekleri getirebiliriz efendim.

Bu, Gemlik'le ilgili kanun çıktı, ben teşekkür ediyorum ama orada şöyle bir yanlışlık yapılmış: Biz sanki bütün Gemlik ilçesi, özellikle yer değiştirecekmiş gibi, kanunda öyle bir madde olduğu için bunu tashih ediyoruz sadece. Bakın, daha önceki kanunda “Gemlik ilçesi depreme maruz kalacağından ve yeri değiştirileceğinden...” diye bir hüküm olduğu için bütün sigorta, bankalar, hiç kimse işlem yapmıyor orada çünkü sanki Gemlik ilçesinin tamamı yer değiştirecekmiş gibi...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – İnşaat sektörü durdu, inşaat durdu Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, işte onu düzeltiyoruz müsaade ederseniz, oldu mu efendim? İşte, “Bursa ili Gemlik ilçesinin deprem tehlikesi altında bulunması ve ilçe sakinlerinin hâlihazırda yerleşim yerlerinden nakledilmesinin zorunlu bulunması sebebiyle” diye yanlış ibareyi... Çünkü bu ibare dolayısıyla bütün işlemler, sigorta işlemleri, bankacılık işlemleri, her şey durmuş. Dolayısıyla biz bunu şöyle düzenliyoruz efendim müsaade ederseniz: “Bursa ili Gemlik ilçesinde deprem tehlikesi altında bulunan yapıların dönüştürülmesi için ve yeni yerleşim yerlerinin belirlenmesi için...” diye ibareyi düzeltiyoruz ki işlemler yürüsün.

Bir de efendim, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'da bir değişiklik yapıyoruz.

Efendim, bu, sayaç takılma konusu var. Bu sayaç takılma konusunda, hakikaten, sayaçlar büyük ölçüde takıldı ama bazen eksik oluyor. Dolayısıyla sayaç takılmayınca büyük cezalar var. Diyoruz ki: “Bakanlar Kurulu yerine DSI’nin bağlı olduğu bakanlık tarafından...” İşlemler çok uzuyor, uzatma gibi birtakım sınırların ve diğer hususlara dair gereken kararların alınması bunu müsaade ederseniz DSI’nin bağlı olduğu bakanlığa verilmesini talep ediyoruz.

Damga vergisinde değişiklik, bunu arz etmiştim DSI için ama bir de sulama kooperatifleriyle ilgili işlemlerin damga vergisinden müstesna tutulmasını talep ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Harçlar burada yok, eşitlik ilkesi uyarınca ona harçların da ilave edilmesi gerekir. Sayın Bakanım, yani orada Bakanlığa getiriyorsun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Emin ol bunu zor kabul ettirdik, “Büyük kayıp var” deniliyor. Dolayısıyla bununla iktifa edelim. Bu da ilk defa geliyor bakın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Diğer ülkelerde yok. Kanunla korunuyor Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, o zaman diğer ülkelerdeki durumu sizden isteyeyim ben madem özel olarak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, Hollanda’da öyle, Almanya’da öyle.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 1053 sayılı Kanun’da içme suyu geri ödemelerine dair değişiklik yapıyoruz efendim. Şimdi, efendim, normalde biz bir belediye içme suyu talep ettiği zaman bunun borçları var 1053 sayılı Kanun’a göre. Genelde borçların ödenmesinde sıkıntı oluyor ve buna icra işlemleri tatbik ediyor. Devlet kurumları için, belediyeler için böyle bir işlem yapılması uygun değil. Bunun yerine, Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından kesinti yapılarak DSI’ye ödenmesi şeklinde bir hüküm getiriyoruz. Bununla da bir sınırlama getirdik “Yapılacak kesinti miktarı yüzde 25’i aşamaz.” diye çünkü belediyelerin de ihtiyacı var diye. Yani borçların tahsiline dair bir hüküm efendim.

Millî Parklar Kanunu’nda bir değişiklik yapıyoruz. Ziyaretçilere uygulanacak giriş ücretlerinin tahsilinde bir düzenleme yapıyoruz.

Bir de efendim 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’na hüküm ilavesini getiriyoruz. Bu çok önemli. Hatta bu konuda hakikaten çok büyük tecrübeye sahip olan Artvin Milletvekili Uğur Bey’in çok büyük katkısı oldu, ona teşekkür ediyorum çünkü o çok davalara girmiş. Efendim, şunu özetlemek istiyorum: Şimdi, normal bir takdir komisyonu tarafından bir bedel takdir ediliyor fakat sonradan bir bedel artışı, tezyidi bedel davası açılıyor, bu bedeli ödüyoruz ancak daha sonra üst mahkemede bu bedel fazla görülüp geri alınacağı zaman vatandaştan bu bedelin alınması çok sıkıntılı oluyor, icra davalık oluyor. Biz de bu kanunda özellikle şunu getiriyoruz: İlgiliye ödenecek bu bedel ödensin, geri kalan tezyidi bedel kısmı bankaya bloke edilsin, kesinleştikten sonra ödensin, böylece hak sahibi olunca geri ödenir, hak sahibi değilse o zaman ödenmemiş olur, böylece vatandaşın mağduriyeti ortadan kalkar. Bu, Artvin’de çok başımıza geldi, dolayısıyla bunu çözmek için teklif ettiğimiz bir husus.

Bir de kamulaştırma bedelinin tespitinde efendim, bazen mahallî bilirkişiler geliyor, çok yüksek bedeller... Efendim, öyle bedeller var ki -size gösterebilirim- İstanbul Taksim’deki arsa fiyatından çok daha fazla bedeller tahakkuk ediyor. Dolayısıyla objektif değer artışında bir üst sınır getiriliyor.

Bir de efendim, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nda bir değişiklik talep ediyoruz, şöyle ki: Kamulaştırması yapılırken taşınmazlardaki sabit tesis ve ağaç dikimine ilişkin Bakanlar Kurulu kararıyla bir sınır vardı, bunu beş yıl daha uzatalım diyoruz çünkü barajların özellikle projelendirilmesi

vesaire uzun zaman alıyor. Bu sefer vatandaş çoğu kere kamulaştırılacak arazi üzerine sabit tesis yapıyor veya ağaç dikiyor gibi gözüküyor, aslında kökü olmayan ağaçları oraya dikiyor sırf bedel almak için. Dolayısıyla, bunu önlemek için yaptığımız bir düzenleme.

Bir de efendim, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz, o da şu: Acele kamulaştırmaya ilişkin kararın sonra taşınmazın devir, ferağ ve temlikinin yapılamayacağı, taşınmazın tahliye ettirileceği düzenleniyor. Tapu Kadastroya böyle bir kayıt gitmediği zaman, vatandaş hemen üçüncü şahıslara satıyor, üçüncü şahıslar mağdur oluyor "Bunu bilmiyorduk biz" diye, bunu önlemek için getirdiğimiz bir düzenleme efendim. Tabii, burada DSİ Teşkilat Kanunu'na geçici madde ilave ediyoruz. 3083 sayılı Kanun'da -toplulaştırma ile ilgili kanun- biliyorsunuz bu arazi toplulaştırılması, tarla içi geliştirme hizmetleriyle alakalı olarak yer alan yetkilerin DSİ Genel Müdürlüğüne verilmesini teklif ediyoruz. Bir de efendim, bu 3194 sayılı Kanun'da düzenleme ortaklık payı var. Biliyorsunuz burada birtakım imar planı hazırlanırken yüzde 40-45'e kadar bir kesinti oluyor, bundan işte sosyal donatılar vesaire hazırlanıyor ama burada tabii...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bunun bu Komisyonla ne ilgisi var Sayın Bakanım 3194'ün, ben çok bağlantı göremedim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Dereler unutulmuş, bu tamamen şöyle ilgili...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bu Çevre Şehircilikle alakalı bir konu da onun için dedim, bu Komisyonla ne alakası var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama taşkın dolayısıyla tamamen... Bakın, tamamen sizin Komisyonunuzla ilgili çünkü bu dereler taşıdığı zaman tarım arazilerini tamamen su altında bırakıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Derelerle ilgisi yok Sayın Bakanım.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Çevre Şehircilikle alakalı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani neticede bunu Çevre Şehircilikle görüştük, onların uygun görüşünü aldık Sayın Vekilim. Şöyle ki: Bu payın artması hâlinde... Derelerin kenarında düzgün yerler kalsın çünkü dereler işgal...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, ben Komisyon üyesiyim Çevre Şehircilikte, bir kere gelip de konuşulmadı yani ben Komisyon üyesiyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, orada değil, biz Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla görüştük. Neticede burada getirilen anormal bir şey de yok. Bütün kesintiler bittikten sonra DOP'ta artan kısım varsa bunu şehir içinden geçen veya orada tarla içinden geçen derelerde kullanalım ki oraları istimlak etmek durumunda kalmayalım. İnanın şu anda derelerin pek çoğu işgal edilmiş ve geçmişte derelerin tapusu alınmış. Dolayısıyla orayı istimlak edemiyoruz, ıslah edilemiyor. Dolayısıyla "artmışsa" diyoruz bakın. Sayın Vekilim "Ortaklık payının artması hâlinde kalan payı burada kullanın." diyoruz, gayet güzel bir teklif.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Büyük Kanal Projesi'yle ilgisi var mı Sayın Bakanım?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hiç ilgisi yok efendim, hiç ilgisi yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Onu etkileyebilecek mi peki?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, onunla hiç alakası yok, bu şehir içinden geçen derelere, kanallara değil, derelere efendim. Hiç alakası yok, bunu da özellikle belirteyim.

Bir de efendim meteoroloji gözlem istasyonları var. Bunlar tabii ne kadar eskirse verileri o kadar kıymetli, ta 1926'dan beri kayıtlar var. Bazen bizim haberimiz olmuyor, meteorolojinin otomatik meteoroloji ölçüm istasyonunun veya rasat istasyonunun imar planında bir değişiklik yapılıyor, imara açılıyor. Dolayısıyla diyoruz ki: “Bunlar eğer böyle açılacaksa, bir zaruret varsa Bakanlığın görüşü alınmadan yapılmasın.” şeklinde bir teklif getiriyoruz.

Kadastro Kanunu'nda bir teklif getiriyoruz, o da çok önemli efendim. Özellikle 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4'üncü maddesinde yapılan değişiklikle orman kadastro yapıp kesinleştiği hâlde teknik sebeplerle tescil edilemeyen yerler var efendim. Orman alanlarının tescili için özellikle Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde orman kadastrolarının birlikte yapılarak bunların bir an önce neticelendirilmesini hedefliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu açılan davalara bir etkisi olacak.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Davalara şöyle olabilir: Yani, hakikaten bazen kadastro kesinleşmediği için sınırlar belli değil, sayısal yok. Biz aşağı yukarı orman kadastro sunun yüzde 97'sini bitirdik, yüzde 3'ü kaldı fakat tapuyla yani Tapu Kadastroyla birlikte çalıştığımız alanlar hâlihazırda yüzde 85'te, sıfırdı, şu anda yüzde 85'e getirdik yani tapusunu aldığımız ormanlık alanlar yüzde 85. “Geri kalanların tamamlanması için, Tapu Kadastroda bu eski paftaların sayısal hâlde getirilmesi, sınırların tam tespit edilmesi için Orman Kadastro ile Tapu Kadastro birlikte çalışarak bunları neticelendirir.” şeklinde bir karar veriyoruz.

Toplulaştırmaya dair bir kanun var. 5400 sayılı Kanun'da arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetlerine dair hükümleri kaldırıyoruz bu DSİ'ye geçeceği için. Ayrıca, 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda desteklemelere dair bir değişiklik yapıyoruz. “Tarla içi sulama sistemi destekleri” adı altında DSİ'nin kullanacağı bir destekleme ödemesi ekliyoruz Sayın Bakanım, sulamalarla ilgili.

Sulama birliklerinde değişiklik yapıyoruz. Efendim, tabii, sulama birliklerinden arkadaşlar da var ama iyi çalışan sulama birlikleri olduğu gibi, gerçekten istismar eden sulama birlikleri olduğunu da herkes biliyor, çiftçiler şikâyetçi. Dolayısıyla biz yeniden yapılandırıyoruz. Birlik meclisi ve yönetim kurulu organları kaldırılıyor, başkanlık ile başkanın görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenleniyor. Birlik üyelerine ve görev alanı dışında kalan su kullanıcılarına uygulanacak ceza hükümleri yeniden düzenleniyor. Burada şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Burada sulama birliklerine DSİ'den veya kamu kurumlarından bir müdür tayin ediyoruz ama oradaki mevcut elemanlar, sistem aynen devam ediyor, sadece mevcut başkanın yetkisi kaldırılıyor ama “Belli bir süredir iyi çalışan sulama birliklerinde o başkanın devamı” şeklinde de bir hüküm var. Dolayısıyla burada sulama birliklerinin, orada çalışanların mağdur edilmesi söz konusu değil. Burada ciddi bir teknik denetimi DSİ yapacak, mali denetimi de Maliye Bakanlığı ve Sayıştay yapacak. Sıkı bir denetim getiriyoruz, meselenin özü bu efendim.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – O denetimi şimdi yapsak da sulama birliklerine...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – O denetimi şimdi yapsak bu kadar başarılı sulama birliği varken. Bazı istisnalar var... Niye yapamıyoruz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, yapıyoruz şu anda, yapmaya başladık. Biliyorsunuz, Sulama Birlikleri Kanunu’nda bir değişiklik yapmıştık. Burada bazı birlikleri denetliyoruz ama bazı birlikleri ne kadar denetleneniz dahi işler yürümüyor yani kendi...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Sayın Bakan, tesis şeyi almayacak mıyız? Sulama birliklerinin asıl borcu elektrik ve tesisten kaynaklanıyor. Elektrikte KDV’yi, TRT payını kaldırırsanız çiftçinin üzerindeki elektrik borcunu...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, o konuda, tabii...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Bir de tesisi de alamadığınıza göre geriye sulama birliklerinin bir derdi de kalmaz, devletten para istemiyor bu birlikler, hiçbir şey istemiyorlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Borçlarını ödemiyorlar ve doğru dürüst işletme bakımı...

MUHARREM VARLI (Adana) – Ödemeyenleri kapatalım Sayın Bakan, yüzde 70’ini yapamayanları kapatalım, yüzde 70 yapanlar devam etsin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade ederseniz, sulama birliklerine yeni bir düzenleme getiriyoruz, sıkı bir denetim...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Efendim, şimdi yapın bu denetimi diyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, yapıyoruz, şu anda yapıyoruz.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Değiştirmeden yapın.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, tarımsal desteklerden sulama birlikleri alacağını alsın zaten sorun çözülür yani sadece çiftçiye verilen tarımsal destekten sulama birlikleri parasını alsın. Sulama birlikleri tahsilat yapamıyor ki hizmet yapsın. Sadece bunu yapın yeter, başka bir şey yapmaya gerek yok, tek madde diyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yani bir düzenleme yerine niye yeni bir arayışa giriliyor?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kendinize gelince hemen tarımsal destekten bunu keselim diyorsunuz ama sulama birliklerine bu hakkı niye vermiyorsunuz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, şu anda, tamam, iyi çalışan var ama hakikaten çiftçilerden bize gelen en büyük şikâyet, arazide, sulama birlikleriyle ilgili. Kusura bakmayın, sulama birlikleri bazı yerlerde âdeta bir şey olmuş.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Denetlenmediğinden oluyor, olay o yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu da şey yapıyoruz, denetimi yapılamayanları kaldırıyoruz, ona göre yeni bir şey getiriyoruz.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Mesela özelleştirmeden bahsediliyor. Sulama ücretlerini kim alacak, ne zaman alacak, almazsa ne olacak. O tarlada kim duracak?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamamen DSİ’nin yetkisinde veyahut su kanalizasyon idareleri, belediyelerin şeyinde olacak efendim.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Suruç örneği var Sayın Bakanım yani yazık devletin parasına. Özelleştirmede varılan nokta, devletin üstelik hiç para vermediği hâlde daha çok zarar etmesine, hatta soyulmasına belki yol açacak.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, sulama birlikleriyle istişare edildi mi bu konu? Onlarla ilgili bir düzenleme yapılıyor, arkadaşları çağırıp...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, sulama birlikleri değil, burada önemli olan çiftçiler. Biz çiftçilerin tamamıyla istişare ettik, ilgili bütün kurum kuruluşlarla görüştük, çiftçilerimizin tamamıyla görüştük.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mersin, Adana’da herhangi bir toplantı yaptınız mı çiftçilerle? Türkiye’nin tarım bölgesi Mersin, Adana. Burada çiftçilerle herhangi bir toplantı yaptınız mı? Tarım Bakanımız da burada siz de buradasınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, burada, bakın, daha benim DSİ bölge...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Niye Hatay yok ya?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Tarım ihracatının yüzde 50’si buradan arkadaşlar; Mersin, Adana.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şu anda DSİ Genel Müdür Yardımcımız bu işleri takip için gelirken Adana Bölge Müdürüydü, biz çiftçilerle her an iç içeyiz.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, özür dilerim yani ben de çiftçilik yapan bir milletvekili arkadaşımızım, burada çiftçilerin sulama birliklerinden dolayı çok ciddi zararları yok. Sulama birliğini kötü kullananları, haklısınız, gelin, beraber kapatalım ama sulama birliklerinden iyi çalışanları, Allah için hizmet verenleri -parasını toplayanlardan- devam ettirelim. Orada Meclis var...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Zaten, efendim, bir...

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, meclis var, çiftçi kendi üyesini seçiyor oraya, orada çiftçinin hakkını koruyor aynı zamanda, hem birliğin hakkını koruyor hem çiftçinin hakkını koruyor. Dolayısıyla, meclisi feshederek, bugüne kadar doğru iş yapmış, parasını toplamış sulama birliklerini feshederek büyük bir haksızlık yapmış oluruz. Gelin, bunu hep beraber düzeltelim. Çiftçinin lehine olabilecek bir şey efendim, ben çiftçiyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bakın, sulama birliklerinin yapısı değişmiyor; çalışan, oradaki müdür, işçiler aynen kalıyor; sadece onun başına kamu kurumundan denetlemek için bir eleman, bu işlerin tekniği, teknik denetimi ve diğer hususları takip için...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Her konuda özelleştirme yaparken niye burada kamuyu devreye sokuyorsunuz? Şeker fabrikalarını özelleştiriyorsunuz, buraya gelince de kamuyu devreye sokuyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O ayrı bir şey. İyi işlemesi için yapıyoruz.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, bunu tekrar bir gözden geçirelim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, bu bizim için çok büyük yük ama artık sulama birliklerinde buraya kadar geldik. İyi işleyenler olabilir, onları zaten koruyacağız merak etmeyin, onunla ilgili hüküm var.

MUHARREM VARLI (Adana) – Tamam, olmaz Sayın Bakanım yani kanunla DSİ’nin yetkisine verdikten sonra öyle ya da böyle size buraları kapattırır, buraya bir başkan atarlar, bürokratlar bunu yaptırır. Biz diyoruz ki: Lütfen, yüzde 70 tahsilat yapmış, bugüne kadar başarılı olmuş, çiftçinin

hakkını korumuş, sulama birliğinin hakkını korumuş sulama birliklerini devam ettirelim eğer varsa bunların içerisinde tahsilat yapmayan –ki var, biliyoruz, haklısınız- onları da kapatalım; kanunla düzeltelim, bürokratin yetkisine bırakmayalım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ne kadar büyük kavgalar oldu siz de biliyorsunuz Osmaniye’de vesairede, adam öldürüldüğünü biliyorsunuz bazı yerlerde.

MUHARREM VARLI (Adana) – Biliyorum ama sulama birliklerinin meclisleri bizim hakkımızı koruyor orada. Bakın, sulama birliği başkanları eğer yaramaz adamsa, iş yapmıyorsa bunları kapatalım, ben sizinle birlikteyim bu konuda çiftçi olarak söylüyorum bunu milletvekili olarak değil ama bürokratin yetkisine bırakmayalım efendim, kanunla düzeltelim bunu. Bunu hep birlikte yapalım yani çiftçinin lehine bir düzenleme yapalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz arkadaşlar katkılarınız için.

Sayın Bakanım, devam ediniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, burada sulama birlikleri denetiminde DSİ ve Maliye Bakanlığının dâhil olduğu yeni bir denetim şekli belirliyoruz. Ayrıca birliğin fesih ve tasfiye... Bakın, sulama birlikleri var, sadece buraya sıkı bir denetim getiriyoruz, hatta -bir dakika müsaade edin efendim, kanunun tamamını bir okuyun- borcunu ödeyen, doğru dürüst işleten, teknik hizmetleri yapan, tamir, bakım yapan sulama birliklerinin başkanları gene aynı şekilde kalacak.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Memur olarak mı kalacaklar Sayın Bakan, onlar sizin memurunuz olarak mı kalacaklar?

MUHARREM VARLI (Adana) – Meclis gidecek o zaman.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, memur olarak değil, başkan olarak kalacak.

MUHARREM VARLI (Adana) – Şöyle söyleyeyim Sayın Bakanım...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, Meclis için de şöyle olabilir: Meclis istişare meclisi olarak teklif edilebilir, birlikte karar verelim.

MUHARREM VARLI (Adana) – Yani bunun alt komisyona sevkini istiyorum Sayın Başkanım, bunu alt komisyonda tekrar bir değerlendirelim.

BAŞKAN – Tamamlayalım, daha sonra devam edelim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Değerli vekillerim, bakın, önümüzde sulama mevsimi var, hatta ben bu konu çok önemli olduğu için Sayın Başkandan, sizlerden istirham ettim, hatırlarsanız daha kanun taslağı bizim Bakanlar Kuruluna gelmeden geldim burada sunum yaptım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ona da muhalefet ettik Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama onların çoğunluğunu dikkate aldık, çok daha güzel bir durum ortaya çıktı. O bakımdan, bizim acelemiz şu...

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, o zaman da aynı şeyleri söyledim, bürokratin inisiyatifine bırakmayalım dedim, kanunen düzenleyelim, hak edeni kapatalım, hakkını vereni de devam ettirelim yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O var zaten efendim, biz zaten fesih yetkisi alıyoruz.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, size feshettirirler bunları, oraya bir memur attırmak için size feshettirirler bunu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, şimdiye kadar feshettiklerimiz var, kimse şey yapmadı.

MUHARREM VARLI (Adana) – Bunu gerçek çiftçinin lehine...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Israrla değil, adamın puanı var, puanları var, öyle.

MUHARREM VARLI (Adana) – Çiftçinin lehine güzel bir düzenleme yapalım, lütfen Sayın Bakanım, rica ediyorum ya.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ya, bir de acil bu, dikkat ederseniz çok acil. İşte, sulama birliklerinde, bakın...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sizin gönderdiğiniz adam o kanalları öğreninceye kadar sezon biter Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Evet, bir tamamlayalım.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Su kanallarını sizin gönderdiğiniz memurlar öğreninceye kadar sulama sezonu biter.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bakın, öyle değil. Bu maddeye bakarsanız görevlendirme yapılıncaya kadar mevcut birlik başkanı görevlerine mevcut mali haklarıyla devam ediyor ya. Bu ne demek? Mevcut çalışan adamın yerine biz ne diye şey yapalım?

MUHARREM VARLI (Adana) – Ya, yüzde 30 bile değil Sayın Bakanım iddia edilen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Değil, değil.

MUHARREM VARLI (Adana) – Vallahi yüzde 30 bile değil Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, var elimizde.

MUHARREM VARLI (Adana) – Baktım hepsine efendim ya, yüzde 30 bile değil. Gelin bunun yüzde 30'unu kapatalım çünkü onlar hata yaptılar, yanlış yaptılar, cezalarını verelim ama hakkıyla bu işi yapan, parasını toplayan, hem çiftçiye hem birliğini...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, şu alttaki yazıyı bir okur musun; görevlendirme yapılıncaya kadar mevcut birlik başkanının görevi devam ediyor. Adam çalışıyorsa biz ne yapacağız? Devam etsin, o maddeyi koyduk.

MUHARREM VARLI (Adana) – Efendim, kanunen bir düzenleme değil o, kanunen bir düzenleme değil, inisiyatif o.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, birlik başkanı nasıl o sürenin sonuna kadar o yerleri öğretmezse -arkadaşlarımızın dediği gibi haklı olarak- ondan sonraki dönem için hakikaten kanalların yerlerini öğrenemez.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Olur mu? DSİ her şeyi zaten kontrol ediyor; tamiri, bakımı yapamadığı zaman...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, sorun sulama birliklerinde değil, en büyük sorun DSİ’de. 1960 yılından bu tarafa yapılan hiçbir kanalda rehabilitasyon yok. Çukurova’da son on beş yılda yapılan bir tane yatırım var mı gösterin, yapmayın yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doğru da onu sulama birliğine teslim etmişiz, yapmamış.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Olduğu gibi kalmış, bir tane çivi çakılmamış.

BAŞKAN – Karşılıklı tartışma ortamını bir sonlandıralım artık.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, tamam, bu, zaten sulama birliklerinin kaldırılmasının gerekli olduğuna delil. Neden? Çünkü biz normalde yatırım yapıyoruz, sulama birliğine teslim ediyoruz. İşte, bakım yapmıyor, kanalları bile temizlemiyor. Ondan sonra diyorsunuz ki: “Efendim, DSİ kanal temizlemiyor.” Ya, biz bunun işletmesini sulama birliğine vermişiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tamam, yüzde 52’sinin de şey yaptığını siz kendi denetimlerinizde belirlemişsiniz.

MUHARREM VARLI (Adana) – Yüzde 70’i ya ne yüzde 52’si? İyi inceleyin, yüzde 70’i başarılı, yüzde 30’u başarısız. Yüzde 30 için yüzde 70 yakılmaz ki ya.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bakın, birliğin görev alanında yer alan su kullanıcısının tesisinden faydalanmak için o birliğe üye olunması... Böyle rastgele değil, Allah aşkına, biz de şunu biliyoruz: Sulama birliği başkanı seçilebilmesi için neler dağıtıldığını hepimiz biliyoruz; hepsi için demiyorum, bazıları için; bunu biliyoruz. Yapmayın, bunu burada...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, o zaman muhtar seçilmek için de belediye başkanı seçilmek için de başka şeyler için de para dağıtılıyor Türkiye’de.

MUHARREM VARLI (Adana) – Neler dağıtıldığını çok iyi biliyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bunları herkes biliyor. O zaman hepsini kapatalım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Vallahi bilmem, benim bu kabul edemeyeceğim bir şeydir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Seçimden önce dağıtmadınız mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Bir de efendim...

MUHARREM VARLI (Adana) – Siz belediye başkanı aday oldunuz mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Oldum, aday aday oldum.

MUHARREM VARLI (Adana) – Belediye başkan adaylarının neler yaptığını biz çok iyi biliyoruz. O zaman onları da yasak edelim, kaldıralım yani.

BAŞKAN – Evet, lütfen, tamamlayalım. Bakın, gerçekten çok karşılıklı tartışma devam ediyor. Arkadaşlar, lütfen... Lütfen tamamlayalım artık. Tamam, bu konu yeterince müzakere edildi bu manada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Efendim, müsaade ederseniz, şöyle: Bir kere birlik görev alanında yer alan su kullanıcılarının tesisinden faydalanmak için o birliğe üye olması zorunluluğunu getiriyoruz. Birlik başkanına huzur hakkı ödeneceğine, birliklerin birleştirileceğine dair düzenleme de yapıyoruz. Şimdi, efendim, bazı birlikler o kadar dağınık olmuş ki maalesef bunların bazılarını birleştireceğiz. Kooperatifler var, sulama kooperatifleri var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O merkezî Hükümet birliği oluyor. İnsanlar yerelleşiyor yani yereldekiler ihtiyaçları daha iyi bilir Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Çok parçalı olunca da işlemler yürümüyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Bakan, 12 Eylül'den dolayı yerleri gasbedilmiş olan insanlardan bahsettiniz, “Bir düzenleme yaparak bunları iade edeceğiz.” dediniz. İyi ama şu anda bakıyoruz ki hem tarım desteklemeleri üzerinden hem de birliklerin seçilerek gelmiş olmasından, bunların yaptığı yatırımlarından, mekanizasyon yatırımlarından, borçlarından birlik başkanları ve yönetimi sorumlu olacak, alacaklardan DSİ faydalanacak. Bu da yeni bir gasp modeli değil mi, bu da bir el koyma modeli değil mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Değil efendim. Birliklerin tüzel kişilikleri devam ediyor efendim. Sadece birliğin denetimi mekanizması getiriliyor, birliklerin tüzel kişilikleri devam ediyor. Hatta, mevcut çalışan birliklerine ne diyoruz...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bunun diğer bir adı -belediyelere nasıl kayyum atadıysanız -“kayyum”dur yani bu kayyum modeli.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Yok, değil. Efendim, güzel hizmet etmek, su tasarrufu yapmak için yaptığımız bir düzenleme, başka bir şey değil. Her tarafı tarla içinde... Bakın, tarla içine kadar suyu götürmek, suyu optimum kullanmak, tarımda özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımıza daha güzel hizmet verebilmek için yaptığımız bir düzenleme, başka bir şey değil. Biz burada çok aşırı yük altına giriyoruz ama ben ülke için bu yük altına girmekten çekinmiyorum. Bakın, çok daha güzel olacak, düzen olacak, buna yürekten inanıyoruz. Zaten çalışanlar da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Özelleştirmeyecek misiniz?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – DSİ bunları tekrar özelleştirilecek değil mi Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Yok, şu anda...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Şu anda yok.” demeyin. Özelleştirilmeyecek mi? Amaç, hedef nedir?

BAŞKAN – Evet, az kaldı, tamamlayalım lütfen arkadaşlar.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Bakanım, özür dileyerek tekrar şunu söylemek istiyorum: Seçim öncesinde bu yasa'yı kim nasıl akıl ettiyse bilmiyorum ama ben Sayın Cumhurbaşkanımız da bunu görse herhâlde çok tasvip edeceği kanaatinde değilim. Yani lütfen bunu tekrar düşünelim, alt komisyona alalım, bu sulama birlikleriyle ilgili konuyu ve su havzalarıyla ilgili özelleştirme konusunu yeniden değerlendirelim. Bunların hiçbirisi çiftçinin lehine değil, bunların hiçbirisi milletimizin lehine değil. Gelin bunu hep birlikte düzenleyelim yani ülkemizin menfaatine yapalım bu işi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Ya, biz çiftçinin lehine olması için düzenleme yapıyoruz kusura bakmayın. Yatırım bedellerini kaldırıyoruz hizmet etmek için, tarla içi sulama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten bunlar devletin yapması gereken şey. Biz Ankara-İstanbul normal otoban dışındaki yolu yaparken orada giden otobüsten para mı alıyorsunuz? Gayet de bu suyu götürmek zorunda devlet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Geçiş bedeli alıyoruz işte.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Devlet'in objektif sorunu bu Değerli Hocam.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Geçiş bedeli almıyor muyuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Geçiş bedeli o yollardan almıyorsunuz, nasıl alıyorsunuz? Ankara-İstanbul parasız olan yolda benden ne parası alıyorsunuz? Her gün kullanıyorum o yolu.

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, lütfen Komisyonun çalışma düzenine göre hareket edelim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Bir de efendim, Enerji Piyasası Kanunu'nda bir değişiklik öngörüyoruz. Tarımsal sulama maksatlı kurulan ve işletilen lisanssız yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kurma yetkisi. Yani hakikaten bunlar başımıza geliyor bazen. Elâzığ'da mesela Uluova sulaması, Keban Barajı'ndan su alacak. Oraya güneş enerjisi sistemleri kurup da işletirsek çiftçi için çok faydalı olacak. Böyle bir tesisi kurma yetkisini de DSİ olarak alıyoruz.

Efendim, durum bu, arz ediyorum. Hepinize gönülden çok teşekkür ediyorum. Tabii, tenkit, tekliflerinizi mutlaka dikkate alınacak ama hakikaten biz de bunun üzerinde çok çalıştık.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım sunumunuz için.

Şimdi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız Sayın Eşref Fakıbaba Bey'e sözü veriyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum. Ben Sayın Bakana ve arkadaşlarına yürekten teşekkür ediyorum. Bana göre çok güzel hazırlanmış bir yasa. Şurada sadece bir şey çok dikkatimi çekti. Tarım Bakanı olarak biz destekleme veriyoruz ve bu, Hükümetimizce özellikle tarımla iştiğal eden insanların motivasyonunu artırmak ve onlara destek için verilen bir paydır. Şeye bakıyorum, tarla içi sulama için sözleşme imzalanacak yani her tarlanın başına saat getirilecek. Saat getirildikten sonra, parasını ödemeyenlerin saatinden suyunu kesmek lazım. Yani nasıl evlerde...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, Ceylanpınar'daki arazileri otuz yıldır geri alamadınız, hangi...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Biz alırız bak.

BAŞKAN – Evet, sayın vekillerim, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Müsaade ederseniz ben konuşayım. Sanki burada iki grup var; birisi tamamen çiftçinin düşmanı, öbürü de aman böyle kucaklayan...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama uygulamalar doğru değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ama bakın, ben sizin fikirlerinizi dinledim, saygı duyuyorum. Ben fikirlerimi objektif olarak söylemek zorundayım.

Yani burada yapılan bu değişiklikler için ben Sayın Bakanı ve arkadaşlarını yürekten kutluyorum. Bunların doğru olduğuna ben şahsen yürekten inanıyorum ama...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani “Biz başaramadık, yetkilerimizi başkasına veriyoruz.” diyorsunuz değil mi Bakanım?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bir dakika efendim, bakın...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Olacak iş midir?

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı tartışma şeklinde yapmayalım arkadaşlar.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ama müsaade ederseniz ben konuşup ondan sonra da... Ben yetkilerime sahip bir insanım, Bakanlığımın ne olduğunu çok iyi biliyorum. Ha, bu nereden çıktı, onu da iyi bilen bir kişiyim.

Ha, bir defa, bu zamana kadar yanlış yapılan bir şey vardı; toplulaştırma ile sulamanın beraber olması lazım arkadaşlar. Bu, dünyanın her yerinde böyledir. Toplulaştırma ve sulama beraberdir. Esasında bu teklifi veren de bizim Bakanlığımızdır. Yani toplulaştırma bir bakanlıkta, sulama bir bakanlıkta. Ha ne olabilirdi? Tarım Bakanlığı bu sulamayı da alabilirdi, bak, bunun tersi de olabilirdi ama yani bu DSİ yıllardan beri bu işi yapan, bu işle iştigal eden, hakikaten benim takdir ettiğim bir kuruluştur ve toplulaştırma ile sulamanın beraber gitmesi gerektiğinden dolayı esasında bu yasa gündeme gelmiştir ve bana göre doğrudur. Ama belki de yarın sulama Tarım Bakanlığına da geçebilir, o ayrı bir olay ama toplulaştırma ve sulamanın bir arada olması lazım. Yoksa biz toplulaştırmadan, “Efendim, yapamıyoruz bunu hadi Orman Bakanlığına verelim.” diye ne öyle bir şeyimiz olabilir ne bir derdimiz olabilir? Benim çok değerli arkadaşlarım var. Önemli olan Türkiye’ye hizmet vermektir.

Yani bu bağlamda ben sözlerimi bitireyim. Bir defa tarla içinin başına kadar saatler gidiyor, saatler takılıyor. Bu saatler takılıyor ise bakın ve yine yasada ödemeyenlere İcra ve İflas Kanunu uygulaması var, ödemeyenlere İcra ve İflas uygulanır, bakın ve sonra Sulama Birlikleri Kanunu’nda değişiklikle DSİ ve Maliyenin dâhil olduğu yeni bir sistem getiriliyor. Ya Maliye var, DSİ var, bu işte efendim saatler var; o zaman benim bu desteklerimden bu su paralarının ve işletme paralarının kesilmemesi lazım. Bu işletmelerimin normalde nasıl bir evde su bedelini ödemediğiniz takdirde belediye tarafından saatten suyu kesiyorsanız o zaman tarladan da keseriz. Bu bağlamda benim bir tek itirazım...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakan, vahşi sulama var. Vahşi sulamada nasıl saat takacaksınız?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bakın, müsaade edin...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Türkiye’de yüzde 70 şu anda vahşi sulama var, herhangi bir damlama sulama sistemi yok.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Vekilim, bardağın hep boş tarafına bakıyorsun, bir de dolu tarafına bakın. Sayın Bakanım ne dedi? “Biz vahşi sulamayı kaldırdık.” dedi. Bundan sonra...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok öyle bir şey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Devam ediyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Nerede kalkmış? Yok öyle bir şey. Nerede kaldırdınız?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım söyledi.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Doğru değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ağabey, şimdi siz mi bileceksiniz, Sayın Bakan mı bilecek? Ya bunu söylüyor ya.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bölgede biz yaşıyoruz.

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Yani biz Rusya’da mı, Amerika’da mı yaşıyoruz? Biz de Türkiye’de yaşıyoruz yani.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, sulama birlikleri başkanlarımız burada, sorun, buyurun, yüzde 70 mi, vahşi mi, damlama mı? Sorun.

BAŞKAN – Evet, lütfen bu şekilde karşılıklı devam etmeyelim.

Tamamlayalım Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, müsaade edin... Sayın Vekilim...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, hangi oranda acaba, açıklar mısınız?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım diyor ki...

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen Sayın Bakanımız konuşmasını tamamlasın.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Yani şimdi şunu şöyle düşünüyorum. Ben böyle bir muhalefeti muhalefete uygun görmüyorum. Ben olmuş olsan böyle bir muhalefet yapmam; iyiye iyi derim, doğruya doğru derim, eğriye eğri derim arkadaşlar. Her şeye muhalefet ediyorsunuz ya, her şeye muhalefet yani bu doğru bir şey değil.

Bakin, ben şurada uygun görmediğim, çiftçiye desteklemelerden paranın kesilmesine karşıyım. Bu desteklemeyi Hükümet olarak veriyoruz. Bunun mutlaka ve mutlaka... Bakın, çok güzel maddeler var. Ne diyor: “Ödemeyenlere İcra ve İflas Kanunu uygulaması...” Uygulayın. Saati var. Eğer gerçekten ödemiyorsa kesersiniz suyunu.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ölsün, ölsün.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ölsün?

Ben size bir şey söyleyeyim mi, çiftçiyi en fazla düşünen AK PARTİ Hükümetleri olmuştur Sayın Vekilim, Allah aşkına, yapmayın ya.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Bakanım, “Tarım makineleri haczedilemez.” diye kanun maddesi var, neden acaba?

BAŞKAN – Evet, lütfen...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani icra, iflasla çiftçiyi yok mu edeceksiniz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – O zaman her şeyi, hayatı bedava yapalım bu ülkede. Var mı böyle bir ülke arkadaşlar, hayatı bedava yapıyoruz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir kısmının ödememesi haksızlık değil mi Allah aşkına ya; bir kısmı ödüyor, bir kısmı ödemiyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Üretim kaynağıdır su.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, lütfen devam edelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Zaten üretim kaynağı olduğu için de devletimiz her türlü kolaylığı gösteriyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bu kaynağı elinden alırsanız üretemez Sayın Bakan. Siz Tarım Bakanısınız, lütfen yapmayın.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ya, biz suyu götürmeye çalışıyoruz, suyu daha düzenli vermeye çalışıyoruz ve siz sözü yanlış yere çekiyorsunuz. Biz diyoruz ki Sayın Bakanım diyor ki: “Vahşi sulamayı kaldırıyoruz. Suruç'ta çalışıyoruz.” “Biz bunu yapıyoruz.” diyoruz, ondan sonra siz diyorsunuz ki: “Vahşi sulama...” Evet, olmuş, vahşi sulama olmuş; ben yok demiyorum ama bu saatten sonra diyoruz ki: Biz damlama ve yağmurlamayla yani basınçlı sulamayla artık tarımı yöneteceğiz. Yani bunu Sayın Bakanımız söylüyor, ben söylemiyorum yani sulamayla ilgili sorumlu arkadaş. Benim burada bir tek şeyim... DSİ ve Maliye bu işin içerisinde, İcra ve İflas Kanunu bu işin içerisinde, saatler var ve desteklemeyle ilgili, benim çiftçi kardeşlerime olan desteklemeleri vermem lazım ve Tarım Bakanlığının ne kadar destek verdiğini çiftçi kardeşlerimin bilmesi lazım. Bu konuda, ben Sayın Bakanımdan istirham ediyorum, sizlerden istirham ediyorum, bu konuda bir değişiklik olursa bunun faydalı olacağına inanıyorum.

Diğer yönden, ben bütün arkadaşlarıma ve Sayın Bakanıma teşekkür ediyorum. Amaç iyi niyettir, samimiyettir. Yani bardağın dolu tarafını da görmenizi özellikle istirham ediyorum.

Tabii ki muhalefet muhalefetliğini yapacaktır ama yani şurada herhâlde 50-60 madde sayıldı ama hiçbirini takdir etmediniz. Ben dikkat ediyorum, böyle, özellikle hepsine efendim “Bu olmaz, bu olur...” Acaba depreme dayanıklı yerde... Olaya menfi yönden bakıyorsunuz; sanki Hükümet Türkiye'yi birilerine satıyor, muhalefet de Türkiye'yi kurtarıyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Aynen öyle, ağzımıza sağlık.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bunu halka sormak lazım.

Vallahi, ben de muhalefeti iyi yapmadığımızı düşünüyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Muhalefeti iyi yapmıyorsak nasıl...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – İktidarlar iyi muhalefet...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim; konuya gelelim, hiç oraya girmeyelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bakan, bir şeyde...

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Bakanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakan burada dedi ki: “Biz kaynaktan kestik onu.” Tarımda şimdi böyle bir şey çıktı anlayabildiğim kadarıyla... (Gürültüler)

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, düzeni iyice bozduk. Bakan, lütfen, istirham ediyorum. Şimdi sayın grup başkan vekilimize söz vereceğim Sayın Bakanımızdan sonra. Lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Bakan 50 tane madde saydı, 50'sinde de kendisiyle aynı fikirdeyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, desteklemede farklı fikirdesiniz.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, istirham ediyorum lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ya, zaten farklı fikirde olduğumu söylüyorum Sayın Vekilim. Ben yanlış mı söylüyorum yani? (Gürültüler)

Bir dakika, ben size bir şey söyleyeyim. Yani buna niye itiraz ettiğimi anlatıyorum ama lütfen beni dinleyin.

BAŞKAN – Ama lütfen, bu böyle doğru gitmiyor yani, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ne diyorum: Bir; tarla başına saat gidiyor. İki; İcra ve İflas Kanunu uygulanıyor. Üç...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O kötü, icra demek, ocağına şey diyecek yani.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Peki, bir dakika. Ya, eşitlik ilkesi var Mahmut Bey, eşitlik ilkesi var. Yani parasını ödeyen ile ödemeyen bir olabilir mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, maden ocaklarında İcra ve İflası uygulamıyorsunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ya, boş ver madeni şimdi, ben sudan bahsediyorum, siz madene geçiyorsunuz. Öyle bir şey olmaz.

Bakın, arkadaşlar, burada, yasada çok kuvvetli ve çiftçiden alınacak şeyler varken -bakın, sayıyorum bunları- bunun olmasını ben özellikle Sayın Bakanım'dan da istirham ediyorum, sizlerden de, bu olmadığı takdirde... Bizim Tarım Bakanlığı olarak vereceğimiz, çiftçiyi motive edecek desteklerimiz bu sefer gerçekten çok daha faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Bizim hem Orman Bakanı olarak hem Tarım Bakanı olarak Allah'ın izniyle en iyi şekilde tarımı ve ormanı yöneteceğimize ben yürekten inanıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun. (Gürültüler)

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, lütfen.

Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Grup Başkan Vekilimiz Sayın Engin Altay Bey'e söz veriyorum. Ardından önce Komisyon üyesi milletvekillerimiz, arkasından Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize talep alarak sıraya göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Belki “ardından” a gerek kalmaz. Gerek Cumhuriyet Halk Partisinin Komisyon üyelerinin, gerekse Milliyetçi Hareket Partisinin sayın Komisyon üyelerinin belli ki gelen tasarıya yönelik çekinceleri var. Sayın bakanların, özellikle Tarım Bakanımızın iddia ettiğinin aksine -bu 59 maddelik bir metin-sanıyorum, toparlarsak 9-10 maddeyle ilgili çekince var gibi görülüyor, öyle anlıyorum.

Tabii, bu arada, sulama kooperatifleri kıymetli, çok konuşuldu ama orman kooperatiflerine hiç değinilmedi. Burada sulama kooperatiflerinden daha büyük zararı orman köylüleri görüyor değerli arkadaşlar. Tabii, görmeyecek inşallah, bir orta yolda Sayın Bakanım ile birlikte, bakanlarımızla birlikte buluşacağız.

Şunu görüyorum, Sayın Eroğlu'nun sunumu şöyle bitiyor: “Orman, su varsa hayat var.” Doğru. Sayın Tarım Bakanı da bitirirken “Allah'ın izniyle tarımı ve ormanı...” “Bitireceğiz” mi dediniz, “kurtaracağız” mı dediniz; orayı anlamadım. Yani hepimiz aslında aynı gaye için pozisyon almış vaziyetteyiz. Ben sayın bakanların, Hükümetin, bürokratların köylüyle, sulama kooperatiflerinin üyeleriyle, orman kooperatifleri üyeleriyle özel bir husumeti olduğunu zannetmiyorum.

Burada arzumuz şudur: Mesela ormanla ilgili kısımda Orman Bakanımızın şüphesiz orman ürünleri sanayi sektörünün taleplerini dikkate alması doğal. Ama bununla beraber, yaklaşık 7 milyon orman köylümüzün ve onların kooperatiflerinin, tıpkı sulama birliklerin kooperatiflerinde olduğu gibi, taleplerinin de dikkate alınması lazım. Bu bakımdan, gelen tasarıda her iki muhalefet partisinin de ciddi çekinceleri var.

Son söyleyeceğimi önce söyleyeyim: Bence 59 maddelik bu tasarıda, belli ki uzlaşmazsak bu tasarı üzerinde gerek Komisyonda gerek Genel Kurulda gereksiz bir zaman israfı yapacağız. Sulamayla ilgili kısma çok net hâkim değilim ama bende bir orman köylüsü çocuğu olduğum için ve şu parmağımda bir tomruk yarası olduğu için orman köylüleriyle, onların sorunlarıyla ilgili konuya da vâkıfım. Sulama birlikleriyle ilgili konulara gerek Milliyetçi Hareket Partisine mensup arkadaşlar, gerek grubumuza mensup arkadaşlar vâkıf. Zaten Sayın Bakanları çok da konuşurmadık sunum yaparken sürekli müdahaleyle, konunun derinliğini ve önemini, yüksek hassasiyetimizi vurgulamış olduk.

Şimdi, Sayın Bakanlarım, değerli arkadaşlar; ne yaparsak yapalım bu Mecliste, mümkünse en doğruyu yapalım. Burada mutabıkızdır herhâlde. Her zaman en iyinin iyisi vardır. “Bu en iyisi.” En iyisinin de bir iyisi vardır. Ama bir şeye dikkat etmemiz lazım: Burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi; bizi bağlayan bir şey var, kanun yapılan yeri de bağlayan bir şey var. O ne? Milletın mutabakatıyla kabul edilmiş olan, orta yerde duran bir Anayasa var. Anayasa’yı da beğeniriz beğenmeyiz ama uymaya mecburuz, mükellefiz.

O bakımdan, şimdi, Anayasa’da belki de hiçbir toplum kesimi için hüküm yok ama orman köylüsü için özel hüküm var, madde 170; ormanların korunması için özel hüküm var, madde 169 ve kooperatifçiliğin gelişmesi için özel hüküm var, madde 171.

Bu hükümlerin buraya konulması da tesadüf değildir. Bugün Türkiye’de, kim ne derse desin, Türkiye’deki Suriyeliler dâhil, toplumun en yoksul kesimi orman köylüleridir. Bu bir gerçek değerli arkadaşlar. Ve demin “Ya bırakın, köylüler genellikle AK PARTİ’ye oy veriyor, AK PARTİ de köylüler için hayatı her gün daha da zorlaştırıyor, acaba biz de tersini mi yapsak?” diye arkadaşlara takıldım. Orman köylülerinden AK PARTİ yüzde 90 oy alıyor, yüzde 90 oy alıyor, 80’den aşağı düşmez.

Hâl böyle iken şüphesiz bir art niyet yok, şüphesiz Sayın Bakanın ihtisası su. Onun elinde tomruk yarası yok benim gibi, O suyla meşgul.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ayağımda var efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var mı efendim?

Ama ben bir orman köylüsü çocuğu olduğum için bir iki hususa dikkat çekeceğim. Gerçi Sayın Bakan, Sayın Müsteşar Yardımcımız, OR-KOOP Genel Başkanı da –burada- öğlen bir görüşecekler; inşallah bir orta yolda buluşulur.

Şimdi, Sayın Bakanım, burada Anayasa’yı okursam hadsizlik yapmış olurum; Anayasa’yı siz biliyorsunuz, biz biliyoruz. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz, başka söz söyleyiyorum. Ormanlar, kanuna göre devletçe yönetilir ve işletilir. Ormanlar zaman aşımıyla mülk edinilemez vesair vesair... Orman köylüsünün korunması devlete bir zaruret olarak ortaya konulmuş.

Şimdi, mesela, bir “dikili ağaç” meselesi var. Ben, Sayın Bakana da o vakit dedim ki: Sayın Bakanım, bu illa olmasın denmez. Çağın, teknolojinin, ihtiyaçların vesair... Sanayiciyi de düşünmemiz lazım, Sanayici de bizim. Yani orman köylüsü bizim, orman emvalleri üzerinden... Şu masayı yapan da bizim. Bu ağaç galiba değil mi, metal değil? Bunu yapan da bizim; Bunu araziden, dağın tepesinden, yarın dibinden çıkarıp karda kışta rampaya getiren de bizim. Bu sebeple, mesela “dikili” meselesinde

bir orta yolu bulmanız lazım Sayın Bakanım. Çünkü sonraki maddelerde diyorsunuz ki, mesela 15'inci madde: "Devlet ormanlarında orman idaresince yaptırılan ağaçlandırma, bakım vesair vesair işlerinde öncelikle bölgedeki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere işi veririz."

Peki, Sayın Bakanım, niye orman idaresince yaptırılan? Şöyle desek: "Devlet ormanlarında yaptırılan ağaç..." diye başlasak. Hani "dikili"yi de getiriyorsunuz ya onun için diyorum. Şurada "orman idaresince" ibaresini kaldırırsanız yani dikili... İlle ısrar ederseniz iktidarın çoğunluğu var, gelir, bir şey yapamayız, sadece Anayasa Mahkemesine gideriz.

Ama, bakın, şimdi böyle olduğu zaman Sayın Bakanım, bu sizin gözünüzden kaçmış, ben bundan eminim. Çünkü siz "Ne münasebet, biz dikili de kessek, dikili satış da yapsak, bunu, dikili satışı alan sanayici, iş adamı neyse, öncelikle buradaki kesme, sürütme, nakliye, soyma vesair işlerini oradaki örgütlü orman köylüsüne yaptırmalı." diye düşünürsünüz.

Müşteşar Yardımcımın not aldığını görüyorum, memnun oluyorum.

Şimdi, benzeri bir durum: "Sigorta" diyorsunuz, "Yüzde 7 fazlasıyla vereceğiz." diyorsunuz.

Şimdi, Sayın Başkanım, orman köylüsü -demin söyledim- aylık 100 dolar geliri olmayan insanlardan oluşuyor. Bunların hemen hemen hiçbiri sigortalı değil. Varsayalım yüzde 7 fazla alacağım diye sigortalandı, isteğe bağlı sigorta yaptırdı. Şimdi, yüzde 7 şu: 5 bin liralık istihkak elde ederse bir orman köylüsü -yüzde 7'si ne yapar? 350 lira eder- sigortayı ödeyemez, primi ödeyemez. Primi ödeyemez Sayın Bakan. Ama eski mevzuatımızda ne vardı? Orman köylüsü büyük çapta örgütlü ve Türkiye'de siyasallaşmamış belki de tek örgüt OR-KOOP'tur. 310 bin üyesi olan bir örgütten bahsediyoruz, Türkiye'nin en büyük sendikasıdır daha büyük yani aileleriyle birlikte düşündüğümüz zaman 3-4 milyon insandan bahsediyoruz.

Şimdi, daha önce -Sayın Komisyon Başkanım, konuyu bilmiyor olabilirsiniz- bir köyde, Erfelek'in Sorgun köyü kooperatifi orman ürünü üretip rampaya ya da depoya teslim ettiği zaman, ürettiği ürünün yüzde 25'ini en fazla orman idaresinin ürünü sattığı fiyat ortalamasının yüzde 20 daha ucuzuna kooperatif alıp kooperatif özel sektöre satabiliyor ve böylece ayakta kalması için ve o kâr payını da üyelere dağıtmasıyla da sizin vereceğiz yüzde 7'den çok daha büyük bir avantajı orman köylüsü elde ediyor idi. Siz, şimdi, bu teklifle bu yüzde 25'i kaldırılıyorsunuz, bunun yerine "Sen sigortalıysan ben sana istihkakının üzerine yani 100 liralık istihkak yaptıysan 7 lira daha vereceğim." diyorsunuz. Yani bu şu demek: Kepçeyle alıp çay kaşığıyla vermek demek.

Sayın Bakan, buna gerek yok. Burada 310 bin insandan bahsediyoruz. Bunun düzelmesi...

"Dikili" olmasın demem ben, başta da söyledim. Sayın Bakanım, çağın, teknolojinin, artık her şeyin farkındayız, dediğiniz de doğru. Ben orman çocuğuyum, sizin ben 8 metre boyunda bir tomruk ürettiğinizi zannetmem ama sanayiciye, adama lazımdır canım; doğru, itiraz etmiyorum.

Ben hep şunu söylerim: Biz yapıcı muhalefet anlayışı içindeyiz. Ülke bizim, 80 milyon bizim; Sizin değil, AK PARTİ'nin değil, Cumhuriyet Halk Partisinin de değil, MHP'nin de değil. Biz milletin malıyız aslında, millet kimsenin malı değil. Biz burada oturanlar, milletin temsilcileri olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle birlikte biz de millete aitiz.

O bakımdan, Sayın Bakanım, bürokratlarımız da burada, OR-KOOP Genel Başkanı da burada, kendisi de ilerleyen şeylerde söz verse derdini benden daha iyi anlatır ama... Şimdi, burada, bu "dikili" meselesine bir sınır getirmemiz lazım Sayın Bakanım; yüzde 25 olur, yüzde 30 olur. Ama burada, Anayasa'da çok açık hüküm var. Anayasa Mahkemesine zerre kadar güveniyorsam şerefsizim, zerre kadar ama ben adım kadar eminim, şunu -sulamayla ilgili işleri arkadaşlarım anlatacaklar- Anayasa Mahkemesi "Bozmam." diyemez Sayın Bakanım. Anayasa Mahkemesinin "Bunu bozmam."

diyebilmesi için Anayasa'nın 169, 171'inci maddelerini değiştirmeniz lazım. Gelin, samimiyetle ve iyi niyetle, yaklaşık 7 milyon orman köylüsü adına da, onların vekâletıyla de size rica ediyorum, bir orta yol bulunabilir.

Bununla beraber, Sayın Bakanım, Bakanlarım, sulama meselesinde de Hükûmetin de haklı olduğu hususlar olduğunu görüyorum, uygulamada sorunlar yaşandığını biliyorum. Milliyetçi Hareket Partimizin genel olarak Parlamentoda bu son dönemde AK PARTİ'yle -çok doğaldır, saygı duyuyorum-eş güdümlü, uyumlu sürecine rağmen burada bizden fazla gürültü koparmasının... Sulama birlikleriyle ilgili de bu teklifin -pardon- tasarının ne kadar önemli yanlışları, en azından eksiklikleri barındırdığını görüyorum.

Dolayısıyla, Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, Komisyonumuzun sayın üyeleri; bu teklif tartışmaya açık, bu teklif yeniden değerlendirmeye muhtaç. Bu teklif için bir uzlaşma zarureti var. Uzlaşmıyoruz diyebilirsiniz -saygı duyarız- çoğunluk partisisiniz. Ama kimin için ne yapacağız burada şimdi? Orta yerde köylü var, devlet var. Sizin devlet olarak köylüye yönelik gerek orman köylüsü gerek sulu tarım yapan köylüyle ilgili tasarruflarınız var. Muhalefet de diyor ki: "Buradaki köylünün şöyle şöyle şöyle zararı var. Bu tasarruf köylünün aleyhine hükümler içeriyor. Bu tasarruf şöyle bir hâle gelebilir." Devletin de köylünün de aleyhine... Bakın, devlet kadar bu orman köylüsü ve sulama kooperatifi üyeleri de bizim. Ne devleti ne kooperatif üyelerini zarara taşımayacak; onların mevcut, buldukları pozisyonlardan daha kötü bir pozisyona düşmemesini sağlayacak hâle getirilebilir. Bunun için neye ihtiyaç var? İstişareye, uzlaşmaya ihtiyaç var.

Sayın Bakanlarım, zaman olarak bu kanunun yasalaşması alt komisyona da gitse varsayalım on güne on gün olur, gitmese de on güne on gün olur, sizin için hiçbir şey değişmez.

İşin uzmanı değilim ama konuya iyi hazırlanmış muhalefet partisi... İktidar partisi milletvekillerimiz de şüphesiz bölgelerinden belli eleştirileri almışlardır. Bu çerçevede ben hem şahsi olarak hem de ana muhalefet partisinin grup başkan vekili olarak bu teklifin... Tasarının, tekrar özür diliyorum. "Teklif ve tasarımı karıştıran grup başkan vekili." derler sonra, dalga geçerler. Bu tasarının alt komisyonda bir değerlendirmeye hakikaten muhtaç olduğunu düşünüyorum. Komisyonumuzun sayın üyelerinin ve Sayın Bakanların takdirine arz ediyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Grup Başkan Vekilimiz.

Tabii biz Komisyon olarak en detayıyla tartışma taraftarıyız. Sizin de söylediğiniz gibi, aslında herhangi bir alt komisyona gitse de gitmese de en uzun şekilde tartışılması ve bunun görüşülmesi taraftarıyım. Dolayısıyla bir acelemiz yok bu manada, herkesi dinleyeceğiz. Yani özümsemesi taraftarıyım Komisyon Başkanı olarak.

O nedenle Sayın Bakanım, sayın grup başkan vekilimizin konuşmalarıyla ilgili herhangi bir cevap verecek misiniz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne güzel konuştuk, şeker gibi. Cevap verecek ne var bunda?

BAŞKAN – Değilse diğer vekillerimize söz vermeye devam edeceğim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROğLU (Afyonkarahisar) – Efendim, grup başkan vekilimize teşekkür ediyorum.

Esasen orman köylüsünün durumunu biliyoruz. Hatta şu anda, Sayın Başkanım, biz orman köylüsünün yanındayız. Hakikaten ben de orman köylüsünü çok seviyorum, takdir ediyorum; fedakâr insanlar, cefakâr. Bir de tabii hakikaten yüzde 97'si de AK PARTİ'ye oy veriyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu söylediğiniz için de teşekkür ederim.

Şimdi, biz hiç olmayan şeyleri getirdik. Bakın, onu da söyledim. Orman köylüsüne daha önce ormanlık alanlardan gelir getirici tür diye bir şey yoktu. Şimdi biz ceviz, badem, kestane, aklınıza ne gelirse dikiyoruz, eşit şekilde orman köyünde yaşayan vatandaşlara hane başına kura çekip dağıtıyoruz. Üç yıl bakımı, bütün masrafları bize ait, geliri tamamen orman köylüsüne ait ve onlara ayrıca ORKÖY destekleri veriyoruz. 30 koyun veriyoruz isteyen herkese. Sağ olsun Sayın Bakanımız da “Ahır sız yapın, sığırları biz verelim.” dedi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sığır yok, o da ithal Bakanım.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Koyunlar daha görünmedi Sayın Bakan. Nerede koyunlar?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, yok. Bakın, göreceksiniz...

Ayrıca orman köylüsünde hayvancılığı destek için ormanları da otlatmaya açtık. Yani çok büyük destekler var. Bu konularda da yüzde 7 getirmemizin sebebi, onları özellikle şemsiye altına almak yani sosyal güvenlik şemsiyesi altına almak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama yüzde 25’ini kesiyorsunuz işte.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yüzde 25 değil. Yüzde 7’yi az görüyorsunuz, artırılırsınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır; ikisi ayrı Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Dikili kesimde de ben sizinle aynı görüşteyim. Biz, tamam, dikili kesimi şey yapmıyoruz ama orman köylülerinde yeterli kadar genç nüfus kalmamış. Ben geçenlerde Bolu’ya gittim beraber keselim diye. Baktım, inanın 92 yaşındaki dedem çalışıyor orada yani şaşırımdı ama maşallah 60 yaşında...

HÜSEYİN YILDIZ (Ayдын) – Doğru söylüyorsunuz Sayın Bakanım. O gençleri iş kalmadığı için şehirlere siz getirdiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama şeyi kalmamış, dikili kesimi onun için şey yapıyoruz. Bir de sizin buyurduğunuz gibi, hakikaten sanayici, iş adamı veya mobilyacı “Ben bu ölçüde istemiyorum, şu ölçüde istiyorum, siz hangi hakla kesiyorsunuz?” diyor ve neticede o ölçüyü bulamazsa dışarıdan tomruk ithal etmek durumunda kalıyor. Biz tomruğu...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İşte yüzdeyle bunun sınırını belirleyebiliriz Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani olabilir, tabii takdir sizlerin. Bunu özellikle arz etmek istiyorum.

Bir de sayın vekilim “Hiçbir yatırım bedellerinden tahsil ettiğiniz yok.” dedi. Buyurun, hemen elimizde var. Bunu isterseniz size ben arz edeyim.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bizim bölgeden tahsilat yapılmadı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sizin bölgeden göstereyim efendim. Yani şimdi, öyle değil.

BAŞKAN – Baki Bey, konuşma sırası şimdi zaten sizde.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakan cevap veriyor da efendim.

BAŞKAN – Konuşma sırası sizde, sizde.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) –Bakın, biz burada, özellikle Sayın Vekilim, hepsini tahsil edemiyoruz ama tahsil ediyoruz ama biz çiftçi mağdur olmasın diye... Yalnız şimdi şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Bakanım, bu, çiftçiye getirdiğimiz çok büyük bir imkân. Yani yaptığımız baraj, sulama tesisleri, vesaire, şebeke, gölet, bunların bedellerinden herhangi bir bedel talep etmeyeceğiz. Bununla çok büyük yok kaldırıyoruz.

Ayrıca, burada Sayın Bakanıma teşekkür ediyorum. Kendisi şunu söyledi: “Sulama ile toplulaştırmanın bir arada olması lazım. Bunu ister siz yapın, ister biz yapalım.” dedi. Sonra takdir edildi ki DSİ zaten suyu yapıyor, toplulaştırmayı da yapsın. Hatta ben Sayın Bakana dedim ki: Biz sadece sulama alanlarında toplulaştırma yapalım. “Yok, siz giriyorsanız hepsine girin.” dedi yani birlikte. Biliyorum, onun yükü, Tarım Bakanının yükü çok ağır. Bunun farkındayız ama ben Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanına hakikaten teşekkür ediyorum. 2014 yılı kurak bir yıl olmasına rağmen hakikaten tarımda altın yıl yaşadık. Bunu da takdir edelim artık. Şu anda gıda üretimi açısından dünyada sayılı noktaya ulaştık. Bunu da sulama ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ciddi teşviklerine borçlu olduğumuzu da burada itiraf edelim yani bunu da takdir edelim. Marifet iltifata tabi. Tabii tenkit edeceksiniz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İltifat da marifete tabi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama zaman zaman da takdir edin hiç olmazsa.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakanım, söyledim, “Güzel şeyler olmuyor değil.” dedim ama.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Komisyon üyemiz değil ama ilk söz hakkı, konuşma hakkı istediği için Baki Bey, buyurunuz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, tabii öncelikle ben bu sulama birliğiyle ilgili yapılan yatırımlardaki masrafların çiftçilerden tahsilatıyla ilgili olarak göndermiş olduğunuz makbuzlara değineceğim. Şimdi ben bir çiftçi çocuğuyum, elli yıldır ailemiz çiftçilik yapar, elli yıldır Berdan Irmağı'ndan pompajla su alırız. Bugüne kadar bölgemdeki hiçbir çiftçi kullanmış olduğu suyla ilgili devlete 1 TL para ödememiştir. Sizin bana göndermiş olduğunuz makbuzlar da sanıyorum son yıllarda yeni yapılan yatırımlarla ilgili sulama birliklerinden yapmış olduğunuz tahsilatlardır, direkt çiftçiden yapılan bir tahsilat makbuzu yoktur. Sulama birlik başkanlarımız da burada. Ben, çiftçilerden bugüne kadar yapılan yatırımlarla ilgili, direkt yapılan bir tahsilat olduğunu ilk defa burada duydum. Muharrem Varlı vekilimiz de çiftçi, o da Ceyhan'da 1.000 dönümün üzerinde arazi sulamaktadır, kendisinin de ödediği 1 liralık bir makbuz yoktur. Devletin bununla ilgili herhangi bir tebligatı da yoktur “Biz bu kadar yatırım yaptık, bize bir makbuz ödeyin.” diye. Bu konunun öncelikle açıklığa kavuşturulması gerektiğini düşünüyorum. Tabii bu su bedeliyle ilgili yani çiftçinin su bedeli ödemesi, çiftçinin sırtına yeni bir yük yükleyecektir ve bunun çiftçiye izahatı zor olacaktır. Zaten bu kadar destek verdik çiftçiye, bu kadar yatırım yaptık ama çiftçi sayısı hep azalıyor. Yapılan yatırımda mı sıkıntı var, verilen destek de mi sıkıntı var, çiftçi de sıkıntı var? Yani bunu biz anlamakta zorluk çekiyoruz. Köylerde yaşayan nüfus yüzde 40'lardan yüzde 20'lere geldi. Niye bu seviyelere geldi? Bunu biz anlamakta zorluk çekiyoruz.

Yine toplulaştırmayla ilgili de tabii toplulaştırma işlemleri maalesef çok ağır gidiyor. Benim kendi seçim bölgemde yapılan, yıllardır devam eden toplulaştırmada henüz sonuca ulaşamıyoruz. Bunun yanında bir de toplulaştırılması yapılmaması gereken bölgelerde, bunu Bakanlığa da iletmemize rağmen, toplulaştırma çalışmaları yapılıyor. Yani kırsal arazilerde, insanların 5, 10, 20 dönüm içinde zeytininin olduğu, narenciyenin olduğu bazı köylerde de toplulaştırma çalışmaları yapılıyor. Oradaki köy halkının

talebi bu kırsaldaki toplulaştırma çalışmalarının yapılmaması çünkü zaten küçük araziler, toplulaştırma yaptığınız zaman orada 1 adamın 1 tane zeytin ağacını komşusuna verseniz o köylerde cinayet çıkar, bunun önünü alamazsınız. Arazilerin küçük olduğu Çukurova'da toplulaştırma yapılması lazım, bunu destekliyoruz ama kırsal köylerde başlanılan toplulaştırma işlemlerine mutlaka son verilmeli. Bununla ilgili, ben, daha önceki genel müdürümüze Mersin'le ilgili birtakım sıkıntıları aktarmıştım, inşallah yeni genel müdürümüze de bunları izah ederiz. Buna son verilmesini... Yani bu 2/B arazileriyle ilgili tabii satışlar başlıyor, bununla ilgili Hükümetin çalışması var ama bunlar da yine ağır aksak gidiyor.

Bir de geçtiğimiz yıl 31 Aralık tarihi itibarıyla torba yasa içerisinde bir yasa çıkarttık. Belediye ve mücavir alan sınırları içerisindeki tarım arazilerinin satışıyla alakalı bir yasa çıktı. Bundan bilginiz vardır. Şimdi ben buradan soruyorum: Belediye mücavir alanı içerisindeki araziler tarım arazisi de mücavir alan dışındakiler başka bir arazi mi? Bunların satışı şu anda yapılamıyor, bilginiz olsun. Yani getirilen tasarıda bu eksik yapılmış ya da atlanmış. Belediye ve mücavir alan... Asıl tarım arazileri belediye ve mücavir alan sınırları dışında. Zaten belediye mücavir alan sınırları içerisinde -2012 tarihi baz alınmış burada da- yüzde 80-90 imarlı, burada bir tarım arazisi yok. Asıl çiftçinin tarım yapacağı arazi ve 2/B arazileri belediye ve mücavir alanların sınırları dışarısında. Ama maalesef çıkartılan tasarıda -biz bunu Mecliste de çok gündeme getirmemize rağmen- bu atlandı ve şu anda bu hak sahipleri diğerlerine tanınan haklardan faydalanamıyorlar, hak sahipliği haklarından faydalanamıyorlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 2/B için sınırlama yok.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Burada, 2014 yılına kadar belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki hazine arazilerini, içindekileri vatandaş alabilirken belediye ve mücavir alan sınırı dışındakileri vatandaş alamıyor, aynı haktan faydalanamıyor. Bunun bu tasarıyla mutlaka düzeltilmesi lazım yani bunun içerisine gerekirse ilave bir madde konularak -madem 3194'te düzenleme yapılabilir- bu Maliye Bakanlığıyla da görüşülerek... Bu çiftçilerimiz için en büyük problem şu anda.

Bir de özellikle DSİ'yle alakalı yine kapatılan kanallar var. Bir sürü kanal, özellikle drenaj kanalları kapatılmış. Vatandaş tarlasının ortasında kalan 500 metrelik, 1.000 metrelik DSİ'nin bir kanalını alabilmesi için evrakın Başbakanlığa kadar imzaya gitmesi gerekiyor. Yani bu prosedür yanlış bir prosedür, mutlaka bunun, yetkinin direkt bölge müdürlüklerine verilmesi ve bu satışların bölge müdürlükleri kanalıyla yapılabilmesi lazım. Bu kadar bürokrasi aylar, yıllar sürüyor. 1.000 metrekare, 1.500 metrekare bir kanalın veya hazineye ait bir yerin satışıyla ilgili prosedür aylar, yıllar sürüyor ve çiftçi bundan gerçekten çok büyük zarar görüyor.

Yine, bu kayalık arazilerin ve üzerinde bina yapılanlar, bu konuyla ilgili yine ısrarcıyız biz. Burada kesinlikle yer belirtilmeli. Daha önce Şile örneği var, Çatalca örneği var. Kesinlikle konum belirtilmeli, bu ucu açık olmamalı. Ucu açık olursa -bugünkü Bakanlar Kurulu iyi niyetli olabilir- yarın art niyetli bir yaklaşım olabilir, bunun bir garantisi yok. Yani bu mutlaka yasayla güvence altına alınmalı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülerek yasayla güvence altına alınmalı. Denilmeli ki -atıyorum- Mersin Narlıkuyu'da 2/B'yle ilgili veya hazine arazileriyle ilgili sıkıntı var. Burayla ilgili bu kısım içerisinde bina var. Bu kısım hazineye devredilsin, hazine bunun karşılığında Orman Bakanlığına yer versin ama mutlaka konum ve yer, ada/parsel belirtilmeli, ucu açık olmamalı. Ucu açık olursa buna karşı muhalefetimizin devam edeceğini belirtiyorum ben.

Yine, sulama birlikleriyle ilgili, tabii, buradaki sıkıntı çok büyük. Sulama birliklerinin yönetimindeki ve meclisindeki arkadaşlarımızın çoğunluğu muhtar. Bunlar belirli aralıklarla her hafta Sayın Cumhurbaşkanımızın makamına gidiyorlar, onun misafiri oluyorlar. Yani buradaki insanların topyekün bir zan altında bırakılması doğru bir anlayış değil. Yanlış yapan varsa herkes yaptığı yanlışın

bedelini ferdi olarak ödesin. Yasalar açık, yolsuzluk yapan varsa devlet görevini yapsın, tepesine binsin. Yani burada bütün sulama birliklerinin devre dışı bırakılması doğru bir yaklaşım değil çünkü burada, yarın, bu yapıldığı zaman siz “Görevini yapanlar göreve devam etsin.” diyeceksiniz ama bu fiiliyatta yürümecek, bunu siz de biliyorsunuz. Fiiliyatta bu yürümecek. Siz kendinize göre bir ekip... Buna siyaset mutlaka müdahil olacak, her sulama birliğinin başına bir görevli atanacak ve bu da çiftçilerin lehine bir durum olmayacak. Çiftçiler kendi kalemini kendisi kırar. Bölgedeki sıkıntının çoğunu şimdi ne güzel diyorsunuz; DSİ’ye devredilecek, DSİ de sulamayla ilgili paraları çiftçilerin desteklemelerinden kesecek diyorsunuz, çok güzel yaklaşım. Bu yetkiyi keşke sulama birliklerine verseydiniz daha önceden. O zaman sulama birlikleri bugün yaşadıkları sıkıntıların hiçbirisini yaşamazdı çünkü sulama birliklerinin hepsi tahsilat sorunu yaşıyor. Sulama birliği kendi çiftçisinden, kendi bölgesinden... Bir de yarı kamu kurumu olsa da devlet gibi davranamıyor, o çiftçinin evine haciz gönderemiyor sulama birliği. Bunu yapabilmesi mümkün değil. Dolayısıyla, bu rakamlarla sulama birliği de doğru hizmet üretemiyor. Yani, bugün, yapılan kanallara bakın. Allah aşkına, Çukurova’da yapılan kanalların tamamı atıl durumda. Doğru, sulama birliklerinin bunların temizliğini, bakımını bu bütçelerle yapması da mümkün değil. Hiçbir sulama birliğinin bu bütçelerle o kanalların bakımını yapabilmesi mümkün değil ama Türkiye Cumhuriyeti devleti 1960 yılından 1970-80 yılına kadar kanallar açmış, ovanın her tarafına kanallar açmış, trilyonlarca yatırım yapmış kısıtlı imkânlarla ama bu kanalların iyileştirmesi, betonlanması, temizliği yıllarca ihmal edilmiş. Yıllarca ihmal edildiği için de bugün birçok sorunla karşılaşlıyoruz.

Söylediğiniz gibi, tabii, biz damla sulamayı destekliyoruz. Damla sulamanın bütün yurt sathında doğru bir proje olduğunu, yeni yapılan uygulamaları da Anamur başta olmak üzere böyle yaptığınızı biliyoruz. Bunlar için de teşekkür ediyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çok güzel olacak inşallah Anamur.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Evet, destekliyoruz. Ben bölgeye de gidip geliyorum. Yalnız, ağır gidiyor, ondan da bilginiz olsun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hızlandı.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani ödenekle ilgili ve istimlakla ilgili birtakım problemler var. Çok ağır gidiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hızlandırıyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mutlaka acil kamulaştırma kararının alınıp bu işin hızlandırılması lazım çünkü biz hâlâ yediğimiz muzun yüzde 50’sini ithal ediyoruz yani Türkiye’deki muzun hâlâ yüzde 50’sini. Özellikle Anamur-Bozyazı bölgesi ve şu anda Tarsus’a kadar iklimlendirmeye Mersin’in her yerinde muz yetiştirilebiliyor. Yani bu projenin hızlandırılması lazım. Çukurova’da hâlâ vahşi sulama yoğun bir şekilde yapılıyor yani bu mısır ekilen, buğday ekilen, bahçe olan bölgelerdeki sulamanın şu anda yüzde 70-80’si hâlâ vahşi sulamayla yapılıyor. Mısır tarlalarında damla sulama göremezsiniz, soya ekilen yerlerde damla sulama neredeyse göremezsiniz. Bununla ilgili de tabii bu birden olabilecek bir şey de değil yani vatandaşımın buna göre bir düzen alması, yatırım yapması lazım. Bunun artırılması, elbette su tüketiminin azaltılması lazım ama işte “Saat takalım, bundan da para alalım...” Çiftçinin zaten durumu yok yani inanın, çiftçi zaten çok büyük sıkıntı içerisinde.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, parasında değiliz ama suyu tasarruflu kullansın, para değil. Onun için bakın, yatırım bedelini kaldırıyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, bu bahsettiğiniz yatırım bedeli aynı şehirlerdeki kaldırım bedeli gibi bir bedel yani şehirlerde de her bir vatandaşın kendi mahallesine yapılan kaldırım için para ödemesi lazım ama bu fiiliyatta işletilmez. Yani burada da siz temsili örnekleri bana gönderdiniz sulama birliklerinden bu son yapılan, yeni yapılan masraf ve yatırımlarla ilgili. Geriye dönük böyle bir olay yok zaten yani bu kâğıt üzerinde olan bir yatırım bedeli. Bunun kaldırılması doğru, tamam. Biz buna karşı gelmiyoruz ama zaten bu fiiliyatta işlemeyen bir şeydi yani fiiliyatta yoktu bu. Aynı şehirdeki kaldırım parasını hiç kimse ödemiyorsa hangi vatandaş, hangi konutta oturan vatandaş sokağına yapılan kaldırım için para ödüyor? Resmiyette var bu ama belediye bu parayı tahsil edemiyor. Yine, eski yapılan hiçbir bina kanalizasyon katkı payını ödemiyor. Ancak vatandaş oturma izni alırsa kanalizasyon katkı payını ödüyor, onun dışında ödemiyor. Bu da bunun gibi bir şey. Yani bunun da kaldırılması doğru. Biz bunu destekliyoruz.

Ben hayırlı uğurlu olması gerektiğini düşünüyorum. İnşallah buradaki yanlışlıklar düzeltilir. Ama özellikle belediye mücavir alan dışındaki hazine arazilerinin satışının mutlaka acil olarak gündeme alınması... Yoksa şimdi çok büyük bir adaletsizlik var yani asıl çiftçilik yapacak insanlar bu tanınan haklardan faydalanamıyorlar şu anda. Bunun acilen Tarım Bakanımız ve şahsınız tarafından Maliye Bakanlığıyla görüşülerek bu sorunun çözülmesini talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, cevap hakkımı kullanabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Genelde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı işte ithalattır, falandır filandır, hep bu konuda eleştiri alıyor ama özellikle Hükümetimizi ve bürokrat arkadaşlarımızı bu konuda yürekten tebrik ediyorum. Yani 17 milyar dolara ulaşmış olan bir tarım hasılamız var yani bunu gökten birileri mi atıyor? Bunu üreten bizim çiftçi kardeşlerimiz, bizim arkadaşlarımız. Onun için bir defa üretimde artış var ve biz bu konuda Avrupa birincisiyiz ve gerçekten biz Türkiye...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dâhilde işleme dâhil mi onlara? İthal edip işleyip gönderiyorsunuz. Buğdayda gidip biz ürettik diyebilir miyiz? Olur mu öyle şey?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ben şunu söyleyebilirim size: Sayın Vekilim, sabah kahvaltısında, öğlen yemediğinde yediğiniz tabağa bakın, bunların hepsi ithal.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Nerede hepsi ithal? Hangi ürünler ithal?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ya, Allah aşkına bırakın ya. Yüzde kaçını ithal, yüzde kaçını bu çiftçinin alın teriyle ürettiği ürün Sayın Vekilim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 3,5 milyon ton buğday getiriyorsunuz, dâhilde işliyorsunuz, yurt dışına gönderiyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bunu bütün dünya yapıyor yani yurt dışında işleyip...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sen kendi kendine yeten ülkeydin.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Biz zaten yine kendi kendimize yetiyoruz.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Vekilim, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Biz kendi kendimize...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu sizin suçunuz değil. Size söylüyoruz ama yirmi senedir ülkedeki sistem bu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Vekilim, ama bakın, özür dilerim, biz kendi kendimize yetiyoruz. Buğday olarak biz eğer ithal ediyorsak bu buğdayı dâhilde işleyip daha fazla para kazanıyor, bisküvi yapıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yurt dışından ithal ediyorsunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ama yurt dışına ihraç ediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakın, buradaki çiftçinin buğdayı işleyip...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Biz onu da işliyoruz, onu da makarna yapıp ithal ediyoruz ama toplulaştırmada sayın vekilime hak veriyorum, doğru. Onun için de zaten bu gündeme geldi. Bu doğrudur. Dedik ki: “Toplulaştırma ile sulamanın beraber gitmesi lazım. Bu doğru bir olay.” Ve sulama konusunda da gerçekten DSİ’ye teşekkür ediyorum, yıllardan beri Türkiye’de müthiş işler yaptı. Dün Kahramanmaraş’taydım, harika barajlar yapılmış, tebrik ediyorum, kutluyorum.

Şimdi, tabii ki burada sulama ile toplulaştırmanın beraber gitmesi adına toplulaştırmanın DSİ’de olması kadar...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – DSİ’de olması faydalı.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Tamam abi, o zaman, bakın, üretimde artışımız var. Bakın, Sayın Vekilim, tarımın yarısını bugünden daha iyi olacaktır, buna evelallah inanıyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, ilaç için getiriverdiysek doğrudur, pastaneci de tatlılarda ve gıdada kullanmıyorsa bu yine doğrudur. Nişasta bazlı şekerin kullanımı yüzde 20’ye çıkmış.

BAŞKAN- Sayın vekilim, bakın, Sayın Sındır’a söz verdim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şeker pancarını yok ediyorsunuz.

BAŞKAN - Bakanımızdan sonra Sayın Sındır söz...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Toplumun geleceğini yok ediyorsunuz. Kanser edeceksiniz bu halkı.

BAŞKAN – Lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şehir hastanelerine müşteri arıyorsunuz, yapmayın.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın vekilim, bakın, Hükümetimizin bu konuyla ilgili...

MEHMET ERDEM (Aydın) – Arkadaşlar, böyle bir yöntem yok ya.

BAŞKAN – Lütfen usule uyalım sayın vekilim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım...

MEHMET ERDEM (Aydın) – Şehir hastanesiyle bunun ne alakası var? Komisyon toplantısının bir adabı var ya.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bir dakika müsaade edin.

Hükümetimizin ve Bakanlığımızın bu konuyla ilgili yarın almış olduğu tedbirleri gördüğünüz zaman teşekkür edecek misiniz, etmeyecek misiniz onu bekliyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakan, doğru varsa destekleriz; hiçbir sıkıntı yok.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – O zaman bekleyelim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok kıymetli bakanlarım, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar ve Komisyonumuzu onurlandıran değerli dostlar...

BAŞKAN – Sayın Sındır, özellikle şunu ifade etmek istiyorum, biraz önce söyledim: Komisyonumuz herhangi bir süre kısıtlaması olmadan her konuyu rahat rahat tartışabilsin istiyorum. O nedenle rahat olalım; tartışalım, konuşalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii ki söyleyeceğim sözlerin tamamı yıkıcı veya yok edici değil, yapıcı, getirilen düzenlemeye belki katkı, belki görülemeyen yanlışlardan, hatalardan geri dönülmesi adına olacaktır; bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu tasarının neden gündeme geldiğini ve bütün bu düzenlemelerin bir torba yasayla bir kerede komisyondan, Meclisten gelip geçmesinin amacının ne olduğunu ben hâlen çözebilmiş değilim. Bu torba yasayı tümü üzerinde ortaklaşacak bir gerekçeyle sunmanın mümkün olmadığını düşünüyorum. Saydım, içerisinde kaç kanun üzerinde değişiklik var diye. Yaklaşık otuza yakın kanun üzerinde değişiklik var. 6200 sayılı Devlet Su İşleri, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun, 2943 sayılı Kamulaştırma Kanunu, 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, 5488 sayılı Tarım Kanunu, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu, 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlere Dair Kanun, 1053 sayılı içme suyuyla ilgili kanun, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat Kanunu, 3254 sayılı Meteoroloji Genel Müdürlüğü Teşkilat Kanunu, 3402 sayılı Kadastro Kanunu, 4283 sayılı yap-işlet modeliyle elektrik enerjisi üretimiyle ilgili tesislere yönelik kanun, 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri Kanunu, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4749 sayılı Kamu Finansmanı Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun... Gözümden kaçmış olabilecek diğer birkaçını da sayarsak otuza yakın kanun ve maddeleri yani bu otuz madde değil, birçok madde değişikliğini de içeren, öngören torba yasa.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kadar kapsamlı, bu kadar çok farklı alanlarda konu içeren, değişiklik içeren bu kanun tasarısının öncelikle sözümün başında belirtmek istiyorum ki bir alt komisyon tarafından daha detaylı, daha ince görüşülmesi, konuşulması, tartışılması, ondan sonra Komisyona gelmesi daha uygun olacaktır diye düşünüyorum. Bununla ilgili de bir önergemizi, teklifimizi Komisyon Başkanlığımıza sunuyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Avrupa Birliğinin hedefleri arasında “3D” diye bir hedef vardır. Bu “3D” denen şey demokrasidir birinci “D”, ikinci “D” “development” kalkınmadır, üçüncü “D” “decentralisation” yani ademimerkeziyetçiliktir, merkezden uzaklaşmadır, yetkiyi, görevi, sorumluluğu yerele merkezden ayrı verebiliyor olmaktır. Oysaki biz, bu kanunlarla geçmişte olduğu gibi, imar mevzuatında yapılan değişikliklerle, yerelden alınan ya da paylaşılan imar yetkileriyle... Efendim, bu söz konusu önümüze gelen kanun tasarısındaki kooperatiflere, birliklere verilen yetkilerin yeniden Devlet Su İşleri üzerine alınma çabasının bu ruhun da tersine olduğunu, aykırı olduğunu söyleyebilirim.

Şimdi, bu torba yasayı bana soracak olursanız, şöyle okuduğumda, maddelerin nereye varacağına, en azından belki bu değişikliği, bu tasarıyı hazırlayan kıymetli arkadaşlarımızın göremediği şeyleri ben görebilir miyim diye biraz yeniden, baştan eleştirel, baktığımda, nasıl tanımlarım diye sorduğumda kendi kendime, bu kanun tasarısı, bu torba kanun tasarısı bir özelleştirme yasasıdır, suyun özelleştirilmesidir; altını net olarak çiziyorum. Ormanların özelleştirilmesidir. Şimdi, “Devlet yapamıyor hiç olmazsa özel sektör yapsın.” diyemeyiz. Sayın Başbakan ve sayın kıymetli bakanlarımız değişik vesilelerle geçen günlerde televizyonlarda “Bu şeker fabrikaları iyi yönetilemiyorlar, o zaman bunları biz özelleştiriyoruz.” Gereğesi iyi yönetilememeleri. Bu fabrikalar devletin hüküm ve tasarrufunda olan teşekküller olduğuna göre bunların iyi yönetilemiyor olmasının sorumluluğu devleti yöneten Hükümetin asli sorumluluğu hâline gelir ki “İyi yönetilemiyor.” demek, “Ben iyi yönetemiyorum.” demektir. Bu eleştiri siyasi anlamda bir eleştiri değil. Haklılık gereğesi varsa bunu ortaya koyarsınız ama bu bir haklılık gereğesi olamaz. “Sulama birlikleri iyi yönetilemiyor, o zaman bunları biz Devlet Su İşlerinin üzerine alalım.” Tarım Bakanlığı da iyi yönetemiyor demektir bu aslında. Yani Orman ve Su İşleri Bakanımız teklif getiriyor, diyor ki: “Tarım Bakanlığı bu işi iyi yönetemiyor, ben yöneteyim, Devlet Su İşlerine bunu devredelim.” Şimdi, böyle bir anlayış...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ya, öyle bir şey yok. Birlikte olması gerektiğinden...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Özür diliyorum, böyle diyebilirsiniz ama getirilen teklif bunu gösteriyor Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Birlikte olması lazım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz bunu böyle söyleyebilirsiniz ama getirdiğiniz teklif bunu böyle söylemiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yoksa Bakanımız başarılı yani.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, siz, tabii, Sayın Bakanla olan dostluk ilişkiniz nedeniyle onu rencide etmemek adına bunu söylüyorsunuz, ben de her ikinizi de rencide etmemek için biraz uğraş veriyorum ama ben bize gelen ve yarın öbür gün uygulamaya geçtiğinde bütün üreticilerimizi, çiftçimizi, sektörü, ülkenin geleceğini ilgilendirecek tasarı üzerinde gerçekçi olmak durumundayım.

Şimdi, bu yaklaşım bir kere kabul edilebilir bir yaklaşım değil.

Bakın, sulama birlikleri... Bir kere, yaklaşık 370'e yakın sulama birliği var. 14.500 seçilmiş meclis üyesiyle yönetilen birlikler, yaklaşık 1 milyon 300 bin doğrudan çiftçiyi ilgilendiriyor. 5 bin personel çalışıyor, 5 bini geçici ve sadece birlik başkanlarına burada sorumluluk verilmesi, diğer bütün yapıların bir anda yok sayılması gibi bir durum ortaya çıkıyor. Öğrendim ki bu birliklerin bütçesi yaklaşık bir Çankaya ilçesinin belediye bütçesine yakın bir bütçe. Bu kadar, bütün mesele bu. Şimdi, bu 3 birliğin feshedildiğini, 8'inin fesih noktasında olduğunu, 15-17 birlikte de elektrik parası sorunları yaşadığı için feshedilme noktasına gidilebileceğini, bir kısmında tahakkuk tahsilat sorunu olduğunu, tahakkukun tahsil edilemediğini ama büyük bir kısmının böyle bir sorunu yaşamadığını, tam tersine gayet güzel, düzgün finans planlamalarını yaparak çiftçiyle el ele, birlikte görevlerini gayet iyi yerine getirdiklerine hem şahit oluyoruz hem öğreniyoruz hem duyuyoruz.

Şimdi, ben şunu sormak istiyorum: Bu birlikler Devlet Su İşlerinin denetimi, gözetimi ve Devlet Su İşleri sorumluluğu altına alındığında -Bakanlıktan oraya geçti, eyvallah- DSİ daha zapturapt, daha şey tedbirler mi alacak? Diyelim denetim falan daha iyi olacak veya bunlar zaman içerisinde "Siz bu işi yapamıyorsunuz." deyip özel sektöre mi devredilecek? Ki öyle görünüyor, yol oraya gidiyor, bunu görmemiz lazım. Özelleştirmeye giden bu yolun sonunda, bu suyun bedeli 1'ken, kâr amacı gütmeyen birlikler tarafından yapılan bu hizmetin bedeli 1'ken, özelleştirilen bu hizmetin, kâr amacı güden kuruluşlar tarafından verilecek bu hizmetin bedeli en az 2 olacaktır çiftçiye değerli arkadaşlar, sayın bakanlarım; bunu görmeniz lazım. Bunun gittiği yol budur. Bunun gittiği yol, çiftçinin İcra ve İflas Kanunu uygulamalarıyla yok olmasıdır, çiftçinin bitmesidir. "Tahsil edemiyoruz." dediğinizde çiftçinin parası bol da, cebi dolu da, çoluğunu çocuğunu tatile götürüyor, lüks mallar alıyor, yat kat alıyor da ödemiyor mu? Öyleyse icra iflasa gidin. Ha, yok, üretim yapamaz duruma geldiği için ödeyemiyor mu? O zaman üretimden koparmayın üreticiyi.

Az önce söyledim sayın bakanlarıma; traktör ve tarım makineleri bir üretim kaynağıdır ve bunların haczedilemeyeceğine dair kanun var bu ülkede, üretim yapıyor. Şimdi, şunu ayırt edelim: Bakın, Belediye Kanunu var, Belediye Gelirleri Kanunu var. 2464 sayılı Kanun'da hatırladığım kadarıyla -Belediye Başkanlığı yaptığım için çok iyi biliyorum- 86'ncı maddesiydi, "Yol harcamalarına katılma payı adı altında belediyelerin yaptığı yol hizmetinin bedelini o yola cephesi olan vatandaşlardan alma hakkı var, kanalizasyon harcamalarına belediye yatırım yaparsa bedelini o kanalizasyondan yararlananlardan alma hakkı var, işte su yatırımı harcamalarını yaparsa alma hakkı var." diye bu kanuna konmuş. Ha, burada bu da eleştirilebilir ama şunu görmek lazım: Bu kanunda "bu harcamalara katılma payı" adı altında vatandaşın alınan para, aslında üretime yönelik yapılan bir hizmetin verilmesi anlamında alınan bir pay değil, tüketimdir, tüketicidir, bir konfordur, o konforun bedeli alınıyor. Böyle bir haklılık payı söyleyebilirsiniz bana ama çiftçinin üretim için ihtiyaç duyduğu, üretmek için ihtiyaç duyduğu suyun parasını ödemiyor diye icra iflasa götürmek, bir kere bana bunun haklı hiçbir gerekçesini söyleyemezsiniz, asla kabul edemem, ne dersiniz deyin, kesinlikle kabul etmem. Üretmek istiyorsak gereğini yapacağız, icra iflasla terbiye etmeye kalkmayacağız çiftçiyi, bu kabul edilebilir bir şey değil.

Değerli arkadaşlar, bakın, suyun özelleştirilmesi aslında bir Dünya Bankası projesidir. Suyun özelleştirilmesi, aslında neoliberal politikaların bütün dünyada birçok ülkede, bize de gelinceye kadar çok önceden tamamlanıp bitmiş politikaların sonucunda gelinen noktadır. Şimdi, ne yazık ki üzülerek söylüyorum, bize de bu sirayet etmiş durumda. Kala kala suyumuz kalmıştı, onu da özelleştirme çabası içerisine giriyoruz. Bu, çiftçiliğin yok edilmesidir. "Çiftçinin cebine destek veriyorum." diye bir para koyacaksınız sağ cebine, sol cebinden bunun bedelini katbekat alacaksınız. Mazottan vergisini alacaksınız. Sadece mazot vergisi zaten çiftçiye verdiğiniz desteklemenin miktarı kadar. Sadece çiftçinin kullandığı mazottan alınan vergi, çiftçiye "tarımsal destekleme" adı altında verdiğiniz 13,5-

14 -neyse- milyar TL'nin bedeli olarak mazottan vergi alıyorsunuz. Şimdi buna suyu da eklerseniz... Hani "Mazotun yarısını vereceğiz." diye bir politika güdüyor, demek ki, anlaşılan, mazotun yarısını vererek bu su tahsilatlarıyla yine onu öbür cebinden alma çabası olduğunu görüyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, çiftçinin ayakta durabilmesi, küçük çiftçinin ölçek ekonomisi... Ben kabul etmiyorum ölçek ekonomisini yani kabul ediyorum tabii ki akıl ve bilim adına ama bunun bir sosyal boyutunun da olması gerektiğini, göç veya benzeri şehirlerde yaşanan sorunları önlemek adına küçük çiftçinin var oluşunu, varlığını sürdürebilmesini devletin sağlayabiliyor olması lazım. Bunun en önemli yolu da örgütlenmedir, kooperatifleşmedir, kooperatif yapıları üzerinden geçer. Siz tam tersine işletirseniz bu yapıyı, bu sistemi, küçük çiftçinin yaşam şansını elinden alırsınız, çiftçiyi özel sektör kuruluşlarına, sermayenin kucağına ittirirsiniz ve yok olma sürecine doğru üreticiyi terk edersiniz. Bunun kabul edilebilir bir yanı asla olamaz.

Şimdi, bazı arkadaşlarımız birliklerden, Türkiye'nin değişik yörelerinden beni -veya arkadaşlarımı da benim arıyorlardı- arıyorlar, diyorlar ki: "Biz ilimizde AK PARTİ'li milletvekillerimize gittik, onlar da bize hak veriyorlar ama 'Biz bir şey yapamayız, MHP'li vekillere gidin, en iyi onlar söyler, Hükümetle zaten yakın ilişkileri var, onlar itiraz ederse bu geçer.' diyorlar." Yani böyle bir duruma geldik sayın bakanlarım, Sayın Başkanım. Aslında, ben eminim, AK PARTİ'li, MHP'li, CHP'li, HDP'li milletvekillerimizin istisnasız büyük bir kısmı -sayın bakanlarımın da yüreğinde o vardır, ondan eminim- bu yapılanların halk adına, üreticilerimiz adına, birlikler adına kabul edilemez olduğunu da görüyorlar, biliyorlar.

Şimdi "Orman ve su varsa hayat var." Güzel bir söz, sunumun en sonunda Sayın Engin Altay da buna vurgu yaptı. Biz "Toprak işleyenin, su kullananın." derdik bir zamanlar, hâlâ diyoruz; toprak işleyenindir, su da kullananındır. Kullananın olan suyun bedelini ondan alarak onu yok etme çabası demek ki: "Suyu sen kullanamazsın."

Sayın Bakan, bir soru daha soracağım. Tabii, burada bütün bunları konuşuyoruz ama Türkiye'de sulanabilir nitelikte olup henüz sulama yatırımları yapılmamış önemli miktarda arazi var. Türk çiftçisi su istiyor, su bekliyor. Sadece GAP bölgesinde GAP projesinin elektrik enerjisi üretimi kısmı -bu, bir entegre üretim projesiydi, biliyorsunuz- bu projenin hidroelektrik santraller üzerinden elektrik, enerji üretim yatırımları, projeleri yüzde 100 oranında hemen hemen tamamlanmıştır ve üretime geçmiştir ama sulama yatırımları yüzde 30'u bile daha bulamamıştır, GAP projesinin sulama yatırımlarının daha yüzde 70'i proje aşamasında, planlama aşamasında, yapım aşamasında ama tamamlanmamış. Biz bunları bir kenara koyuyoruz, çiftçinin üç kuruş su parasının peşinden gidiyoruz. Tabii, bu, çiftçi için üç kuruş su parası ama Türkiye'de bu özelleştirmenin getirdiği süreç ve sonuçlar itibarıyla bir felakete neden olabilecek bir durum.

Şimdi, yatırım bedeli çiftçiden alınmayacak. Sayın vekillerim söylüyor, böyle bir bedel zaten alınmıyordu, sulama birlikleri, kooperatifler üzerinden tahsil ediliyordu.

Şimdi, DSİ'den sadece maden değil, diğer faaliyetler için de uygun görüş istenmelidir zaten. Yani sadece madencilik faaliyetinde bulunacak bir yatırımcıdan yatırımcının uygun görüş almasını değil, madencilik, endüstri, sanayi, ne yapmak istiyorsa, bizim, hepimizin, bu milletin ortak değeri olan suya yönelik olumsuz bir şey yaratmaması adına DSİ'nin mutlaka uygun görüş vermesi zorunluluk hâline gelmelidir.

Şimdi, orman... Değerli arkadaşlar, bakın, orman mühendisi arkadaşlarımız vardır burada, ormanla doğrudan üretim ilişkisi içerisinde olan veya ormanla teknik boyutta ilişki içerisinde olan veya bürokrat boyutunda olan arkadaşlarımız vardır. Biz orman alanlarını sadece ağaçla ilişkilendirip ağaç varsa ormandır, taşlık, kayalık, bozuk... Zaten Akdeniz büyük oranda bozuk makiliktir. Şimdi "Buralar

orman değil. Buraları dilediğimiz gibi imara açalım, buraları dilediğimiz gibi talan edelim, buraları dilediğimiz gibi... Değerli arkadaşlar, orman bir seneden bir seneye oluşmaz. Bugün yeryüzünde toprak varsa bu toprak tabii ki fiziksel ve kimyasal etkiler sonucunda oluşmuştur ama en önemli etkenin orman olduğunu... Bugün veya yarın, on yıl, yüz yıl sonra değil; belki bin yıl, belki on bin yıl sonra toprak olabilecek ve o nesillerin ihtiyacını karşılayacak o toprağı biz şimdiden çözmüşüz, ekosistemi de bitirmişiz. “Buralar orman değil, buralara inşaat yapılabilir.” Ve bugünden bu alanları yok etme... Yani sürdürülebilirlik çabası, ilkesi ekonomik kaygılar ekolojik kaygıların önüne geçtiği sürece sürdürülebilirlik diye bir kavramdan bahsetmek söz konusu olamaz.

“Ben burasını orman tanımı dışına çıkarıyorum. Ne olacak? Kayalık mayalık, toprak yok. Ana kaya, üstünde varsa 3-5 santim toprak, bundan da bir şey olmaz.” diyerek bu alanı imara açıp, tarım alanlarında tarımsal üretim için ihtiyaç duyulan alanları da kalkıp “Al, burası da...” Ya da mera alanlarını “Al, burası mera. Burası da işe yaramaz arazi, burayı da sana vereyim. Ben burayı alayım senden. Buraya güzel siteler yapayım. Orman içerisinde...” Bu, kabul edilebilir bir şey değil değerli arkadaşlar. Ormansa ormandır. Amaç, mücadele, o alanları eğer yapabiliyorsak ağaç, yeşil doku ve orman tanımını, sizin anladığınız şekildeki orman tanımını -ben onu kabul etmiyorum- gerçekleştirme çabasıdır, mücadelesidir, kolaya kaçmaktır. Çok özür dilerim, bu asla, haşa, sayın bakanlara yönelik bir itham değil ama bunun yaratacağı sonuç bir ranttır, arazi rantıdır, bunu da görmek gerekir diye düşünüyorum. Yoksa insanoglunun doğaya karşı ne kadar acımasız olduğuna, kanunlarla ekosistemi nasıl yok edebileceğine hepimiz şahit oluyoruz. Bunu da belirtmek istedim.

Maddelere geçildiğinde her madde üzerinde mutlaka bizlerin, arkadaşlarımızın söyleyeceği sözler vardır. Ama tekrar söylüyorum: Bu mesele, bu kanun tasarısını -AK PARTİ olarak, iktidar partisi olarak çoğunluğunuz var- buradan da geçirebilirsiniz; Meclise indirir, Meclisten de çoğunlukla bu kanunu geçirebilirsiniz. Biz ne kadar sesimizi yükseltsek, ne kadar buna karşı muhalefetimizi yapsak da toplumun geniş kesimleri buna karşı ne kadar muhalif bir duruş sergilese bile bunu geçirebilirsiniz, diyecek bir şeyimiz yok. Kavga gürültü değil ama ülkemizin ortak değerlerine birlikte sahip çıkarak; ülkemizin doğasına, çiftçisine, üretimine birlikte sahip çıkarak bu kanun tasarısına bu çerçevede, bu gözle bakmak gerekir.

Tekrarlıyorum, alt komisyon önerimi bir kez daha, ısrarla rica ediyorum. Bir teklif verdik, değil mi arkadaşlar, imzaya, Komisyon Başkanlığımıza? Alt komisyon kurulması, bunu değerlendirelim. Arkadaşlarımızla bir arada, bunu bir siyasi rant meselesi yapmadan; ülkemizin, bakanlıklarımızın ihtiyacı olan ve çiftçimiz için, hepimiz için en doğru yolu bularak buradan, bu Meclisten toplumumuzun, milletimizin de görmek istediği bir tabloyu onların önüne serelim diyoruz.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sındır.

Bir bilgilendirme yapmak istiyorum. 13.30’da yemek arası vereceğim. 13.15’e kadar milletvekillerimize söz vermeye devam edeceğim. Ondan sonra on beş dakika sayın bakanlarımız herhangi bir açıklama yapmak isterlerse yemek öncesi on beş dakika sayın bakanlarımıza bir söz vereceğim. Ondan sonra, öğleden sonra devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın Vekilime çok teşekkür ederim katkılarından dolayı. Yani tarım ve hayvancılık olmasa Türkiye olmaz, bu Hükümet bunun bilinci içerisinde. Yani çiftçinin maliyeti nedir, sattığı zaman satış fiyatı nedir, aradaki farkı nedir, bunu çok iyi ölçebilecek durumdadır. Bu konuda, bir defa, sizlerin çok rahat ve emin

olmasını özellikle ben istirham ediyorum. Biraz önce arkadaşlarım verdiler. Ben hasıla dedim 17 milyar dolar, gerçekten ihracatımız 17 milyar ve bizim tarımsal hasılamız da 55 milyar dolardan 160 milyar dolara çıkmış. Yani bu önemli bir şey arkadaşlar. “Biz hiçbir şey yapmıyoruz, her şey kötüye gidiyor tarımda. Dünya yandı, falan oldu. Her yediğimiz...” Peki, nasıl 17 milyar dolarlık ihracat yapmışız?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – “160 milyar dolar” mı dediniz Sayın Bakan?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – 160 milyar TL’ye çıkmış. Yani burada, arkadaşlar, bizim, bir defa, oturup düşünmemiz lazım. Bir defa, bu Hükümet, çiftçi zarar mı ediyor, kâr mı ediyor, ne kadar zarar ediyor, zararını nasıl karşılırsınız diye adım adım takip ediyor, bunu bilmemiz lazım.

İki: Topplulaştırma ve sulamada hepimiz, bakın, aynı şeyi söyledik, dedik ki: Hakikaten doğru bir olay. Yani sulama kimdeyse toplulaştırma da olması lazım. Ha, ben rencide olacaktım. Ben Türkiye için rencide olacaksam olayım, gerekirse de öleyim yani olabilir, siz onu öyle görebilirsiniz. Ama ben bir bakan olarak Türkiye’nin menfaatleri nedir, çıkarları nedir, ona bakmak zorundayım. Ha, siz beni başarısız görebilirsiniz, buna saygı duyarım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sizi başarısız görmüyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Beni rencide olmuş da zannedebilirsiniz. Ben de gurur duyarım.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Şeker fabrikalarının satışı noktasında direnirseniz başarılı olursunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Çünkü Türkiye’nin menfaatleri neyse Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Hükümet olarak biz elimizden... Ama, ha, yanlış yapmaz mı insanlar? İnsanlar yanlış da yapabilir. Bu toplantılarımızın sebebi de... Onun için katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Ama yani bu benim ağrıma gidiyor; Bakan olarak değil, bir Türk vatandaşı olarak. Ya işte, her gün birisi çıkıyor: “Efendim, her şey ithal.” Ya bakın, öğlen yiyeceğiniz tabağa bakın. Bunun yüzde kaçını ithal?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Allah aşkına, öyle bir şey olursa bakanlar bize bildiriyor Sayın Bakanım. Soruyoruz, bildiriyorlar, biz de konuşuyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Peki ağabey, bu rakam nereden geliyor, gökten mi geliyor bu rakam yani, değil mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bak, diyorum ki: Gümrük ve Ticaret Bakanı bana ne gönderiyorsa ben de onu söylüyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ama ben de size bu rakamı veriyorum Türkiye Cumhuriyeti’nin Bakanı olarak, değil mi? Onun için...

BAŞKAN – Sayın Gürer, şimdi zaten sıra sizde. Müdahil olmayın, sıra erken gelsin.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Ha, şu var...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakan, yediğimiz buğday burada üretiliyor olabilir ama ilacı, gübresi, mazotu ithal.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bakın, efendim, çok özür dilerim. Ben bir şey yaptım ağabey, hiç fark ettiniz mi? Şu salonda bir şey değiştirdim ben. Fark eden oldu mu? Şu yandaki ışıkları kapattırdım. Bakın, israf böyle bir şey işte. Ben çiftçinin yanında olan... Esas çiftçi, benim ailem. Siz bir şeyi bedava verdiğiniz zaman, belki bizim burası özel

sektöre ait bir yer olmuş olsaydı diyecektik ki: Arkadaşım, enerji fiyatları çok fazla geliyor, kapatın bu ışıkları. Vallahi kapattım ben. Hiç kimse de fark etmedi. Peki, Harran Ovası niye bu kadar tuzlandı? Suruç Ovası niye bu kadar tuzlandı, değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Denetimsizlikten.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Tedbirsizlikten değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Denetimsizlikten.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bakın, ben size bir şey söyleyeyim mi. Şunu yapmak lazım: Çiftçiden suyu, enerjisi...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Yüzde 35’lik pamuk üreteceğim.” dediğin Harran Ovası’nda yüzde 95’lik pamuk üretilirse...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Yani böyle bir dünya var mı?

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Her şeyin bedava olduğu, her şeyin çalışmadan geldiği, hiçbir şey ödemedi bir dünya düşünün. Eğer öyle bir dünya varsa hepimiz oraya gidelim. Ama tabii ki çiftçiden enerjiyi de alacaksınız, suyu da alacaksınız ama dengeli alacaksınız. Bu çiftçi ne kazanıyor, hakikaten bunu ödeyebiliyor mu, ödeyemiyor mu, acaba bunu ödeyemiyorsa ben bunu desteklerimle nasıl desteklerim?

Bakın, şu ışık örneği önemli bir örnek. Hiç kimse de fark etmedi vallahi. Bakın, ışıklar. Ha, bunun maliyetini hesap etmek lazım her ay, bunun maliyeti nedir Meclise, bunu hesap etmek lazım. Suyu bizim israf etmeden kullanmamız lazım. İsraf etmeden kullanmanın yolu da saati takmaktır ve mertçe konuşmak lazım, saati takıp çiftçi de o saatten ne kadar para harcadığını görmek zorundadır. Ha, Hükümet olarak da eğer biz gerçekten çiftçinin ödemeyeceği bir fiyat istemişsek o zaman o fiyatı indirmek gereklidir. Her şeyi ölçeceksiniz, ölçemediğiniz iş sizin değildir. Bu ölçümleri yapmak zorundasınız. “Ne kadar su kullandım, ne yaptım, ne kadar para harcadım, efendim, çiftçim ne kadar para kazandı, zarar mı etti, bunun zararını nasıl karşılayacağım?” Bunu yapmamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Gürer, Sayın Varlı, Sayın Sarıbal bu üç kişi sırasıyla konuşacak.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir şey söylemek istiyorum, çok özür dilerim, çok önemli. Sayın Bakanımız 17 milyar dolar ihracattan bahsetti. Doğrudur, çok doğrudur ama ben çiftçiyim arkadaşlar. Şu anda tarımsal ham madde bakımından ithalatın ihracatı karşılama oranı 1’e 6’dır. Yani 1 kilogram buğday ihraç ediyorsak 6 kilogram buğday ithal ediyoruz yani tarımsal ham madde açısından çok net, katlarca, 6 kat farkla ithalatçı konumundayız. Bilgilerinize sunuyorum Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Hiç öyle değil, doğru bilmiyorsunuz. Doğru değil.

Bakın, 22 milyon ton buğday üretiyoruz. İthal ettiğimiz çok az bir miktar; onu da makarna, bisküvi ve pasta için DİR kapsamında ithal ediyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 2017’de 5 milyon ton, ilk ayda 800 bin ton buğday ithalatı olmuş.

BAŞKAN – Evet, gündem dışına çıkmayalım arkadaşlar, lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – O zaman biz aldığımız bilgileri çok farklı yerlerden alıyoruz. Sizininki farklı, bizimki farklı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – TÜİK sizin kurumunuz, TÜİK'in verilerine bakın. Sizin kendi verileriniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu arada, tasarruf konusundaki hassasiyetinize de teşekkür ediyoruz. Evet, hakikaten hiçbirimiz fark etmedik. Teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Su da böyle arkadaşlar. Su böyle, yemek böyle.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Gürer, buyurunuz lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yalnız, Sayın Bakanım, buranın ışığını söndürmek iş değil. Başka bir yerin -şimdi ismini vermeyeyim, polemik olmasın- oranın ışığını söndürün. Gece sabaha kadar ışıl ışıl.

BAŞKAN – Arkadaşlar, gündeme dönelim.

Bakın, bu tasarı Komisyonumuzun ilk tasarısı, bunu unutmayalım. En güzel şekilde konuşalım, tartışalım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın bakanlarımızın sunumlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Tarım Bakanımız haklı olarak, bulunduğu kurumla ilgili değerlendirmelerinde söylemesi gerekenleri söylemek durumunda. Her hafta sonu biz köylere gidiyoruz. Benim tarlam filan yok ama köylere çok gittiğim için, oradaki çiftçi ne söylüyorsa, oradaki emekçi ne söylüyorsa onu da buraya getirip anlatmaya, aktarmaya çalışıyoruz. Yapılırsa, tabii, onun da faydasının bizden kaynaklandığını çok bilen de yok, öyle de bir durum var. Çözümlenen olaylarda da yansıma iktidara oluyor. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, buradaki söylediklerimiz tarlası, ürünü ve tarımıyla ilgili olan herkesin sorunları çözüm bulsun, herkesin işi olsun, herkesin aşı olsun, herkesin geliri artsın ve yapılan düzenlemeler de bütün olarak herkese faydalı olsun düşüncesiyle fikirlerimizi söylüyoruz.

Sayın Bakanım, örnek olsun diye söylüyorum: Niğde bölgesi, biliyorsunuz, patates bölgesi. Şu anda patates depolarda. Ben 800 bin tona yakın patatesten dolayı oluşan mağduriyeti anlatıyorum, Tarım İl Müdürü de “300 ton var depolarda.” diyor. Tarım Müdürüyle biz niye çelişiyoruz, biliyor musunuz? Kayıt dışıyı takip etmiyorsunuz. Niğde’de, TÜİK verilerine göre 843 bin ton patates yetişiyorsa yetişen patates esasında 1 milyon 200 bin ton. Nedeni şu: Hazine arazileri toplulaştırılmamış yerlerdeki durumlardan dolayı kaynaklanan üretimden ilgili müdürün haberi yok. Ondan sonra da basına demec veriyor, bizi yalanlamaya uğraşiyor.

Sonra gidiyorum, buzağı ölümleri... 5 tane buzağı yatıyor. Görsen, bebek gibi. İnsanın içi cız ediyor. Tarım İl Müdürü bir kere alana gitmiyor. Önündeki rapor üzerinden değerlendirmeleri yazıyor, “Şu var, bu var.” diye bilgiyi veriyor. Siz bu konuda çalışma yürütüyorsunuz. İlgisi yok ama söyleyeyim: Buzağı ölümleri TİGEM’de yüzde 12’den aşağı düşmüyor. Devlet kendi buzağı ölümlerini engelleyemiyor. İşe oralardan başlamak lazım. Bunlar çözümlenirse biz bundan mutlu oluruz.

Bakanım, bugün getirilen taslakla önerilen doğru işler var. Örneğin, toplulaştırmanın tek elde olması kadar doğru bir şey yok çünkü çok sorun yaşanıyor. 14 bine yakın dava açılmış. Bununla ilgili mağduriyetler var. Bunu bütünleştirerek bir anda çözümcü bir olayın ortaya çıkması ihtiyaç çünkü tarım arazileri çok parçalandı. Verimlilikten tutun da arazinin kullanılmasına kadar sorunlar var. Doğru

yapılan bir iş. Bununla ilgili bir sorun yok. Ama satır aralarında -bürokrat arkadaşlarımız hoş görsün- yerleştirilmiş gelen bazı taleplerin... Bizim sendikacılıkta -ben çok genç yaşlarda sendikacıydım- bir satırın içine bir tane kelime koyarsınız, aracı her yere çeker, gizliliğini uygulamada ortaya çıktığı zaman fark edersiniz. Örneğin, bu tasarıda tarımsal destek ödemeleri mahsup edilmesi. Sayın Bakanım da karşı çıktı. Zaten çiftçi şu anda ekim yaptığı araziye trafoyla su çektiği an, eskiden devletteyken parasını hasatta falan öderdi. Şimdi enerji özel sektöre geçtiği için adamcağız tarlayı sularken parayı ödemedi mi gelip “Hop, durdu. “ diyorlar. “Ne durdu?” “Enerjiyle ilgili parayı ödemediğin için tarlayı sulayamazsın.” Ve anında parayı tahsil ettikleri için, hasat dönemi sonunu bile beklemedikleri için müthiş bir mağduriyet var. Yarısı icralık olmuş. Şimdi, burada getirilen düzenlemeyle bir de tarımsal destek verdiğimizden de onu cezai bir hüküm gibi elinden alalım istiyorsunuz. Zaten üretim yapamaz hâle gelmiş, alandaki mağduriyetler artmış.

Madde madde bazı konularda -sonra da konuşuruz ama- birkaç konuya daha değineyim.

“Arkeolojik kazı, restorasyon ve depolama izinlerinin verilebilmesi...” Bakın, cümle ne kadar güzel. Arkeolojik kazı ve restorasyona itirazım yok. Depolama ne demek? Madenle ilgili verilen arazilere gidin, bir bakın uçakla giderken. Verilirken o araziler de ne iyi niyetle verilmiş. Şimdi arazi, o ormanın yeşilliği içinde utanç abidesi gibi bir şey. Burada bu depolamayla başlayan süreç farklı yerlere gider.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yer altında...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O öyle başlar, “Çökme oldu. “ derler, alan başka noktaya gider. Şimdi, arkeolojik kazı, restorasyona eyvallah ama depolamaya ben karşıyım Sayın Bakanım. Yani karşıyım derken mevcutta yaşanan örneklerden...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Niğde’de dağın altında patates depolamak için açıyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Orada orman yok. Ah, orman olsa... Orada orman yok.

Sayın Bakanım, gene, burada ormanda gönüllülüğü getiriyorsunuz. Gönüllülükte, normal koşullarda işi bilenlerin olması gerekir, aksi hâlde -Allah korusun hepsini de- canıyla ödedikleri bir yangın riski var. Şimdi, bu gönüllülükte, “ormanda gönüllü yangın söndürücü” tanımının ucu açık. Kim bu gönüllü? Bakınız, burada şunu düşünüyorsanız, Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde mesaiye tabi olmadan yangın gözetleme kuleleri ve ilk müdahale ekiplerinde çalışan işçilerin idareye ait veya kiralık binalarda hizmete hazır hâlde bekletilenlere üç saatlik fazla bir mesai ödemesi veriyorsunuz. Şimdi, işçilerle ilgili bir düzenlemeniz de var, garibanlardan bunu da mı kaldırıyorsunuz? Yani, orada getirdiğiniz olay, şu verdiğiniz üç saat mevsimlik işçiye sağladığınız avantajı mı yok etmek? Orada bir düzenlemede yapılıyorsa mevsimlik işçiyi kadroya alın, ormanda çalışanı taşeron olmaktan çıkarın onu da.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Süreyi uzattık zaten.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama size bağlı bir şey. Şimdi, beş aydı, dokuz aya çıktı. Dokuz aya çıktı da sizin inisiyatifinizde, kullanırsınız, kullanmazsınız. Bakınız, Sayın Bakanım, bunlardan işsizlik ödeneğine para kesilir ama ne yazık ki on iki ay çalışmadıkları için işsizlik ödeneğini işten ayrıldıklarında alamazlar. Bununla ilgili bir düzenleme koysanız ben de alkışlayacağım. Hani, diyorsunuz ya, “Yapıcı olalım.” Burada böyle bir uygulama getirebiliriz.

Şimdi, kadastro alanında, orman kadastro sınırları dışında kalan kişiye ait orman alanları için birisi orman alanı oluşturmuş. Bu kişi, bugüne kadar bunun üzerindeki kullanabileceği hakkı orman statüsü sayıldığı için kullanmıyor. Bakanlığın kontrolü altında kullanmıyor. Yani o alanı ormanlık

alan sayıyoruz. Şimdi, siz bunu, bu alanı dışına çıkarıyorsunuz. Bireye aitse orada ona inisiyatif tanıyorsunuz. O inisiyatifinin nasıl kullanılacağı, nereye gideceği konusunda da kaygılarım var çünkü bunun değişiklik sonunda imar açısından da buraların değerlendirilebilmesi, olası, orman görülen yer korumadan çıkabilir. Maddede buradaki yazılı biçimiyle de sıkıntı olduğunu düşünüyorum.

Bu Milli Parklar Kanunu'na tabi alanlardaki düzenleme konusunda da tereddütlerim var. Madde geldiğinde o konuyu da konuşalım. Şimdi, adı "millî park" ama millî parkın kullanımını, başka yerlerde kimin gücü yeterse -mafya dâhil- her yerin kontrol altında olduğu işletmelerin de varlığını biliyoruz. O anlamda, madde geldiğinde de bir şeyler söylemek isterim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Millî parklarda hiç mafya yoktur. Söyle, hemen Orman Kanunu'na göre...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Söylerim, onu özel anlatayım.

Şimdi sulama birliklerine gelelim. Şimdi, sulama birlikleri bu kanunun önüne çıktı. Aslında ziraat odasının temsilcisinin orman kadastro komisyonundan çıkarılması yanlış. Orman odası olmadığına göre ziraat odası temsilcisi oradan niye çıkarılıyor, o konuyu da herhâlde madde gelince biraz daha açarsınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İzah edelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, bu sulama birlikleriyle ilgili arkadaşlarımız, kendileri de buradalar. Ben önerileri kayıtlara geçsin diye okuyayım, paylaşayım. 14.487 meclis üyesi bulunan, 378 adet sulama birliği mevcut. Bu birliklerin önerilerini...

Madde 6, buna görüşleri şu: Bu maddede kastedilen kamu kurumları dışındaki tüzel kişiler tamamen özel şirketler olup kullanıcılar tarafından işletilmekte olan tesislerin su kaynaklarının özel sektöre satılmasının ve sulama tesislerinin özelleştirilmesinin önü açılacak. Bu maddeyle su kaynaklarını eline geçiren özel şirketlere hiçbir sınırlama olmaksızın ücret belirleme ve ücreti istediği zaman tahsil etme yetkisi veriliyor. Oysa sulama birlikleri ücret tarifelerini belirlerken Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ücret tarifeleri dikkate alınarak birlik meclisi tarafından sulama suyu ücretleri birlik hizmetlerinin aksatılmadan yürütülebileceği asgari seviyede belirlenmektedir. Özel şirketlerin birinci amacı azami kâr elde etmek olduğu için sulama suyu ücretleri fahiş şekilde yükselecek, muhtemelen sulama birlikleri tarafından sezon sonuna alınan sulama ücretleri özel şirketler tarafından peşin olarak alınarak çiftçi mağdur edilecektir.

Taslak metni madde 8, görüşleri: Bu maddeyle bir ya da birden fazla havzadaki suların tamamının ya da bir kısmının içme ve kullanma suları ile tarımsal sulamada kullanılan suların sadece DSİ tarafından alınacak bir kararla yüz binlerce dekar arazinin ve birden fazla sulamanın bir tek şirkete tahsis edilmesinin önü açılmaktadır. Bu nedenle 8'inci maddedeki ek madde 7'nin kaldırılmasını talep ediyorlar.

Taslak metni ek madde 12 için görüşleri: Tarımsal suyun yönetimi büyük emek ve özveri gerektirmektedir. Buradan hareketle 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'yla suyun yönetimi suyu kullanana verilmiştir. Bu maddeden anlaşılan, suyun özel sektör tarafından yönetilmesinin suyun ve tesislerin hoyratça kullanılmasına yol açacağı, yüksek kâr amacı düşünülerek yönetileceğidir. Bu uygulamayla Türk tarımı darbe alacağı, sulu tarım yapılamaz duruma geleceği, tarım tekelleşerek tarımdaki istihdam yok olacağı düşüncesinde olduklarını ifade ediyorlar. Birliğin oluşturulacak organları, meclis yönetim kurulu, denetim kurulu ortadan kalkınca birliğin tüzel kişiliğinin devam etmesinin de mümkün olmadığını ifade ediyorlar.

Taslak metni madde 48, görüşleri: Bu maddeyle birliğin tüzel kişiliği kaldırılmakla birlikte üyesi çiftçilerden oluşan ve seçimle göreve gelen birlik meclisi, birlik yönetim kurulu, birlik denetim kurulu ve birlik başkanının tüm görev ve yetkileri Devlet Su İşleri tarafından atanacak bir kamu personeline yani memur başkana devredilmektedir. Sulama birliklerinin en büyük denetim organı, birliğe ekonomik gücü veren çiftçilerdir. Seçimle iş başına gelenler günü geldiğinde seçmenlerine hesap vermekle mükelleftir. Seçilmiş başkan ve yönetim kurulları birlik kaynaklarıyla çiftçilerin yararına olmayan bir iş yapamazlar, oysa yeni sistemde atanan memur başkanın böyle bir sorumluluk duygusu olmayacağı aşikârdır. Kısaca, sulamadan elde edilen gelirler rahatlıkla amacı dışında kullanılabilir. Sulama birlikleri mevcut yapılarıyla özellikle kuraklık gibi kriz koşullarında kolaylıkla çiftçilerle temas kurabilmekte, sıkıntıları ortaya koyabilmekte ve çözüm önerileri geliştirebilmektedir. Çiftçiler bizzat karar mekanizmasında yer aldıkları için alınan kararlara uymakta ve kriz rahat bir şekilde yönetilerek aşılmaktadır. Sulama birlikleri tarafından işletilen sulamalarda bugüne kadar su kavgalarına rastlanmamıştır. Bu tür kriz dönemlerinin atanan başkanlarla aşılması bizce imkânsızdır. Çiftçiler iradeleri dışında alınan kararlara uymak istemeyecek ve direnç gösterecektir. Su adil olarak dağıtılmayacak, güçlü çiftçiler ya da tesiste avantajlı konumda olan çiftçiler üretim yaparken diğer mağdur olacaktır.

Taslak metni madde 53: Bu maddede yer alan geçici maddelerle birlikte organlar feshedilmektedir. Bu madde tamamen kaldırılmalıdır.

Madde 54: Yeni düzenlemeyle yürürlükten kaldırılan bu maddeler, birliğin kuruluşu, birlik organlarının tanımı, seçilme usul ve esaslarını düzenleyen, çiftçilerin birliğini oluşturan temel maddelerdir. Bu maddeler kaldırıldığında sulama birlikleri fiilen yok olmakta, “birlik” kelimesinin anlamı ortadan kalkmaktadır.

Arkadaşlarımız sonucu da yazmış ama sonucu okumayacağım.

Bunu niye söylemek istiyorum? Biraz evvel “Biz çiftçiyle bir aradayız, birliklerimizle bir aradayız.” dediniz, birliklerin başkanlarının bir kısmını da buradalar, görüş olarak böyle bir işin yanlış olduğunu söylüyorlar. O zaman tabanda bu işi yapan insanların “Yanlış.” dediği bir konuda neden böyle bir madde getiriliyor? Maddenin çekilmesini talep ediyoruz. Yeniden düzenlensin, şu olsun: Burada belirtildiği sulama birliklerinden çalışmayanlar kapatılmasın da ıslah edilsin, düzenleme getirilsin. Devletin gücü buna yeter. Devlet her alanda güce sahip de bu konuda düzenleme yaptığında mevcut hâliyle iyileştirme sağlayamaması mümkün müdür? Ben devletin bu anlamda gücü olduğunu düşünüyorum. Çalışmayanlar, doğru olmayanlar, çiftçilere gidilir, konuşulur. Şimdi, Bakanlıktan birisi gitti, sulama birliklerindeki çiftçileri topladı “Sizin kurumunuz şu kadar zarar ediyor, şu kadar yanlış yapıyor, bu kadar hatası var.” dedi de çiftçiler “Biz seni dinlemiyoruz.” mu dediler? Bana göre, bugün ziraat odası başkanlarının hepsi benim için değerli insanlar ama nasıl ki parti “Şu adam atanacak.” diyor, herkes orada oy veriyorsa sulama birlikleriyle ilgili de düzenleme yapıp bunların doğru çalışması sağlanabilir.

Bu anlamda, maddelerde de ayrıca görüş belirteceğim ama bir konuyu daha söyleyeyim. Bu orman alanlarının çıkarılarak kullanılır hâle getirilecek arazilerle ilgili kaygılarımı o Komisyon toplantısında da dile getirmişt看m, burada yinelemek istiyorum. Bizde iyi niyetle burası bir işe yaramıyor diye düşündüğümüz her yer özellikle kent merkezlerine yakınsa imara açılmakta ve nasıl tarım alanları yok edildiyse, bağlara, bahçelere 10 katlı apartmanlar dikildiyse bu kez de biraz yamaçta kaldı diye hava sirkülasyonunda bile işe yaradığını düşündüğüm yerlerin imara açılma kaygısını taşıyorum. O anlamda onun da yanlış olduğunu düşünüyorum.

Tarla başına su saatiyle ne amaçlanıyor? Yer altından sağlanan suyun bedelinin artışına yol açacak ve çiftçileri de bu anlamda mağdur edebilecek uygulamaların da varlığının doğru olmadığını düşünüyorum.

Bu bağlamda verdiğiniz bilgilere teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Komisyon üyesi olarak maddelerde de fikirlerimizi söz geldikçe gündeme taşıyacağız.

BAŞKAN – Sayın Gürer, çok teşekkür ediyoruz.

Her zamanki gibi yine hazırlıklı Mecliste de burada da, teşekkür ediyoruz.

Sayın Varlı...

MUHARREM VARLI (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanlara da verdikleri bilgilerden dolayı teşekkür ediyorum.

Burada birçok madde var. Bu birçok maddenin sadece 2 veya 3 tanesi, bilemediniz 5 tanesi üzerinde bir tartışma var. Eğer bu maddeler üzerindeki görüşlerde hem Sayın Bakanlarla hem Komisyon üyesi arkadaşlarımızla birlikte bir ortak yol bulunarak yeni bir düzenleme yapılırsa hiçbir itirazın, hiçbir sıkıntının kalmayacağı kanaatindeyim.

Bunlardan bir tanesi sulama birlikleriyle alakalı. Sulama birliklerinin elbette ki art niyetli ve kötü olanları var. Bunları ben kabul ediyorum, birçok arkadaşımız da kabul ediyor. Ancak çok güzel faaliyet gösteren, sulama tesisleriyle ilgili yapması gerekenleri yapan, tahsilatının yüzde 70'ini yapmış, hatta yüzde 80'ini yapmış, başarılı bir yönetim sergileyen sulama birliklerimiz var. Bunları mağdur etmemek, aynı zamanda çiftçinin organı yani meclisi çiftçi seçiyor, başkanı çiftçi seçiyor, dolayısıyla köylülerden oluşturulan, çiftçilerden oluşturulan delegelerin seçtiği bir yönetim tarzı olduğu için başarılı olan sulama birliklerinin de devam etmesi, kanunen de bunun düzenlenmesi noktasında istirahat ediyoruz Sayın Bakanım, Sayın Komisyon Başkanım. Yani bunu bir alt komisyonda tekrar değerlendirerek hem yönetimde bulunan arkadaşlarımızı mağdur etmemek hem çiftçimizi mağdur etmemek hem devletimizi hem milletimizi hem çiftçimizi korumak adına bu tasarının yeniden bir düzene konulması görüşü bende hâkim oldu. Alt komisyonda bunu tekrar tartışalım, konuşalım. Yani varsa devletimiz müfettiş yoluyla veya şimdi yapacağınız sıkı denetimleri artırarak bu tip art niyetli, yanlış yolda olan sulama birlikleriyle ilgili verilmesi gereken ceza ne varsa bunda hemfikiriz ama başarılı olanları da kurunun yanında yaşı yakmak misali yakmamız gerekir. Hem çiftçinin lehine hem milletimizin lehine böyle bir karar olacağı kanaatindeyim. Çiftçi sulama birliklerinin meclisi çiftçilerden oluşur, muhtarlardan oluşur. Dolayısıyla bunlar çiftçinin hakkını da sulama birliğinin hakkını da korumakla mükelleftir, hem sulama birliğinin hakkını korur hem çiftçinin hakkını korur. Dolayısıyla ortayı bulacakları için ne çiftçi zarar edecektir ne sulama birlikleri zarar edecektir. Meclislerin kalması doğrudur, eğer meclisler feshedilecekse sulama birliğinin kalmasının bir anlamı kalmayacaktır çünkü başkanın maaş alması, başkanın orada oturması bizim için herhangi bir anlam ifade etmiyor, bizim buradaki kaygımız ve endişemiz çiftçinin mağdur olması, dolayısıyla sulama birliklerinin başarılı olanlarının da başarısızlıkla suçlanıyor gibi ortadan kaldırılması, kanunen feshedilmesi doğru bir karar olmayacaktır; bu kararı yeniden gözden geçirmenizi ve hep birlikte bunun bir düzenlenmesinin yapılmasını... Gelin birlikte bir çalışma yapalım, yeniden bir düzenleme yapalım bu konuyla alakalı diye görüşlerimi belirtmek istiyorum.

Yine, bir havza veya birkaç havzada suyun özelleştirilmesi yani birilerine verilmesi noktasında bir kanun maddesi var burada. O da doğru olmayacaktır, o da çiftçinin ve vatandaşımızın aleyhine olacaktır çünkü orayı alacak kişinin yarın nasıl bir uygulama yapabileceğini, fiyat konusunda nerelere kadar gidebileceğini, hangi sıkıntıları çıkartabileceğini kestiremeyiz şimdiden. Bunun da bu kanun

teklifinden çıkarılması veya alt komisyonda yeniden tartışılarak görüşülmesi doğru olacaktır. Bu konuda da istirham ediyorum, gelin birlikte bir çalışma yapalım ve bu konuyu çiftçinin ve köylünün daha lehine bir düzenleme hâline getirelim.

Yine, sulama birliklerinden kaynaklı çiftçi bugüne kadar bir zarara uğramadı yani sulama birliklerinden kaynaklı çiftçi bir zarara uğramış olsa inanın bunu burada en fazla ben dile getiririm. Ben bir çiftçi arkadaşınızım yani işim çiftçilik, başka bir işim yok, ben çiftçilik yapıyorum. Eğer burada gerçekten sulama birliklerinden kaynaklı bir sıkıntı olsa çiftçinin aleyhine ben, onu en fazla gündeme getiren insanlardan birisi olurum. Ha, derdimiz doğrudan doğruya sulama birlikleri de değil, derdimiz hem çiftçi hem sulama birliklerini korumak yani ikisini birlikte koruyabilirsek eğer doğru bir iş yapmış oluruz diye düşünüyorum.

Sayın Tarım Bakanını bir konuda tebrik ediyorum, “Desteklemelerden kesilmemeli.” dedi, doğru söyledi, çiftçinin hakkını korumuş oldu ama aynı hassasiyeti icra iflas konusunda, çiftçinin hakkının korunması noktasında göstermenizi beklerim Sayın Bakanım.

Her şeye muhalefet etmiyoruz, bunları muhalefet etmek adına da söylemiyoruz; bunları, doğruları bulalım, birlikte yapalım, birlikte çözüm üretelim, milletimizin ve çiftçimizin lehine bir şeyler ortaya koyalım diye söylüyoruz yani sadece muhalefet etmek adına konuşmuyoruz. 50 küsur maddeden 5 tanesi konuşuluyor, diğerlerini konuştuğumuz yok. Mesela toplulaştırmanın DSİ’ye devredilmesi doğru; sulamanın, ikisinin bir arada olması doğru. Bununla ilgili yeni genel müdürlük, genel müdür yardımcılıklarının ihdas edilmesi, daire başkanlıklarının ihdas edilmesi doğru, bunların hiçbirine itirazımız yok; sadece, sulama birlikleriyle ilgili alınan karar ve havza bazlı suların başka şahıslara, özel, tüzel kişilere kiralanması konusu, bunlar çiftçinin, köylünün aleyhine olacaktır ve icra iflas konusu... Sayın Bakanım, siz çiftçiyi temsil eden bir Bakansınız, lütfen bu konuda da aynı, desteklemelerde ortaya koymuş olduğunuz çiftçi lehine tavrı sürdürmenizi bekleriz. Çünkü çiftçinin aleyhine olacaktır bunlar yani icra iflas olduğu zaman çiftçinin tarlasını satışa kadar gidecek durumlar ortaya çıkacaktır ki bunlar da çok doğru şeyler olmayacaktır. Yani mesela “suyun borcunu ödemeyen” dedik, doğru, herkes borcunu ödesin, ben de aynı görüşteyim ama şimdi, borcunu ödemedi diye tam pamuk çiçek açmış, elma mevsimine girmiş, suyu kestiniz; çiftçi bu pamuğu nasıl üretecek, nasıl yetiştirecek? Veya mısır tam su istiyor, püskül dönemine gelmiş, tozlama dönemine gelmiş, suyu kestiniz; bu mısırı nasıl yetiştirecek?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hasat sonunda ödemezse...

MUHARREM VARLI (Adana) – Efendim, ben olabilecek şeyleri anlatıyorum yani hasat sonunda olmaz, bunlar özellikle yaptırım olsun diye o gün yapılırsa esas çiftçinin ve ülkemizin çok büyük kaybı olur bundan yani mısır 1,5 ton alacaksa dönümde 700-800 kilo alır, yarı yarıya alır. Dolayısıyla hem millî gelirden kaybımız olur hem çiftçinin çok büyük kaybı olur. Pamukta aynı şekilde 500-600 kilo alacaksa dönümde 300 kilo alır, dolayısıyla hem çiftçinin hem ülkemizin millî gelir kaybı olur ki bu konularda da Sayın Tarım Bakanının çiftçinin hakkını savunacak noktada durmasını beklerim. Ayrıca tebrik ediyorum, desteklemeler konusunda doğru bir tespit yaptınız, desteklemeden kesilmemesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Sarıbal...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bir dakika bana müsaade eder misiniz? Çok özür dilerim, bağışlayın beni.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Şimdi, Sayın Vekilim, çok teşekkür ediyorum.

Ben burada icra iflas derken çiftçimiz bununla karşı karşıya kalsın falan anlamında söylemiyorum, çok samimiyim. Ha, bizim burada şunu tartışmamız lazım: Gerçekten biz suyu şu anda bedava mı veriyoruz çiftçimize? Vermiyoruz değil mi? Ha, şunu tartışabiliriz: Ya, çiftçimiz suyu pahalı alıyor, gelin indirelim bunu. Bakın, eyvallah. Ama farz edelim ki bir fiyat konuldu, ben ödüyorum, yanındaki arkadaşım ödemiyorsa devlet olarak bizim eşitlik ilkesini mutlaka ve mutlaka uygulamamız lazım. Ha, sert şeylerle, icra iflas falan deyince belki ağır olmuş olabilir ama bütün çiftçi arkadaşlarımızın... Dikkat ederseniz maliyeti nedir, kârı ne kadar olacaktır, kâr etmediyse zarar mı etmiştir? O zaman suyu bedava mı yapalım, onu tartışmamız lazım.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Nedenlerini tartışmak lazım Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – O zaman dememiz lazım ki: Bizim bunu bedava yapmamız lazım çünkü çiftçi...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, yapalım

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Yapalım, keşke yapalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yapalım Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Baş üstüne. Ben size bir şey söyleyeyim: Vallahi en başta ben isterim, çiftçi kardeşim suyu... Ama bakın, biraz önce elektrikte gösterdiğim gibi aşırıyı kaçmadan kullanmak kaydıyla keşke elimizden öyle bir şey gelse de bedava yapsak. Bunu en başta ben isterim bir Tarım Bakanı olarak ama öyle bir imkân var mı? Yani lütfen, siz benim yerimde olsanız diyebilir misiniz ki: “Haydi suyu bedava yapalım.” Enerjiyi biz bedava mı alıyoruz?

MUHARREM VARLI (Adana) – Yok, canım, bedava olmasın da çiftçiyi de mağdur etmeyelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Bedava olmasın ama bakın, ben şunu bir kardeşiniz olarak söylüyorum: Çiftçinin mutlaka masraflarını ve kazancını hesap etmemiz lazım, çiftçi yeteri kadar kazanamadığı takdirde her şeyinde ona destek olmamız lazım; suyunda, enerjisinde, ürününde destek olmamız lazım. Benim düşüncem bu.

Teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Başkanım, şunu açıklığa kavuşturmak istiyorum...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, Sayın Varlı'nın ifade ettiği gibi, bu icra iflasla alakalı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (2)'nci bendinde zaten var; bir.

İkincisi: Burada kâr söz konusu değil. Bakın, birlikçe yapılan yönetim, bakım, onarım, personel, mal-hizmet alım ve enerji kullanım giderleri gibi masraflar, kâr söz konusu değil; masraflar alınıyor burada, bunu özellikle belirtiyim yani alınan bedeller de ortada.

Ayrıca şunu söyleyeyim: Özellikle az önce de ifade edildi, biz daha önce yatırımların bedellerini sulama birliklerine yükliyorduk, onlar da su bedeline yükleyip tahsil ediyorlardı. Şimdi onu da kaldırıyoruz. Dolayısıyla su bedelleri de pek çok yerde düşecektir. Onu özellikle vurgulamak istiyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, bir konu önemli onu belirtmek istiyorum. Bu desteklemeleri, özellikle kiracılar, tarla sahipleri alıyor genelde; tarımsal destekleri tarla sahibi alıyor, tarlayı kiracı ekıyor. Burada bir mağduriyet oluşuyor kiracı adına. Ayrıca, bir de yine sulamayla ilgili tapu sahibine haciz konuluyor, yine kiracı kullanamıyor. Bir de bu şekilde mağduriyet oluyor. Yani düzenleme içerisinde bu ikisine de... Adam tarlayı kiraya verirken şart koyuyor, kiracıya “Ben alırım, sana desteklemeyi vermem.” diyor ama tarlayı eken başka biri. Borç sulamayla ilgili tapu sahibine gidiyor ama tarlayı sulayan başka birisi yani bu iki konuda...

BAŞKAN – Sırada konuşma bekleyen milletvekillerimiz var, lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben şöyle ifade edeyim, son cümlem: Sayın Varlı'nın teklif ettiği maddelerin zaten yüzde 90'ında, üç beş madde dışında tamamında mutabakat var çünkü aklın yolu bir. Öbürleri de madde gelince müzakere edilirse, güzel bir çözüm yolu bulunursa, tabii, bu konuda bir önergeyle tadil edilebilir diye düşünüyorum ama burada maksadımız şu: Bakın, biz sulama birliklerini kaldırmıyoruz, denetim getiriyoruz, yapısını değiştiriyoruz. Ama burada şöyle bir şey var, ilave bazı maddeler getiriyoruz çünkü bazı yerlerde sulama birliklerini belediye işletiyor, bazı yerlerde büyükşehir belediyesi su kanalizasyon idareleri işletiyor ama onlar diyorlar ki: “Ya, kanunumuzda böyle bir yetki yok.” Bu yetkiyi de koyun diye biz bunları getirdik. Mesela, büyükşehir belediyesi su kanalizasyon idarelerinde gerektiğinde olabiliyor. Mesela, bir yerde su kanalizasyon idaresi işletmesi –ben İSKİ Genel Müdürlüğü yaptım- daha uygun olabiliyor. Dolayısıyla burada bir esneklik tanıyoruz. Kimse almadı, birisi işletecek bunu çünkü bütün Türkiye'deki arazilerin sulamasını sulama birlikleri yapmıyor. Şu anda kooperatiflerle beraber ancak 3 milyon hektarın sulamasını sulama birlik ve kooperatifleri yapıyor. Öbür taraftan, sadece sulama örgütleri ise 2 milyon civarında hektarın sulamasını yapıyor. Hâlbuki şu anda sulanan 6,5 milyon hektar. Dolayısıyla biz burada sulama birliklerinin almadığı, kooperatiflerin almadığı... Ama su kanalizasyon idareleri, belediyeler veya köy tüzel kişilikleri, Devlet Su İşleri buna bakarak onlara yetki vermek maksadıyla düzenleme yapıyor. Bunlara da dikkatinizi çekmek isterim.

Şunu da kabul ediyorum: Hakikaten, çok iyi çalışan, takdir ettiğim sulama birlikleri var ama bunun yanında çok kötü çalışanlar var, düzeltemediklerimiz var. Zaten biz onlara sıkı bir denetim maksadıyla yapıyoruz. Mevcutlara da yetki aldık, mevcutlar başkanıyla beraber devam edecek. İşçiler devam ediyor, oradaki müdürü devam ediyor. Zaten bunu işleten oradaki müdür ve işçiler ve kadrolu işçiler, kadrolu memurlar veya mevsimlik işçiler. Müdürüyle beraber onlar aynen muhafaza ediliyor ama teklif ettiniz; meclisle ilgili bir önerge teklif edilebilir. Hakikaten, onların istişare mahiyetinde orada olmasında fayda olabilir, o safhada görüşülürken bu teklif edilebilir.

Ben şunu özellikle istirham ediyorum sizlerden: Efendim, sulama mevsimi geliyor. Bir belirsizlik var, tereddüt var. Tereddüdü ortadan kaldırmak için bunu çok hızlı çıkarmak lazım. Hatta takdir buyursanız, ben hatırlarsanız kanun daha bizim Bakanlar Kuruluna gelmeden önce hazırladığımızı burada sunum yaptım, hepinize de sunumun bir kopyasını özellikle verdik. Maksat sizlerin görüşlerini almak. Hakikaten çok güzel görüşler ortaya çıktı, onları dikkate aldık, Bakanlar Kuruluna öyle sunduk. Onu sizlere özellikle arz etmek isterim. Nitekim bu kadar maddeden sadece üç beşine itiraz edilmesinden bunun ne kadar isabetli olduğunu, sizlerden aldığımız o görüşün ne kadar isabetli olduğunu burada vurgulamak istiyorum. Sizlere de gönülden teşekkür ediyorum çünkü burada “En iyisini yapalım, faydalı olalım.” diyoruz. Bunu arz etmek isterim efendim.

MUHARREM VARLI (Adana) – Bir şeyi sadece bütün arkadaşlarımızın bilgisi olsun diye söylüyorum, Sayın Bakanım, sizin de bilginiz olsun. Adana Lokman Hekim Sulama Birliği fesholdü, DSİ'ye geçti. Şu anda mısır sulaması 290 TL dönüme Sayın Bakanım. Normalde sulama birlikleri kaç para alıyor biliyor musunuz? 32 TL Lütfen aradaki farkı görerek bundan sonra yapacağımız kanunları...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakarız efendim, bir yanlışlık varsa...

MUHARREM VARLI (Adana) – Hayır efendim, ben aradaki farkı söylüyorum. Birisi 290 TL alıyor, birisi 32 TL alıyor.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Varlı, ifade edildi. Orhan Sarıbal Bey var çünkü bekliyor ne zamandan beri.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Bakanlar ve bazı arkadaşlar bence söz haklarını biraz azaltmış durumdalar bir çeyrek itibarıyla.

Önce iki soruyu cevaplamak gerekiyor galiba. Aslında amacı çok rantabl çalışmayan birlikler meselesi üzerinden yüzde 3, yüzde 4 sorunlu birlik gibi görünmesine rağmen aslında 30 kanunda değişiklik yapan bir torba düzenleme gibi görünüyor. Şöyle: Birincisi, Sayın Bakanın enerji tasarrufu meselesi çok kıymetli. Ama Sayın Bakanım, Enerji Bakanına belki bunu söylemenizde yarar var çünkü şu anda Türkiye'nin enerji üretimi 80 bin gigabyte, kullanabildiği enerji 45-50 bin gigabyte. Yani şu sokaklara baktığımızda... Geçen Tunceli'deydim, şöyle dağın arkasında kocaman bir ışık vardı. "Nedir bu?" dedim, dediler ki: "Burası Elâzığ'ın ışığı." Yani Elâzığ'da âdeta gökyüzünü aydınlatacak oranda yüksek bir enerji, gece aydınlatması kullanılıyor. Mesela Rusya'da, dünyada –gitmişsinizdir, başka ülkelere de gitmişsinizdir- inanılmaz bir tasarruf var. Bu tasarrufu hakikaten Hükümet olarak yabancı şirketleri veya enerji devlerini beslemek adına garanti verdiğiniz için desteklemesiniz de enerji tasarrufuna gitseniz bu ülkedeki bu termik santrallerin birçoğunu yapmaya ihtiyaç yok, ciddi bir enerji tasarrufu olur. Sadece o da değil, sizi genelde Hükümet anlamında enerji tasarrufuna çağırıyorum.

İkincisi, biraz önce konuştuğumuz mesele herhâlde yanlış anlaşıldı ama açıklamak isterim. On beş yıllık tarihsel süreçte gıda ham madde ihracatı açısından -hakkını teslim ederek söylemek isterim bunu- 181,385 milyar dolarlık tarımsal gıda maddeleri ihracatımız var toplam. Aynı tarihsel süreçte 12 milyar 65 milyon dolarlık ham madde –dikkat edin, ham madde- ihracatımız var. Toplam olarak tarımsal ürünler bazında değerlendirdiğimizde, 193 milyar dolarlık tarımsal ihracatımız görünüyor ve bütüncül olarak ithalata bakmak isterim, beni ilgilendiren ve size de aslında söylemek istediğim konu oydu. Gıda ham maddeleri ithalatı 117 milyar 704, ciddi bir artı var ithalat ve ihracat dengesi açısından ama beni asıl ilgilendiren -bir köylü, bir çiftçi kazandığından para elde edip etmeyen bir çiftçi adına söylüyorum bunu- tarımsal ham madde ithalatımız 71 milyar 686 milyon dolar. Biraz önce 1'e 6 dediğim tam da buna karşılık gelmektedir; 12 milyar 67 milyon, 71 milyar 686 milyon. Rakamlar uluslararası standartlar ticaret sınıflaması ve Türkiye İstatistik Kurumu, Değerli Bakanım ve toplam tarımsal ithalat miktarımız 189 milyar 393, on beş yıllık AKP karnesi. Teşekkür ediyorum.

Şimdi, yine, konumuzla ilgili değerli katılımcılar, değerli Komisyon üyeleri, Değerli Bakanlar; biz biliyoruz dünyanın nereye gittiğini, bizim kadar siz de biliyorsunuz. Dünyanın geleceğe dair üç temel stratejik alanı var: Bir tanesi enerji, bir tanesi gıda, bir tanesi su. Elbette gün gelir enerjisiz yaşarız ama gıda ve susuz yaşama şansımız yok. O yüzden ki dünyayı elinde tutmak isteyen dünyanın egemenleri su ve gıdayı teslim almak istiyorlar. Nerede yapıyorlar bunu? Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yapıyorlar. Aslında gıdada aşağı yukarı gıda egemenliğimizi kaybettik. Hemen hemen

bugünlerde tartışılan şeker pancarından tutun da ay çiçeğinden tutun da neredeyse üç dört kalemin dışında bütün ürünlerde dışarıya bağımlıyız Sayın Bakan. Mercimeğinden fasulyesine, samanından yemine, canlı hayvanından kırmızı et ithalatına kadar bütününde aşağı yukarı dışarıya bağımlıyız. Bunu ben söylemiyorum, iktidarımızın yapmış olduğu çalışmalardan ve TÜİK'in verdiği rakamlardan, bütün rakamlar oradan. Gıda egemenliğini, toprağı, suyu, iklimi olan bir ülke, 27 milyon hektar tarım alanı olan bir ülke eğer yabancılara teslim ediyorsa bunun nedenini sormak gerekir. Bizim çiftçimiz çalışkan. Ben köylü insanım, köylü çocuğuyum. İnanın dünyada birçok yabancı ülke çiftçisinin baş edemediği sorunlarla baş eden bir çiftçimiz var bizim. Yeter ki oradan kazanacağımızı bilsin, bunu başarabiliyor, bu mümkün, gecesini gündüzünü ayırıyor.

Bir rakam verdiniz, dediniz ki: “165 milyar gayrisafi tarımsal hasılamız var.” Sayın Bakan, 2002’de geldiğinizde tarımsal gayrisafi hasıla yüzde 10’du. Bugün olması gereken, eğer tarımda bir kalkınma varsa 350 milyar olması lazım. Gayrisafi milli hasılanın yüzde 10’uydu, bugün yüzde 6’sı. 165 milyar civarında bir rakamdan bahsediyoruz yani gayrisafi hasıladan tarımsal olarak yüzde 50’ye yakın bir küçülme yaşamış durumdayız. Tam bu noktada, nüfus 20 milyon... Oy 68 milyonda, şu anda 80 milyon, 15 milyon nüfus artmış ama hangi kalemden bakarsanız bakın, buğdayda mesela, kişi başına 36 kilo daha az üretiyoruz. E, buğdayı sadece söylüyorum çünkü önemli Türkiye için. Yani şunu söylemek istiyorum: Gıda egemenliğini ve gıda güvenliğini biz yabancı kuruluşlara, yabancı şirketlere bırakamayız Sayın Bakan, bu mümkün değil. Olur; suyumuz yoktur, toprağımız yoktur, iklimimiz çok kötüdür, ekemiyoruzdur, olanaklarımız kısıtlıdır ama hiç öyle bir şey yok, her şey elimizde ama her şeyi teslim ettik. Ne zamandan beri? 1980 ihtilalinden sonra. Gelen askerî hükümetin yaptığı iş suyu: Türkiye’deki tarım alanlarından tutun da tarım sektöründen tutun da bütün sektörlerde piyasalaşmanın önünü açtı, kuralsızlaştırmanın önünü açtı, yabancılaşmanın önünü açtı. Onlar silsile silsile geldi geldi geldi geldi, bugün artık “modern köle” dediğimiz bir döneme doğru gidiyoruz.

Şöyle bir kıyaslama yapıyorlar, bilin değerli arkadaşlar. Sanayiciler yapıyor, bilim insanları yapıyor, bunu yapmayalım. Örnek olarak söylemek istiyorum. Diyorlar ki: “Bir tane cep telefonu mu bir kamyon buğday mı?” Arkadaşlar, bir ülkenin bilim insanlarının, iktisatçıların, sıradan bir insanın yapmayacağı bir davranışı, deyim yerindeyse, bu ülkenin en üst düzeydeki yöneticileri yapıyor. Soru şu: İki ay önce, üç ay önce Katar’da bir ambargo yaşandı, Suudi Arabistan üzerinden bir ambargo yaşandı. O ambargodan sonra Katar halkı ciddi bir kriz yaşadı. Oysa Katar halkının ekonomik olarak gayrisafi milli hasılası kişi başına 35-37 bin dolarlarda yani ciddi paraları var. Hepsinin elinde cep telefonu vardı, dizinin üstünde de vardı, yetmez, evde de vardı. Ama ambargoyu yer yemez Katar halkı koşu koşu nereye gitti değerli arkadaşlar? Marketlere gitti. Ne aradılar marketlerde? Gıda aradılar değerli arkadaşlar, gıda. O yüzden, bizim aslında temelde söylediğimiz iş, gıdayı mutlaka ve mutlaka bu topraklara biz kendimiz üretmeliyiz, kendi çiftçimiz üretmeli. Şeker pancarından elde edilen şekerden tutun da tütününe kadar... Burada o rakamları vermeye zamanım yok, zaman çok dar ama saatlerce bu anlatılabilir. Türkiye, ciddi anlamda modern köle topluma gidiyor. Kendi toraklarında kendi üretmeyen, kendi topraklarında başkalarının ürettiği, başkalarının kazandığı, kendi çiftçisinin köle olduğu sistem; nedir bunun adı biliyor musunuz?

Dünyada üç tip toprak gasbı var değerli arkadaşlar, toprak gasbı: Birincisi, girdileri artırırsınız, desteklemeyi azaltırsınız, köylü, çiftçi kazanamaz, kırdan kente göç eder, bu birinci yöntem, tarımdan uzaklaşır çiftçi. İkinci yöntem, “sözleşmeli tarım” diyerek toprak benden, su benden, işçilik benden, fason üretim; sözleşme hep şirketten yanadır, sözleşme hep o yapıdan yanadır. Çiftçi bir süre daha bunu sürdürür ama borçlanmıştır artık, sistemi sürdüremez, oradan çıkar. Ve sonunda çiftçiye özel bankalara borçlandırırınız, başka yerlere borçlandırırınız, çiftçi artık borcunu ödeyemeyecek güçtedir. Bugün cumhuriyet tarihinin son iki yıldır -Sayın Bakanım, araştırın- en büyük toprak değişimini yaşıyoruz

şu anda. Karacabey’de, Kemalpaşa’da, Türkiye’nin neresine giderseniz gidin, toprağı, suyu kıymetli olan yerlerde inanılmaz toprak değiştiriyor çiftçi, el değiştiriyor, toprak satışı var, bu da mülkiyetin el değiştirmesiyle sonudur ki bunda örnek olarak üç ülke vermek isterim: Şili, Fas, Tunus. Bunların tarihsel sürecini inceleyin ve geldiğimiz noktayı bir kez daha değerlendirelim.

Buradan suya geçmek istiyorum: Değerli bakanlarım, değerli katılımcılar; su haktır, insanlığın temel ihtiyacıdır, şu anda yapılmak istenen bu yasayla, bu tasarıyla suyun ticarileştirilmesidir.

Bakın, elimde bir rapor var, şu raporu herkesin okumasını isterim, herkesin. Burada kamu özel ortak iş birliğiyle bir model öneriyor, bir modeli. Öneren kim? “Giovanni Munoz” diye, bakanlıkta sürekli görev yapan –bakanlıkta görev yapan değil- toplantılara zaman zaman katılan bir yabancı. Türkiye’nin su yönetimini nasıl yapması gerektiğini söylüyor, bize ders veriyor. “Şu kadar su kullanılması lazım, şöyle yapılması lazım ve yönteminin de şu olması lazım” Başka bir ülkeyi de örnek göstererek diyor ki: “Rantabl sulamak için kamunun bazı şeyleri yapması lazım ama yetmez, özel iş birliğine ihtiyaç var.” Tam da şu anda bunu yapıyoruz.

Değerli arkadaşlar, sulama birliklerinin ya da sulama kooperatiflerinin yüzde 3’ünde, yüzde 4’ünde, yüzde 5’inde, varsayalım yüzde 10’unda yanlış bir uygulama varsa bunun için bunca tarihsel birikim, bunca çiftçi, bunca kurum bir gecede lağvedilip bunun yerine başka bir hikâyeyi nasıl koyacağız arkadaşlar? Nasıl yapabiliriz? Burada diyorsunuz ki: “12 Eylül 1980 faşizmi bu ülkede halkın toprakların aldı, orman yaptı.” Yaptığınız işle şimdi fark ne? Ben çiftçiyim, kooperatife girerken katkı payı ödedim, bu kooperatiflerin şu anda hepsinin yenilenme durumu söz konusu; malzeme almışlar, borçlanmışlar. Diyorsunuz ki: “Seçimle geldiler, demokrasi...” Lafa gelince demokrasi. Hangi demokratik anlayış Sayın Bakanım, hangi demokratik anlayış? Nasıl bir demokrasi kültürü bu? Ne oldu? Oturursunuz, bileşenleriyle tartışsınız, eğer hakikaten bir sorun varsa bunu tarihsel sürece yatarsınız. Bu kooperatifler şu anda çalışıyor, hepsinin yatırımı var, araç almış, borcu var. Diyorsunuz ki: “Borçlardan başkan ve yönetim kurulu sorumludur. Ama alacakları ben tahsil ederim, ben yeni kurumum.” Bu nasıl bir demokrasi kültürü? Bu nasıl bir anlayış? Bunu nasıl kabul edebiliriz? Bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bu, başkalarının bize öngördüğü, zorladığı terbiye etme modelidir. Biz de son on beş yıldır tarımda uyguladığımız şirketleşme ve “konvansiyonel tarım” denen o modele uymaya çalışıyoruz ve suyumuzu ticarileştiriyoruz, biliniz arkadaşlar.

Hindistan’da bir ırmak var, 16 kilometre boyunda; bunu yabancılar aldı, yabancılar. O hani “Bir elimde İncil bir elimde kahve” meselesi var ya. “Beyaz adam geldi, ‘Sizin moraliniz çok iyi ama sizin bir şeyiniz eksik.’” dedi. “Elimize İncil verdi, bahçelerimi aldı. Aradan on beş yıl geçti, baktık ki İncil bizim elimizde, topraklarımızı beyaz adamın eline geçmiş.” Şu anda aynı hikâyeyi Türkiye’de bize yaşıyorlar, bizim suyumuzla açık bir şekilde kamu eliyle, bakın, çok net söylüyorum; hani, borçlanırsınız, ödeyemezsiniz, ipotek verirsiniz, bu ipotegi ödeyemezsiniz, birileri gelir el verir ama direkt bir bakanlık, bir Hükümet, bir devlet aracılığıyla suyun ticarileşmesi, bir sürü insanın görevden alınmasından başka bir şey değil. Bunu kabul etmemiz, buna rıza göstermemiz kesinlikle demokrasi kültürümüze aykırıdır. Otuz beş yıl önce yapılan bir hatayı bugün düzeltmek için çaba sarf ediyorsunuz, takdir ediyorum ama o hatanın daha büyüğünü bugün kendi ellerinizle yapıyorsunuz. Niçin? Birileri diyor ki: “Su yönetimi böyle olmaz.”

Uludağ’ın suları satıldı Sayın Bakan, Uludağ’ın suları yabancı şirketlere satıldı. O yabancı şirketler şimdi su bulamıyorlar, yer altından çekiyorlar. “Denetim” diyorsunuz, Türkiye’de kaç fabrika yer altından su çekiyor? Kaç tanesini denetliyorsunuz ben merak ediyorum. Bursa Valisine sorun; kaç fabrikada denetim yapıyorlar, kaç fabrikadan çektikleri su ölçülüyor, o su nereye gidiyor? “Vahşi sulama” diyorsunuz, evet, kötü ama o su nereye gidiyor? Tekrar toprağa gidiyor. Yer altını besliyor,

fazla suyun bir kısmı yine toprak altına geçiyor. Yapmayın, bunların hiçbirinin karşılığı yok. Halka açıkça şunu söyleyin, deyin ki: “Biz bu suları ticarileştireceğiz, kâr ve rant aracı yapacağız. Bunun için de bir model belirledik, bu modeli yapmak istiyoruz, gerçekleştirmek istiyoruz, yönlendirmek istiyoruz.”

Evet, orman meselesi... Sayın Bakanım, üç tane şey getirdiniz ormanda, en önemli üç tane şey: Orman vasfını yitirmiş bu modeli tarihsel süreçte tekrar tekrar tartıştık, burada adını tekrar söylemeyeceğim. Sayın Bakanım, bir komisyonu kaldırıp öbür komisyonu koyarak olmayacak işleri olduruyorsunuz. “Toprak Koruma Kurulu” dediniz, bakın, son on beş yılda 6,5 milyon yani 65 milyon dekar tarım alanı, tarım alanı dışına çıkarıldı arkadaşlar. Kim vardı? 5403 sayılı vardı? Neydi bu kanunun adı? Arazi İşleme ve Koruma Kanunu. Yani Koruma Kanunu var, 65 milyon tarım alanı çıktı, daha da fazla, yakında onu da açıklayacağım. Bu yeter mi? Yetmez.

Şimdi, bakalım: Ege’den Akdeniz’e, denizden sonraki bütün alanlar büyük iklimsel nedenlerden dolayı maki yani siz isterseniz bunları ormanlık alandan bir saatte çıkarırsınız. Ne yapacağız, bunların tümünü inşaata mı açacağız, imara mı açacağız? Bunu kabul etmemiz... Bu anlamda bu düzenlemenin tekrar gözden geçirilmesin öneriyoruz ve bunun kesinlikle ve kesinlikle kabul etmiyoruz.

Yine söylediniz: “Kadastro çalışmaları yaptık, çok başarılı, yüzde 90.” Teşekkür ederim, kıymetli bir şey, bir çalışmadır en azından, olmayanı yapıyorsunuz. Ama burada yaklaşık 4 milyon alan şüpheli, sorunlu, kadastro sorunu var.

Bir örnek, buradan siz ne dediğimi anlarsınız: Karabiga Termik Santrali’nin yapıldığı yer, önce Alarkodaydı, bir komisyon geldi, “Burası orman alanıdır, buraya termik santral yapılmaz.” dedi, o komisyon lağvedildi, yerine yeni bir komisyon geldi. Ama başka bir şey daha oldu, Alarko şirketi bir anda başka bir ortak aldı, Cengiz Holdingi ortak aldı kendine, başka bir komisyon geldi, bu defa şirket lehine karar verdi: “Ormanlık alanda değildir, ormanlık dışıdır.” diye ruhsat verildi. Sizin takdirinize sunuyorum. Bu çalışma önemli. Bu 4 milyon hektar yani 40 milyon dönüm arazi ne olacak? Bu bir hukuksuzluğu giderme tasarısı mıdır? Bunu açıkça konuşmak, açıkça paylaşmak gerektiğini düşünüyorum.

Evet, yine bir madde koymuşsunuz, bunun OHAL’le ve KHK’yle ilgisi olduğunu düşünüyorum; orman mühendisi ve orman muhafaza memuru alımında mülakat. Arkadaşlar, Sayın Bakanlarım; artık vazgeçin bu işten. Biz biliyoruz ki OHAL ve KHK’lerle siz bu ülkenin çocuklarına kötülük yapıyorsunuz, çocukları ayırıyorsunuz birbirinden; din, dil, cins, kimlik ayrımı yapıyorsunuz; akla hayale gelmeyecek sorular sorarak buradan bir sonuç çıkarmaya çalışıyorsunuz; yapmayın, çıkarın bunu Sayın Bakan. Sizin çalışmalarınızı takdir ederim, biliyorsunuz, hakkınızı teslim ederim; eleştirilerimi de söylerim.

Bir eleştiri söyleyeyim: Dünya kadar, inanılmaz derecede gölet yaptınız ama nedense bu göletlerin ilk bir yıl içerisinde yüzde 80’i tadilat gerektiriyor Sayın Bakanım, yüzde 80’i. Acaba 5 santimlik asfalt yerine 3 santimlik asfalt yapıp bir sene sonra yeniden orada asfalt çalışması yapmak gibi bir şey mi?

Bunları söylemek zorundayız, biz bu ülkede yaşıyoruz, bu ülkenin çocuklarıyız, bu ülkenin sahibiyiz. Biz sularımızı kendimiz yönetmek istiyoruz. Biz tarım alanlarımızı, topraklarımızı birlikte karar alarak yönetmek istiyoruz. Biz nereye ne bina yapılmak isteniyorsa sizinle, bizimle, birlikte yapmak istiyoruz. Yapmayın bunu, ne Cargill’e teslim olalım ne Amylum’a teslim olalım ne başkasına teslim olalım, biz varız bu topraklarda, hepimiz, herkesiz, 80 milyonuz. Bugün algı yönetimiyle insanlar bunu görmeyebilir ama gidin köylere -inanın, bunu samimiyetimle söylüyorum- o Büyükşehir Yasası’yla yapılan o mera talanını görün, şu anda bütün belediye başkanları meraları takır takır satıyorlar yerel seçimlere hazırlanmak ve sermaye oluşturmak için; yapmayın. Son, 16 Nisanda Varlık Fonu’na devrettiğiniz ÇAY-KUR’undan tutun da Ziraat Bankasına kadar bir şey kalmadı.

Tam da baştan söylediğim o modern köleliğe bizi teslim ediyorsunuz. O kölelik ile klasik kölelik arasındaki fark sadece şu değerli arkadaşlar: Klasik kölelikte, ilkel kölelikte boynunuzda zincir, ellerinizde kelepçe, ayaklarınızda prangayla yaşarsınız; bir sahibiniz var, zaman zaman su verirler. Yeni dünya düzeninde böyle bir şey yok; paranız yok, mülkünüz yok, hiçbir şeyiniz yok, ne bulursanız onu yer yaşarsınız, size ekmek, su veren de olmaz. İşte Şili'yi o yüzden söylüyorum, Fas'ı o yüzden söylüyorum, Cezayir'i o yüzden söylüyorum. Büyük bir kısmı gitti, buna inanın, bu ülkenin yüzde 70-80'i gitti; tarımından, endüstrisinden, ticaretinden gitti arkadaşlar kim ne derse desin. Ama hiç olmazsa yeniden ayağa kalkabiliriz, bu mümkün, hep beraber bunu başarabiliriz ama bu yasalarla olmaz, başkalarının bizi yönetmesiyle olmaz, kooperatifi kapatmakla olmaz; halka rağmen, köylüye rağmen, çiftçiye rağmen onun adına karar alarak olmaz; Rusya'nın, Amerika'nın, Arjantin'in, Brezilya'nın, Kanada'nın çiftçisini doyurmakla olmaz; bu kaynakları onlara aktarmakla olmaz. Hani "millî, yerli, yeniden Kurtuluş Savaşı" falan diyoruz ya, evet, kendimiz üretmiyorsak, kendimiz kazanmıyorsak, kendi ürettiğimizle ayakta durmuyorsak, kendi ürettiğimizle insanımızın karnını doyuramıyorsak değerli arkadaşlar, fark etmez, bugün sulama birliklerini kapatırsınız, yarın da bu bakanlıkları kapatırsınız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Tam zamanında, on beş dakikamız var yemek arasına, ayarlamamız da güzel, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, hem bir değerlendirme, konuşulan, dile getirilen konularla ilgili değerlendirme...

Sırasıyla sizde söz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Sayın vekilime çok teşekkür ediyorum. Yani Türkiye'de yaşamamış olsaydım, derdim: "Ya, ben buradan hemen kalkıp başka bir ülkeye gideceğim."

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sorun o zaten, ayrı ülkelerde yaşıyoruz Sayın Bakanım, problem o zaten.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Yani biz sadece burada oturuyoruz, çiftçinin arasında değiliz, başka ilçelere gitmiyoruz, köylü kardeşlerimizle bir araya gelmiyoruz, onları dinlemiyoruz yani rakamları bilmiyoruz... Ben bakıyorum, arkadaşlar bana rakamlar veriyorlar ama rakamlar farklı, saygı duyuyorum. Sayın Vekilim, yani muhalefet olabiliriz ama böyle karamsar düşünmemek lazım. Yani bakın, ben bir cümleyi söyledim; bizim yarınımız bugünden iyi olacaktır. Yarın ben olmayacağım ama benim yerime gelecek arkadaş benden daha iyi yapacaktır bu işi çünkü ben çiftçilerimize inanıyorum, ben güveniyorum ve bizim üreticilerimiz yürekli insanlar ve akıllı insanlar. Öyle, sıradan kalkıp da birisi gelecek, efendim, elimden alacak malımı; yok öyle bir şey ya. Ben bu çiftçileri çok iyi tanıyorum.

Mesela Cargill dediniz değil mi? Yani bu Hükümet bu Cargill'e karşı gerekli tedbiri en fazla alan bir hükümdür. Bakın ağabey ya, biraz sabırlı olun, bakın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bakanım, mücadeleyi ben verdim Bursa'da İznik Gölü'nün kenarında.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI AHMET EŞREF FAKIBABA (Şanlıurfa) – Vallahi, sizi yanımıza, partimize alalım ağabey ya, bu mücadeleyi beraber verelim seninle, ne kadar güzel olur, partimize alalım sizi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yarın orada basın açıklaması yapıyoruz, bekliyorum; yarın Bursa’da saat 17.00’de.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ AHMET EŞREF FAKİBABA (Şanlıurfa) – Şimdi, şu var: Bakın, suyun ticarileşmesine ben de karşıyım. Suyun ticarileşmemesi lazım. Ha, bedava verelim mi? Elimizden geliyorsa verelim ama veremiyorsak -değil mi- bunu ticarileştirmeden, aldığımız fiyata vatandaşa vermek zorundayız, aldığımız fiyata. Bakın, suyun ticarileşmesine karşıyım, sudan kimsenin para kazanmaması lazım. Devlet kaçta mal ediyor? 10 kuruşa. 10 kuruştan vermesi lazım; 11 kuruştan değil, 10 kuruştan vermesi lazım. Ben bunda sizinle aynı fikirdeyim ama bir şeyin maliyeti varsa ve siz de bu 80 milyondan bu maliyeti karşılıyorsanız adil olmak zorundasınız.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – E, köprüleri karşılıyoruz Sayın Bakanım, köprüleri karşılıyoruz 80 milyondan.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ AHMET EŞREF FAKİBABA (Şanlıurfa) – Sayın Vekilim ya, gözünü seveyim ya. Ya, Sayın Vekilim, gözünü seveyim ya.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Az önce sayın vekilimiz söyledi, kooperatife 32 kuruştan suyunu ödüyordu...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ AHMET EŞREF FAKİBABA (Şanlıurfa) – Sayın Vekilim, bakın, bu Hükümet, bu Bakanlık, bu Bakan arkadaşım -Allah’ın izniyle- biz çiftçinin emrindeyiz, biz çiftçinin hizmetkârıyız, çiftçi olmazsa biz olmayız; biz bu anlayışla hizmet ediyoruz. Çiftçi bizim canımız, bizim ciğerimiz. Çiftçi olmazsa yaşayamayız, gıda olmazsa yaşayamayız. Gıda silahtan da önemlidir, atom bombasından da önemlidir. Onun için, bizler bu Hükümetin bakanları olarak -Allah’ın izniyle- çiftçinin hep yanında olacağız, hep onları destekleyeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkanım, çok özür dilerim, ben bir konuyu hatırlatmak isterim.

Sayın Bakanım, dikili ağaç kesimi, yapmayın. Dikili ağaç kesimi demek, tamamen ormanları kontrolsüzlüğe itmek. Bakın bir örnek: Önce ormana gelmiş, ağaçları belirlemiş, altını yakmış, ondan sonra onları kesecek; yapmayın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Orhan Bey.

Sayın Bakanım, buyurunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – On dakika boyunca, ara verene kadar süreniz var efendim.

Buyurunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, on dakikada toparlayacağım.

Evvela bütün milletvekillerimize çok gönülden teşekkür ediyorum. Hakikaten çok güzel katkıda bulundular.

Burada bir iki hususu açıklığa kavuşturmam lazım. Bir defa, ben de çiftçilik yaptım yani patates çıkardık, pancar çıkardık, tırpanla biçtik, traktörle tarla sürdük, sulamada kuyu açtık, suladık. Dolayısıyla çiftçi hakikaten çok korunması gereken bir kesim. Dolayısıyla bizim de tavrımızı mutlaka çiftçiden yana koymamız lazım çünkü üreten insan, eli öpülecek insandır hakikaten.

Az önce değerli vekillerimiz çok güzel ifade ettiler -tabii, enerji, su ve gıda- yakın bir gelecekte belki gıda, enerjinin çok daha önüne geçecek. Yani yakın bir gelecekte dünyadaki en önemli konu gıda güvenliği, gıda arzı olacak. Dolayısıyla biz de burada birlikte, sizlerin de görüşünü alarak en güzel şekilde çiftçimize nasıl destek vereceğiz, sulama sorunlarını ve toplulaştırmayı hızla bitirerek çiftçimizin üretimini nasıl artıracacağız, bunun için gayret ediyoruz. İnanın, ben de arkadaşlarıma söyledim, mesai mefhumu yok, hatta “Gecenin üçünde dahi beni kaldırın, bir problem varsa çözelim.” diye söyledim. Çünkü artık münbit toprakların tamamını sulamamız lazım, toplulaştırmayı bitirmemiz lazım. Bu konuda da sizlerden... Bu bir parti meselesi değil, bunun hepimizin hedefi olması lazım. Dolayısıyla burada da bir eksikliğimiz varsa bizi de tenkit ederseniz seviniriz, maksadımız bu, onu özellikle vurgulamak istiyorum.

Suyun özelleştirilmesi yok, suyun özelleştirilmesine ben de kesinlikle karşıyım. Burada yaptığımız şey, sadece, bakın, yatırım bedellerini kaldırıyoruz ilk defa. Yani tahsil ediliyor edilmiyor, bir kısmı tahsil edilmiş, bir kısmı edilmemiş, o ayrı bir şey. Ama oturduk, konuştuk dedik ki: Sadece su ücretini alalım. Su ücretini niçin alıyoruz biliyor musunuz? Çünkü sudan ücret almazsak çok vahşi şekilde suluyor. Ben de çok iyi biliyorum -şehir ismini vermeyeceğim şimdi- bazı yerlerde normalde bütün alana yetmesi gereken su yetmiyor çünkü üst kısımdaki, memba taraftaki aşırı kullanıyor, aşağıdaki su alamıyor. Dolayısıyla bu böyle olursa... Kontrollü bir şekilde tarla içi sulaması, toplulaştırma ve kontrollü şekilde sularsak, yetecek şekilde damlama ve yağmurlama sulamaya, kapalı sistem sulamaya dönersek problem halledilecek. Biz bunun için su bedelinin istiyoruz. Ya aşırı kullanmasın ve hatta vatandaşın alacağı su bedelinin bütçe içinde kıymetiharbiyesi yok ama burada maksat, sadece işletme bakım giderleri, personel giderlerini tahsil etmek, suyu tasarruflu kullanmaya yönlendirmek içindir, başka bir gayemiz yok.

Suyun özelleştirmesi kati surette söz konusu değildir. Onun öyle bir madde varsa...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama ben hemen söyleyeyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade edin, öyle bir maddesi varsa değiştirelim, paranın tahsili için.

MUHARREM VARLI (Adana) – 7'nin (8)'inci paragrafı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade edin, ben toparlayayım. Zaten maddede varsa yazalım, suyun özelleştirilmesi konusu su parasının toplanmasıyla alakalı husustur.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hemen söyleyeyim Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Müsaade edin, siz konuştunuz Sayın Okyay.

Özellikle yine denildi ki: “GAP bitmedi, KOP bitmedi.” Şimdi, değerli arkadaşlar, GAP'ta en büyük yatırımları yapan biziz, bütün ana kanallar bitti. Bakın, şu anda biliyor musunuz suni nehirler GAP'ta, KOP'ta 221 kilometre. Bir Kızılırmak Nehri, dünyanın en uzun suni nehrini inşa ettik ve şu anda da bakın GAP'taki sulama oranını belirteyim. Şu anda GAP'ta tamamlanan 545.938 hektar yani yüzde 50-51'i bitti, yüzde 19'u da 197.969 hektar inşa hâlinde, yüzde 30'u da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 1,7 milyon hektardır sulanabilir alan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 1,7 milyon hektar alan GAP projesi...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) –Değil efendim, bir dakika, müsaade edin, bunu da tartışalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Niye tartışalım ki?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir dakika efendim, öyle değil, öyle değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Projenin master planında öngörülen tarımsal sulama alanıdır.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade edin, izah edeyim o zaman, bu işi bilen bir kişiyim.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, lütfen...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Daha önce bir master planında rastgele, proje planlama olmadan bir rakam ortaya konulmuş. Bunun projesi dahi yoktu, ilk defa projeyi ben 2003 yılında DSİ Genel Müdürü olduğum zaman bütün GAP'ın alanının projelerini yaptırıldı ve 1 milyon 58 bin hektar olarak belirlendi, projesi yoktu daha önce, bunu özellikle belirtelim. Bu çok uzun...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakan, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2015 yılı Faaliyet Raporu'nda yüzde 26,5 tamamlanma oranı ifade edilmiş; 2015 yılı Faaliyet Raporu'nda GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bunun sulaması yapan biziz, etüt yapan... DSİ'nin rakamlarına bakın.

Bakın, KOP'ta...

BAŞKAN – Evet, karşılıklı tartışma olmasın Sayın Vekilim, lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, Sayın Vekilim, siz konuştunuz, müsaade ederseniz çok kısa... Daha da müzakere edeceğiz merak etmeyin burada, sizlerin katkılarına da teşekkür ediyorum. Esasen bakın, burada -Başkanım Konya Milletvekili- KOP'la ilgili ne yaptık? KOP'la ilgili bir çalışma yoktu, biz dağları deldik efendim. Mavi Tünel diye Bağbaşı Tüneli, 17.034 metre ve orada Bağbaşı Barajı ve Mavi Tünel'i, bunları açtık. Suğla depolaması ve oraya Beyşehir-Suğla- Apa; suni nehirler inşa ettik. Ayrıca Derebucak'ta Akdeniz'e akan suların önünü keserek Gembos Tüneli ile Beyşehir Gölü'nü kurtardık, oradan fazla suları Beyşehir-Suğla-Apa'dan Konya Ovası'na yönlendiriyoruz. Yani bunlar yapıldı, bakın, bunların detayına girmeyeyim, sizlere de bir şekilde izah edeceğiz. Hakikaten KOP'ta da çok büyük bir yatırım yaptık, şu anda 675 bin hektarlık alan yer üstü sulamasıyla, 442 bin hektar yer altı suyu işletmesiyle şu anda da 74 bin hektar da plan, projede. Yani bakın, çok farklı keza DAP'ta bunlar ilerliyor, ilerleyecek. Şu anda bizim 2018-2019'da paranın tamamını sulamaya ayırıyoruz, bütünü sulama. Bakın mesela İmamoğlu Sulaması, yıldırım hızında ilerliyor. Anamur Ovası, hızlandırılması talimatını verdik. Bunlar daha önce yoktu, bunların hepsini bitireceğiz.

Gelelim sulama birliklerine. Efendim, sulama birliklerinden çok iyi işleyen var, tebrik ediyoruz, takdirname bile veriyoruz. Ama takdir edersiniz ki çiftçilerle problemi olan ve çiftçilerin büyük kısmında “Ya artık bu sulama birlikleri parayı topluyor, parayı çarçur ediyor.” diyenler var. Dolayısıyla biz bunlar için yeni bir sistem getirdik ama birtakım tavsiyeler var, onları kanun maddesi gelince görüşeceğiz. Bakın zaten 372 sulama birliği var, bunlar -yaklaşık tam rakam verelim- 2 milyon 138 bin 817 hektarlık alanı sulamaya çalışıyorlar. Ama bunun dışında belediyeler, 137 belediye, su kanalizasyon idaresi, büyükşehir belediyesi, onlar da işletiyor. Kooperatifler, köy tüzel kişilikleri 192

adet... Bunları bir düzene sokmamız lazım. Ayrıca bunun dışında 1.455 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kontrolü altında olan sulama kooperatifleri var. Yani bunları dikkate alırsak bunların bir düzene sokulması gerekiyor. Maksudımız çok iyi işleyen bir sistem oluşturmak, bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Suyun denetimini yapacağız. Bir de Sayın Sarıbal dediniz ki: “Yani fazla su, nasıl olsa toprağa giriyor...”

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hayır yani ben şey anlamında söyledim, doğru olmadığını söyledim, baştan zaten söylemiştim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bu doğru değil, bakın, şu anda GAP'ta özellikle bu fazla sulama sebebiyle tuzlanma, çoraklaşma oluyor, bunu önlememiz lazım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Evet, biliyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz burada özellikle üzerimize çok büyük bir yük aldık değerli vekiller yani tarla için sulamayı da deruhte edeceğiz. İnanın, gece gündüz bununla uğraşıyoruz, tarla içi sulama çok önemli bir mesele. Ama inşallah birlikte, hep beraber sizlerin yardımıyla Türkiye'deki sulama...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakanım, tuzlulaşma tesviye sorunu nedeniyle görülüyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet onları da yapacağız, tarla içi düzenleme vesaire.

Bir de efendim, özellikle orman kadastro çalışmaları... Sayın vekillerim, buradaki problemlerin olmaması için... Yani bakın, lütfen şimdiye kadar, 2007 yılına kadar hiçbir şekilde ormanın tapusu olmamış. Ben, bakın, kadastro çalışmalarını çok önemsiyorum çünkü tapusu olunca işgal olamaz ve aynen şunu ifade ediyorum: Biz bugüne kadar ormanlık alandan hiçbir yeri işgal ettirmedik hatta ormanlık alan artıyor şu anda; 1,5 milyon hektar, 15 milyon dekar arttı, bu kayıtlarla sabit. Peki, bunu nasıl yaptık? Ben 2007 yılında...

Özellikle Sayın Başkanım, bir dakikalık sürem var...

BAŞKAN – Evet, tamamlayalım Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 2007 yılında Çevre ve Orman Bakanı olduğum zaman Orman Genel Müdürünü davet ettim, dedim ki: Ne kadar ormanlık alanım var? O söyledi işte “22,7 milyon hektar.” Nasıl inanacağım sana, nerede tapusu? Tapusu deyince şaşırıldı çünkü orman kadastro kendi başına çalışmış, sayısal değil, tamam mı tapu kadastro kendi başına çalışmış. Biz ilk defa tapu kadastro ile orman kadastrounu birlikte çalıştırılarak şu anda Türkiye'deki ormanlık alanın 97'sinin kadastro işlemlerini bitirdik ama tapuya tescil işlemleri bazı alanlarda sayısal olmak için tapu kadastro... Şimdi burada getirdiğimiz kanunla birlikte geri kalan kısmının, yüzde 85'inin tapusunu aldık. Şu anda ilk defa Türkiye tarihinde orman teşkilatının tapusunu bizzat Genel Müdüre tapu kastroyla, orman kastrouyla birlikte alarak ben verdim. Şimdi, geri kalanının da tamamlanması için bunu yapıyoruz, bir. Bir ikincisi ormanda yaptığımız husus da efendim, geçmişte adamın tapulu arazisine askerî yönetim demiş ki: “Burayı orman olarak ağaçlandırın.” demiş bir yüzbâşı. Tapulu araziye ağaçlandırma yapmışız ama bu haksızlığı, bu mağduriyeti telafi etmek için madde koyuyoruz. Üçüncüsü, bir maddede trampayı getiriyoruz ama trampa rastgele olmayacak. Uygun görülen alanlar bütün kurum ve kuruluşların görüşüyle Bakanlar Kuruldan geçerek yapılacak. Nasıl diyelim? Bu da şu: Şu anda mesela bazı yerlerde yok mu? Var, sokağın bir tarafı 2/B'ye girmiş, sadece üç ay, beş ay sonra yaptığı için tespit edilmiş. Çünkü tespitle yani bir 31 Aralık 1981 tarihinden

önce yapılanlara vermişiz çünkü artık orman vasfını kaybetmiş, şehir olmuş, her şeyi, yolları açılmış ama öbür tarafını veremiyoruz. Neden? Orada tamamen şehir var. Hatta sizin gruptan bazı vekillerden geçenlerde ben nöbetçiydim- “Ya, bunu birlikte çözelim.” diye teklif edenler de oldu. Nasıl oluyor? O, üç beş ay sonra yapmış ama vatandaş diyor ki: “Ben de aynı zamanda yaptım.” Ama burada tarih var, 31 Aralık 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybetmişse 2/B oluyor. Peki, öbür tarafta, şu anda vatandaş oturuyor, binalar yapılmış, para da alamıyoruz, iyi herhangi bir şeyi de yok, su da verilmiş, yol da gitmiş, elektrik de gitmiş -bu yerleri göstereyim- diyoruz ki: Bizim burada ormandan kaybımız var dolayısıyla bunu Millî Emlake devredelim, Millî Emlak en az 2 katından az olmamak üzere bize uygun alandan yer versin, orayı ağaçlandıralım. Böylece hem vatandaş kazansın hem de orman kazansın, orman alanı daha da artsın. Teklifimiz bu. Bunu zaten maddeler gelince, arkadaşlarımız, ekip burada, teker teker izah edecekler. Ormanlara en çok sahip çıkan kişilerden birisi benim çünkü ormana, ağaca karşı aşırı bir sevgim var. Samimi söylüyorum, bütün, uydudan, karadan, her taraftan ormanda işgal var mı, yok mu; bütün ormanları taksim ettim, mesulü var. Eğer “1 metre kare işgal ettirdiniz.” dersiniz, buyurun hodri meyan.

Dolayısıyla ben hepinize teşekkür ediyorum. Ormanlarımıza sahip çıkacağız, suyu muza sahip çıkacağız, toprağımıza sahip çıkacağız, hep birlikte sahip çıkacağız, çiftçilerimizi koruyacağız.

Hepinize teşekkür ederim, hepinizin de niyeti halis.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Size çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım. Sayın Bakanım, bir soru sorabilir miyim size?

Bir genelge yollamıştınız valiliklere. Yer altı suları ve yer üstü sularında arsenik yükselen yerlerde, o bölgede maden ve jeotermallere ruhsat verilmemesi için -verilmesin- ve bu konuda valiliklere genelge göndermiştiniz. Gerçekten teşekkür ediyorum. Ama gönderdiğiniz o genelgeyi mevcut ilin valileri uygulamıyor. Aydın Valisi de sizin o genelgenize rağmen iki hafta önce jeotermallere yeni... Bu konuda hassas olmanızı rica ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O zaman yarın ben Aydın’a gideyim, yerinde bizzat kontrol edeyim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Cuma günü oraya geleceksiniz, biliyorum sizi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yarın Aydın’da bekliyorum Sayın Vekilim sizleri o zaman.

BAŞKAN – Arkadaşlar, her 2 Bakanımıza da çok teşekkür ediyoruz.

Saat 14.30’a kadar ara veriyoruz.

Öğleden sonra geneli üzerinde görüşmelere devam edeceğiz.

Eğer Sayın Arslan gelirse Sayın Arslan’dan devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 13.33

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.44

BAŞKAN: Mehmet BABAĞLU (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)

SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)

KÂTİP: Hüseyin FİLİZ (Çankırı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, öğleden sonraki oturumumuza devam ediyoruz.

Sayın Bakanım yerini aldılar.

Milletvekillerimiz adına konuşma sırası Sayın Kazım Arslan Bey'deydi.

Buyurun efendim.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, sayın bakanlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz tasarı 58 maddeden oluşmaktadır. Esas konu ise sulama birlikleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Gerçek bir değerlendirme yapar isek ortada seçimle gelmiş sulama birlikleri var. Evet, bazı sulama birliklerinin, kooperatiflerinin borç ve alacak yönetiminde sorunlar olabilir ama bu tasarrının 53'üncü maddesiyle gerçekten küçük bir aksaklığın, daha doğrusu, kısa bir ifadeyle, pıreye kızarak yorganı yakmaya benzeyen bir düzenleme getiriliyor. Kanun yürürlüğe girdiği anda tüzel kişiliği devam eden sulama birliklerinin tamamında birlik organlarını yani seçilmiş iradeyi feshediyorsunuz. Üstelik, DSİ'nin teklifiyle, istenen sulama birliğinin feshine bakan eliyle de onay veriyorsunuz. Hâlbuki, sulama birlikleriyle ilgili olarak bir çalışma yapılacak ise öncelikle bu birliklerin daha verimli, daha rantabl olması için, daha ucuza su verebilmesi yönünde iyileştirmeler yapılması gerekirken ortada bir sıkıntı varsa ona el koymak yerine, bunların düzeltilmesi ve iyileştirilmesi daha uygun olmaz mı? O nedenle, bu tasarrının bu alandaki yönünün eksik olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, bu tasarrıdan vazgeçilmesini ve özellikle yeniden bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum.

Bu tasarı, elektrik dağıtımından sonra tarımsal sulamanın da özelleştirilmesinin kapısını aralıyor. Elektrik dağıtımında yapılan ve sonuçları bugün gerçekten pahalı elektrikle, kayıp kaçak bedeliyle vatandaşa fatura edilen hatalı politika şimdi de tarımsal sulamada denenmek istenmektedir. 8'inci maddenin ek madde 12'sinde açıkça, sulama tesislerinin DSİ eliyle, işletme hakkının özel şirketlere devrine yol açıyorsunuz. Sulama faturasını ödemeyecek hâle gelen üretici, 6'ncı madde yoluyla kamu kurumları dışındaki şirketlere devredilecek, sulama tesisleri ve sulama dağıtım yoluyla açıkça icrayla karşı karşıya bırakılabilecektir.

Muhalefet partilerine, bizlere sürekli şunu söylüyorsunuz: “Bardağın dolu tarafına bakın, hep boş tarafına bakıyorsunuz.” diyorsunuz. Peki, Sayın Bakan, siz -bu yaptığımız- gerçekten bardağın dolu tarafına mı bakıyorsunuz yoksa boş tarafına mı bakıyorsunuz, burada bir soru işareti var. Onun için, bu soru işaretinin giderilmesi gerekmektedir. Ancak bu tasarıya gerçekten sizlerle aynı bakış içinde olmadığımızı belirtmek isterim. Bugün birlikleri devralıp, sonra özelleştirme yolunu açacağınız aşikâr. Gerçekten bu konuda böyle bir tereddüt ortadan kaldırılmak isteniyorsa bunun hiçbir şekilde özelleştirilmeyeceğine dair bir kaydın, bir maddenin bu tasarı içinde olmasında fayda var ancak bu şekilde kamuoyunu biraz daha tatmin edebilirsiniz diye söylemek istiyorum.

Sulama birliklerindeki iyi örnekleri görmek yerine, muhalif sulama birliklerini tasfiye etmeye, suyun dağıtım şebekesinin özelleştirilmesine adanan bu maddelerle sulama birliklerinin sorununu çözmek yerine, adrese teslim biçimde belli belediyelere kaynak aktarmaya, belli şirketlere de -elektrik dağıtımındaki gibi- sudan para kazanma alanını açmaya çalışıyorsunuz. Hâlbuki, burada gerçek anlamda DSI'ye bu kadar yükünün yanı sıra bu yükü de getirmeniz birçok sorunların aşılmasında yeni bir sorunu, yeni bir yükü Bakanlığınız olarak üzerinize almış oluyorsunuz. Gerçekten içinden çıkılmayacak bir noktaya doğru bu sorunu götürdüğünüzü görüyorum. Sorunlu sulama birlikleri varsa onları düzeltmeye dönük girişimde bulunun, çiftçinin suyuna, maalesef, dokunmanın, tarımdan yeni rant oyunlarını, maalesef, devşirmenin yolunu da açmayın. Başarısız olan, borca batık bulunan sulama birliklerinin ve sulama kooperatiflerinin durumunun esasen çiftçilerin para kazanamamasından kaynaklandığını görmek zorundasınız. Bu nedenle, öncelikle çiftçilerimizin kazanmasına imkân sağlayan düzenlemelere ihtiyaç vardır. Çiftçinin borcu her gün daha çok artıyor ödemeleri de bu nedenle zorlaşıyor, bunu da görmek zorundasınız, bilmek durumundasınız.

Sulama birlikleri içinde kamuya borcu olanların toplam borcu ne kadardır? Devlete 1 milyon Türk lirası ve üzeri borcu olan sulama birliklerinin oranı nedir, bunun da açıklanmasına ihtiyaç vardır. Sulama birliklerinin alacak ve borç oranlarının hangi oranlarda ortaya çıktığının da ortaya konmasını, bu oranlarının yani alacak-borç oranlarının ve miktarlarının da ortaya konulması gerekmektedir. Esasen burada sulama birliklerinin sorunlarından ziyade, onların işletilmesinin ötesinde, kooperatiflerle ilgili bazı sorunların ağır bir şekilde gündeme geldiğini belirtmek isterim. Özellikle sulama kooperatiflerinin birçok alanda başarısız olduğu ve borca batık olduğu bir gerçektir. Yani sulama birlikleri ile sulama kooperatiflerini ayırmak gerekir. O nedenle, sulama kooperatiflerinin âcizliklerini, onların borca batıklarını ve onların yönetim sıkıntılarını bir kenara koyarak bunun içine sulama birliklerini de sokmanız gerçekten gelecekte çok büyük sorunları da beraberinde getirecektir.

Başta üyelerinden tahsilat karnesi düzgün işleyen sulama birliklerinin devamı, sulama birliklerinin kapatılmadan ya da yerel yönetimlere devredilmeden yeni bir yasal düzenlemeyle borç-alacak yüklerinin yönetimi ve belediyelere devredilmemesi suretiyle tahsilatlarının da şirketler eliyle yapılmaması yönünde bir çalışma yapılmalıdır. Bize gelen bilgilere göre sulama birliklerinin yüzde 80'inin iyi durumda çalıştığı, yüzde 20 oranındaki birliklerin de çalışamaz durumlarda olanlarına çözüm bulunması gerektiği yönündedir. Kaldı ki her sektörde bu oranlarda başarısız olan kesimler vardır. Yalnızca bu başarısız olanlara bakılarak o sektörler ve kurumlar kapatılamaz, bir başka kuruma da devredilemez.

Gördüğümüz kadarıyla sulama birlikleri ile sulama kooperatifleri karıştırılıyor, biraz önce bahsettiğim gibi. Dolayısıyla bunların iyi bir şekilde irdelenip gerçek anlamda kooperatiflerle ilgili çözümler üretmemiz ve bu yasa tasarısı içinde bunlarla ilgili delillerin olması noktasında bir çalışmanın yapılmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Sonuç olarak, sulama birliklerinin kapatılmasına, devrine, özelleştirilmesine şiddetle karşıyız. Asıl konu, yetki devrinin geniş takdir yetkisine yol açacak olması ve suyun ticarileşmesi uygun değildir. Bu durumlar dikkate alınarak bu tasarının geriye çekilmesini, itirazlarımızın dikkate alınarak yeniden düzenlenip Komisyonumuza yeniden gelip görüşülmesinde fayda olduğunu söylemek istiyorum.

Ben Sayın Bakana birkaç soru da ilave etmek suretiyle sözlerimi bitirmek istiyorum.

Soru 1: Orman vasfını yitirmiş orman alanlarının, atasından kalan arazisini, mülkünü ücret mukabilinde değil, ücretsiz olarak kullanan, yıllardan beri kullanan kişilere, orman köylüsüne verilmesi gerekmez mi Sayın Bakan? Bunun mutlaka gerçekleştirilmelisiniz çünkü orman köylüsü gerçekten çok mağdurdur. Nasıl ki sahillerde devlete ait birçok yer ücretsiz olarak turizm alanlarına açılıyor ve turizmcilere veriliyorsa köylümüze bu yerler neden verilmiyor, bunu anlamakta zorlanıyorum.

Soru 2: Bugünkü mevzuata göre devlet, orman alanlarında tek söz sahibi iken dikiminden kesimine kadar her alandaki yetkilerinizi devretmeye çalışıyorsunuz bu tasarıyla. Buna neden ihtiyaç duydunuz? Devlet ormandan kütük satışı yapıyordu. Gelen taleplere göre bunların değerlendirilmesi gerekirken siz bunları sanki başaramıyor, bunu yapamıyormuş gibi bir tavrı ortaya koyarak bu tasarıyla özel şirketlere Orman Bakanlığının yapacağı işi devretmek suretiyle ormanlarımızın gelecekte gerçekten talan edileceği bir noktanın yolunu açıyorsunuz Sayın Bakan, bunu görmeyizde büyük fayda var. Bu nedenle, gelen tasarıyla ormandaki yaş ağaçlar bile satılacak. Buna neden gerek duyuyorsunuz, buna ihtiyaç var mı Sayın Bakan?

Soru 3: Sulama birliklerinin iyi yönetilmediği ve bir kısmının da borca batık olduğundan bahisle el koymaya ilişkin bir düzenleme geliyor 53'üncü maddeyle. Şimdi size soruyorum: Türkiye'de -belki ilk bakışta size abartılı gelecek ama ben bunu söylemek durumundayım- birçok belediye bugün borca batık durumda. Personelin maaşını iki ay gecikmeli, üç ay gecikmeli ödeyen belediyelerimiz var. Hatta birçok belediye hizmet yapamıyor, sadece belediyeyi açık tutuyor. Şimdi bu belediyelere, bu kurumlara gerçekten başarısız diye, yönetimi iyi yapamıyor diye el koymayı falan mı düşünüyorsunuz bununla birlikte? Yani bu da çok önemli bir olay. Gerçekten bunun enine boyuna değerlendirilmesinin ve kıyaslanmasının da gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, biraz önce Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız buradaydı, ona da soracaktım; aylardan beri hatta yıllardan beri hep "Çiftçimizi destekleyeceğiz." özellikle mazot yönüyle "Yarısı bizden, yarısı sizden." demek suretiyle sürekli vaatte bulunuyorsunuz, yeniden yine vaatte bulundunuz ama bir türlü bunu uygulamaya sokamadınız. Yani çiftçimiz gerçekten en büyük maliyeti olan, girdisi olan mazotu ucuza alamıyorsa; her yere, her alana, işte hava yollarına, gemilere, gemiciklere, yatlara kadar eğer siz mazotu vergisiz olarak verip çiftçimize vergisiz mazot vermeyi gerçekten düşünmüyorsanız veyahut da uygulamaya sokamıyorsanız bu çiftçinin kesinlikle para kazanması mümkün değildir. Ne bu çiftçi, borcunu ödeyebilir ne de rahat bir şekilde üretim yapabilir, buna da çözüm bulmanız gerekiyor.

Soru 4: "Çiftçinin kullandığı suyu saat bağlayacağız, ücretini de buna göre alacağız." diyorsunuz. Peki, vahşi sulamada saati nasıl takacaksınız, nasıl kontrol edeceksiniz, bunun ücretini nasıl alacaksınız? Şu anda sulamada ne miktar vahşi sulama yapılıyor, ne miktar yağmurlama ve damlama sulaması yapılıyor, bunu da öğrenmek istiyoruz.

Soru 5: Tarımda gelişen ülkelerin tamamında çiftçiye yapılan destek ve teşvikler öne çıkmaktadır. Nerede tarımda gerçekten gelişmişlik varsa çiftçinin yanında devletin sürekli desteklediği ve teşvikler verdiği görülüyor. Bizdeyse bu destekler ve teşvikler çok düşük kaldığı gibi düzenli de verilmiyor; zaman zaman aksamalar oluyor ve çok düşük seviyelerde kalıyor. Dolayısıyla çiftçimiz ürettiği üründen para kazanamıyor, ürettiğini de rahat bir şekilde gerçek değerine de satamıyor. Bunların da değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Bir de Sayın Bakana özel bir soru sormak istiyorum: Ben Denizli'ye gidip gelirken hep Afyon'dan geçiyorum. Afyon milletvekilisiniz Sayın Bakan ama Afyon'da ağaçlandırmanın maalesef sıfır noktasında olduğunu görüyorum; her taraf bozkır, her taraf boş arazi. Bu yerleri ne zaman ağaçlandıracaksınız, bunun da cevabını istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Evet, Sivas Milletvekilimiz Ali Akyıldız Bey, buyurun.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlar, basınımızın çok kıymetli temsilcileri ve çok değerli misafirlerimiz; ben de hepimizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Bakan “Muhalefet, muhalefet olarak her şeye muhalefet yapıyor, doğru değil.” derken Sayın Bakan, deminden beri konuşan arkadaşlarımızın konuşmalarından siz de anlamışsınızdır ki muhalefetin itiraz ettiği çok farklı noktalar var, bunlar ortak noktalar. Onun dışında birçok maddede muhalefet yapmıyoruz, bizim de doğru bulduğumuz birçok madde var. O anlamda onu belirterek sözlerime başlıyorum.

Şimdi, öncelikle bu, işletme ve bakım gideri borcu olan çiftçilerin tarımsal destek ödemeleri hususuna birkaç arkadaşımız değindi, yine ben de değinmek istiyorum. Bu, doğru değil. Zaten çiftçilerimiz çok sıkıntılı, çok zorlu bir süreçte ekmek mücadelesi verirken devletin ödemediği desteklemenin kalkıp da burada DSİ’nin borcuna karşılık çiftçinin alacağından tahsil edilmesinin doğru bir uygulama olmadığını düşünüyorum. Burada gerekli düzenlemeyi yaparak bunu çıkarabiliriz diye düşünüyorum.

Yine ikinci bir nokta, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün ilk defa açıktan atanacak mühendislerdeki sözlü ve/veya uygulamalı sınavla atanması doğru bir uygulama değildir. Bugüne kadar bunun örneklerini gördük. Maalesef, bunu söylerken belki kızacaksınız ama yine yandaşlara bir kadro istihdamı söz konusu olabilir, koruma ve ayrımcılık söz konusu olabilir. Bunun yerine KPSS sınavıyla hak eden insanları buraya almak lazım. Ayrımcılık yapmak doğru bir uygulama değildir diye düşünüyorum. Ha belki siz kişisel olarak yapmayabilirsiniz ama bunun önü açıldığında belki sizden sonraki insanlar bunu yapacaklardır. Onun için bunun da burada olması doğru değildir.

Arazi toplulaştırma işi... Bakın, bu doğru bir uygulama. Yani çok dağınıktı, hakikaten yıllardır çok da sıkıntılı bir uygulamaydı ve uzadı, çok da uzuyor. Bunun tek elde toplanmış olması... Diyorsun ya, muhalefet yapmıyoruz, bakın burada doğru olduğunu söylüyoruz.

Yine geçmişte darbecilerin yaptığı gasp olayının bugün düzeltilmeye çalışılıyor olması tabii ki çok önemli, çok güzel bir uygulamadır. Ama burada da yine şeytanın avukatlığını da yapmak lazım. Yani bunu yaparken de yine birilerine rant kapısının açılmamasının, birilerine bir yerlerin talan edilmemesinin mutlaka önlemini almak zorundayız, peşkeşin önünü almak zorundayız bunu yaparken de.

Sayın Tarım Bakanımız yok, arkasından konuşmuş olacağız ama tutanaklara geçsin. Sayın Tarım Bakanının söylediği bir cümle var: “Her şeyin bedava olduğu bir dünya yok.” diyor. Doğru söylüyor. Tabii ki her şeyin bedava olduğu bir dünya yok ama biz hem tarımın çok stratejik bir alan olduğunu söylüyoruz hem de Türkiye’de tarımı tamamen ithalata bağımlı hâle getiriyoruz, bizim çiftçimizi desteklemek yerine başka ülkelerin çiftçisini destekliyoruz. Kaldı ki bugün yapılan köprülerde, araç garantili köprülerde çok ciddi zararlarımız var. Yine şehir hastanelerinde, müşteri garantili şehir hastanelerinde çok ciddi zararlarımız var. Yani, buralara yapılan desteğin çok büyük bir kısmını değil, yarısını bile benim çiftçime destek olarak verdiğimiz zaman o zaman çiftçimiz de gerçekten ayağa kalkacaktır ve ithalat yerine belki de tekrar -hani o çok özlediğimiz, çok hayalini kurduğumuz- kendi kendine yeten ülkelerden biri hâline geleceğiz diye düşünüyorum. Tarım Bakanımız olsaydı başka şeyleri de konuşacaktık.

BAŞKAN – Ekibi burada efendim, notlarını alıyorlar.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Hakkım saklı kalsın diye düşünüyorum.

Ormanın tapusuyla ilgili yapılan uygulama... Gerçekten bu konu da önemli. Sayın Bakan, bu konuda da teşekkür ediyoruz; yüzde 85'inin tapusunun çıkarılmış olması, bunlar da önemli, güzel şeyler. Bakın, güzel şeyler de söylüyoruz Sayın Bakan.

Yine bu getirilen tasarıda Orman Kanunu'yla ilgili bizim eleştirdiğimiz hususlar var, bunları da buradan belirtelim. Biliyorsunuz, en eski kurumlardan birisidir Orman Genel Müdürlüğü ve yüz yetmiş dokuz yıldır Türkiye'de bu işleri çok da güzel yürüten bir kurumdur. Ormanların korunması ve orman köylüsünün istihdamı konuları asıl olmak üzere, bu işi yapan güzel bir kurumumuz.

Şimdi burada vurgulamak istediğim nokta şu: Sayın Bakan, nüfusumuz 1980'li yıllarda 44 milyon iken yüzde 25 orman köylümüz vardı, bugün nüfusumuz 81 milyon ama orman köylümüz 7 milyonlar civarına düşmüş durumda. Şimdi burada nereye varacağım, ormancılığın namusu sayılan iki husustan bahsedeceğim. Ormancılığın namusu sayılan iki husustan birisi damga, diğeri nakliye tezkeresi. Şimdi bu ikisi de giderek özelleştirme nedeniyle tüccarın eline verilmiş oluyor. Bu doğru bir şey değil.

Yine 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 34'üncü maddesi var. Orman köylülerinin örgütü olan ormancılık kooperatiflerini destekleme maddesi bu madde. Şimdi buradaki orman kooperatiflerine verilen yüzde 25 satış hakkı bu tasarıda ellerinden alınıyor. Buna ilaveten gerçekleştirdiği iş üzerinden yüzde 7 prim verilmesi öngörülüyor. Tabii, koşul olarak da kişinin isteğe bağlı sigortalı olması zorunluluğu getiriliyor. Burada bir sigortalının aylık ödemesi gereken prim tutarının yaklaşık 550 TL civarında olduğunu düşünürsek bu primi zaten çok zor geçinen insanların ödemesi mümkün gözükmemektedir. Bunu ödeyemeyeceği için de bu yüzde 25'ten de faydalanma şansı hemen hemen yok gibidir. Bu doğru bir uygulama değildir Sayın Bakanım. Burada yüzde 25 hakkının korunması, orman köylüsünün yerinde desteklenmesi, tekrar orman köylüsünün haklarını koruyan ORKÖY gibi kuruluşların faaliyetlerinin sadece güneş enerjisi sisteminin dağıtılmasından da öteye geçmesinin sağlanması...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, yüzde 25 kâr değil, bu yüzde 7 net kâr. Yüzde 25 kâr değil o. Çok cüzi miktarı kârdı ama burada orman köylüsü daha kârlı. O yüzde 7'yi az görüyorsanız...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Yok yüzde 25'in korunmasını dedim. Yani onu az gördüğümüzü söyledik zaten Sayın Bakanım, onu artıralım.

Peki, teşekkür ederim.

Orman köylüsü Türkiye'de orman yangınlarıyla mücadelede en etkili birimdi eskiden çünkü ormanda yaşıyordu ve ilk müdahaleyi yapıyor, ormanda, yangının büyümesini engelliyordu. Şimdi 1980'li yıllarda çıkan Orman Yangını Yasası'yla çiftçinin yani orman köylüsünün bugünkü durumu ile geçmişteki durumu arasında çok ciddi farklar oluştu. Ne oluştu? Bugün yanan alan bakın 1980'li yıllara göre yüzde 50'ye yakın daha fazlaştı. Sebep de ilk müdahaleyi yapacak olan orman köylüsü artık ormanda yaşamıyor, köyünde yaşamıyor hâle getirildi. Bu durum devam ederse daha da vahim sonuçlar doğuracaktır ülkemiz adına.

Orman yangınları konusunda getirilen tasarıda bir de gönüllü uygulaması var. Sayın Bakanım, bu da doğru bir uygulama değildir, bunun da burada düzeltilmesi gerekiyor. Bu bir uzmanlık gerektiriyor, orman yangın olayı. Kaldı ki bakın -sizler çok daha iyi bileceksiniz- Çanakkale'de Orman Bölge Müdürümüz ve onunla birlikte yüzlerce orman emekçisi kardeşlerimiz yangınlara müdahale ederken

yanarak yaşamlarını yitirmişlerdir. O nedenle buradaki “gönüllü” uygulaması doğru bir uygulama değildir. Bu uygulamanın da burada düzeltilmesi gerekiyor çünkü bu bir profesyonellik gerekiyor, bu bir uzmanlık gerektiriyor.

Yine başka bir husus, sadece yangın mevsiminde verilen yangın tazminatının bana göre bir yıla yayılması gerekiyor. Kaldı ki orman yangını artık ülkemizde maalesef -çıkmasını istemiyoruz ama- her mevsim çıkıyor. Bu insanlar aynı zamanda orman korumasını da yapıyorlar ve kaçakçılığı da önüyorlar.

Yine Sayın Bakan, başka bir uygulama, rotasyon uygulaması. Doğru uygulama değil. Neden değil? Şimdi, ormancılık süreklilik isteyen bir iştir. İşte örnek olarak yapraklı ormanlardaki ormancılık farklı, ibrelî ormanlardaki ormancılık farklı. Şimdi, bu yangın da en çok ibrelî ormanlarda risk taşıyor. O nedenle bu rotasyon uygulamasının yerine bu işin uzmanı olan insanların kendi uzmanlık alanı olarak çalıştığı yerlerde bu işlerine devam etmeleri gerekecektir diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, maddeler geldiğinde tekrar detaylı bir şekilde görüşeceğiz ama arkadaşlarımız da vurguladı, ben de bir kez daha vurguluyorum. Su sorunu önemli bir sorun. Doğru söylüyorsunuz, su hayattır, su yaşamdır, su fakiri bir ülkeyiz. Ama burada -az önce Orhan Bey de söyledi- asıl sıkıntı, su çekilen kuyulardaki suyun denetlenememesi ve yer altı zenginliklerimizin, yer altı suyumuzun ciddi anlamda kaybolması. Tabii ki salma sulama, vahşi sulama doğru değildir; bunun yerine damla sulama ya da daha modern örnekler vardır, bunlar uygulanabilir. Ama bu denetim yapılmadığı zaman bu kadar emek, bu kadar çaba da boşa gidecektir diyorum.

Ben tekrar teşekkür ediyorum. Maddelere geçildiğinde daha detaylı şekilde maddeleri konuşacağız.

Sayın Komisyon Başkanımıza da bir önergemiz var, alt komisyon teklifimiz var, onu da değerlendirileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlayalım, ondan sonra.

Ben teşekkür ederim, sağ olun.

Son konuşmacı Orhan Bey, ondan sonra misafirlerimiz içerisinden, orman ve sulama birliklerinden birer temsilciye de söz vereceğim.

Sayın Deligöz, buyurun.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakanımızın bu konudaki hassasiyetine teşekkür ediyorum; hatta bu üçüncü bilgilendirmesi, daha önceden de ağırladılar bizi, hep beraber, muhalefetle beraber bilgilendirdiler.

Şimdi, bu kanun tasarısıyla Devlet Su İşlerinin çok ağır olan yükü biraz daha artmış oldu, Allah kolaylık versin diyorum ama bu çalışmanın çok ciddi ve titiz bir çalışma olduğu apaçık ortadadır. Onun için hem Veysel Eroğlu Bakanımıza hem de bürokratlarına, çalışanlarına teşekkür edip tebrik ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, ormancılık faaliyetleriyle ilgili olarak...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, benim Sayın Bakanıma bir sorum var. Uzun değil, çok kısa.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, Sayın Bakanım, yer altı sularının çiftçiler tarafından kullanıldığında ödeme yaptıkları bir gerçek, onlarla ilgili anlıyorum. Peki, bu meşrubatlar için yer altı sularının kullanılmasına izin veriliyor, onlar kuyu suyunu kullanıyor. Bu konuda sizin Bakanlığımız... Hani su fakiriyiz diyoruz ama nerede yer altı suyu varsa orada da bu meşrubatçılara fabrika kurduruyoruz. Örneğin gitseler Tunceli'ye kursalar, akan dereден alırlar, o suyu arıtırlar, kullanırlar. Onlardan da bu sular için ücret alınıyor mu, yer altından çektikleri sular için? Bilgilenmek adına soruyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sudan para almıyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Türkiye Ormançılık Kooperatifleri Genel Başkanımız Cafer Yüksel Bey konu hakkında düşüncelerini ifade edecekler, ardından Türkiye Sulama Birlikleri Derneği Başkanımız Bülent Can Bey; sırasıyla konuşacaklar.

Türkiye Ormançılık Kooperatifleri Genel Başkanı Cafer Yüksel Bey, buyurun efendim.

TÜRKİYE ORMANCILIK KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI CAFER YÜKSEL - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın Komisyon üyelerimiz, milletvekillerimiz ve değerli ilgili arkadaşlar; aslında konular yeteri kadar konuşuldu, ben sadece Sayın Altay'ın öğleden önce ifade ettiği hususların işin sahibi yani derdin sahibi olarak üzerinden geçmek istiyorum.

Şimdi, bir defa Sayın Bakanımızı eleştirmek haddime değil, benim milletvekilleri gibi bir konumum, yetkim yok. Ancak biz istirham ederiz, sadece sızlanırsınız.

Sayın Bakanım bu Komisyona daha önce bu tasarıyla ilgili bilgi verdiğini ifade etti. Ancak o bilginin içerisinde şimdi benim yakınaçağım Orman Kanunu'nun 30'uncu, 34'üncü, 40'ıncı maddelerindeki değişiklikler yoktu; şimdi, olsaydı haberim olurdu, bir şekilde girişimlerimiz olurdu, derdimizi anlatırdık. Şimdi aceleyle gelmiş bir durumla karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Ama bugün buradasın ve konuşuyorsun.

TÜRKİYE ORMANCILIK KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI CAFER YÜKSEL – Tabii, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu metinle dün akşam yüz yüze geldim. Yani ormanlarla ilgili, orman köylüsüyle ilgili; 7,5 milyon orman köylüsüyle ilgili bir yasal düzenleme yapılıyor, bırakın bizim en ufak bir şekilde görüşümüzün alınmasını, düşüncemizin alınmasını, bilgimiz dahi olmuyor; böyle bir derdin altını çizmek istiyorum.

Şimdi, yeni getirilen düzenlemeyle, 30'uncu maddede, daha önce olmayan “dikili ağaçlar” ifadesi yasaya konulmak isteniyor. Biz de 1996 yılından beri -özellikle 96 diye söylüyorum yani mevcut Hükümetimizin başlattığı bir icraat değildir bu- orman kooperatifleri ve orman köylüsü olarak başımızın belası olan bu dikili ağaca -biz öyle nitelendiriyoruz- “Yasaya uygun değil, yasada böyle bir ifade yok.” dememize karşın yönergelerle, en son yönetmelikle Bakanlığımız, Genel Müdürlüğümüz icraata geçirmek istedi. Biz de gayet doğal olarak sokaklara dökülmedik, meydanlara dökülmedik, işgal yapmadık, Bakanlığı işgal etmedik, Genel Müdürlüğü işgale teşebbüs etmedik; Danıştaya dava açtık. Bunu niçin anlatıyorum? Danıştay bu düzenlemenin yani yönetmeliğin yasaya aykırı olmasının yanında ayrıca Anayasa'ya da aykırı olduğunun altını çizerek karar verdi. Şimdi, hem Anayasa'ya aykırı hem yasaya aykırı. Zaten yasaya aykırılığı kabul edilmiş ki daha önce olmayan bir “dikili ağaç” ifadesi 6831 Kanun'un ilgili maddelerine konuluyor. Yani sonradan biraz bir anlamda akıl başa gelmiş gibi görünüyor.

Şimdi, biz bunun yasal hâle gelmiş olmasından memnun değiliz yani bizim derdimiz, yasaldı değil meselesi değil. Esas olan burada orman köylüsünün büyük bir kayba uğramasıdır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; bakın, çok güzel ifadeler var, çok kurnazca da hazırlanmış, tebrik ederim hazırlayanları, çok kurnazca hazırlanmış hakikaten. Ama takdir etsinler ki biz de elli yıldır bu işin içerisindeyiz, ben de bu kurnazlığı sezecek kadar birikimli ve aklım başında bir insanım.

Şimdi, 40'ncı maddedeki önceliğimiz var gibi, devam ediyor gibi gösteriliyor -okumuyorum maddeyi, sadece itirazımı söylüyorum- ancak daha önce olmayan bir ifade ekleniyor; devletçe yaptırılan işlerde öncelik var. Hâlbuki önceden "devlet ormanlarında yapılan işler" diyordu yani dolayısıyla özel sektör de olsa, kim alırsa alsın bizim önceliğimiz vardı, şimdi orman işletmelerince yaptırılan işler yani bizim öncelik bitti. Başka bir şey daha var; 40'ncı maddeden başladım madem, onu söyleyeyim.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ağaçlandırma konusu gerçekten Bakanlığımızın birinci derecede önem verdiği konuların başında geliyor, bunu biliyorum. Ağaçlandırmayla yine 40'ncı maddede "a)" dan başlayarak tercihen verilecek işler arasında sayılırken ağaçlandırma başta ancak değiştirilen 40'ncü maddenin (1)'inci fıkrasının son cümlesinde yazılan aynen şöyle: Arazi hazırlama işlemi işi makine gerektirdiğinden bu işlerde yani ağaçlandırma işlerinde bu maddedeki öncelik hükmü uygulanmaz; mealen böyle. Yani orman köylüsü, kooperatifleri ağaçlandırma işinde varsa da -o iş var, hakikaten var, yapılıyor ama- önceliği alamazlar. Ne olacak? Makinesi olan alacak. E, var kooperatiflerin makinesi. Üstelik de teşekkür ederiz, sağ olsunlar, ORKÖY kredileriyle Bakanlık verdi, bunların borcu var hâlâ şeye. Geçen yıllarda, bir iki yıl evvel bu borçları olan kooperatiflere Bakanımızın emriyle, geçici bir genelgeyle, yasada bu olmasına rağmen, bazı mahalli idareler... Yani mahallindeki işletmeler uygulamada tereddüt edince Sayın Bakanımız emir verdi "Borcu olan kooperatiflere iş verin." dedi. Hâlbuki iş kanunen bizim, kooperatiflerin. Ama bu tartışmalara son vermek için yine kurnazca bir açıklama, 40'ncü maddeyle ilgili (1)'inci fıkra düzenlemesinin son cümlesi: "Ağaçlandırma faaliyetlerine ait arazi hazırlığı işlerinin makine gücüyle yapılmasının gerektiği hâllerde bu fıkra hükmü uygulanmaz." Yani orman kooperatiflerinin ve köylülerin işi almada önceliği olmaz. Bu konuyla ilgili daha ne olacak? Yani bir darbe de buradan yiyoruz.

Diğer bir husus, 34'üncü maddede, kooperatiflerin var olan hakları. Kooperatiflerin bundan... 1970'li yıllarda -o zaman genç bir öğretmendim, 17 yaşında öğretmen oldum- Orman Bakanlığımız teşkilata bir genelge yayınladı, o genelgesinde orman köylülerinin kooperatifleşmesinin teşviki isteniyordu "Bunun için çalışma yapın." diyordu, şefliklere kadar geldi bu genelge; ben kooperatifçiliğe o gün başladım. Yani devlet dedi ki: "Kooperatif kurdurun orman köylüsüne." Ancak bu emrin veya bu ricanın yetmediği bilindiği için kooperatiflere bazı haklar, imtiyazlar tanındı.

Şimdi, bu imtiyazlar, öncelikler, biraz önce söylediğim gibi, 40'ncü maddede var gibi görünüyor, 34'üncü maddede yüzde 25 kalktı. Yerine ne verildi? Yüzde 7 istihkak fazlası, yüzde 10'dan hariç, bunu da şarta bağladık. Neydi o şart? Sigortalı olacak yani sigortaya prim ödemeye devam eden birisi olacak. Adam emekli olmuş, yani emekli olmuş, genç emeklilerden biri... Ben 43 yaşında emekli olan birisiyim. Yani böyle, ormanlarda çalışacak gücüm var. Hayır, sen sigortaya prim yatırırıyorsan sana bu yüzde 7'yi verecek. Yani bu yüzde 7 prim ödemeye yetmiyor da -yüzde 10 olsa da yetmez ama- bir hak alınıyor, bunun yerine hiç olmayan... Ben orman köylüsünün sigorta prim ödemelerinin devletçe desteklenmesini istemiyor değilim, çok güzel ama böyle bir ihtiyacı olmayana da bu şartı... Herhâlde gözden kaçtı, buraya kadar kurnazlık çalışmadı. Ama kulağa çok hoş gelen bir şey, orman köylüsünü sigortalı hâle getiriyoruz, öyle deniyor. Sigortalı falan olamaz orman köylüsü. Niye olamaz? Çünkü o primi ödeyecek gücü yok. Affedersiniz, her ay bir süt hayvanını, besi hayvanını satmak durumundadır, başka türlü olamaz. Ormandan ne kazanıyor ki? Orman Genel Müdürlüğü yetkilileri burada. Yani bu

rakamı burada telaffuz ede ede artık bıktım, dilimde tüy bitti. Orman köylüsünün senede kazandığı para -bugün itibarıyla söylüyorum- 1.500 lira ile -iş yoğunluğuna göre değişir- 3.000-3.500 lira arası, fazlaysa Orman Genel Müdürlüğünün üretim giderleri cetveline baksınlar, çalışan nüfusa da bölünler Yani burada düşen budur; ben belki 100 lira, 50 lira yanılıyor olabilirim. Yani bu uygulanamayacak bir şey, bu şart yanlış, bir defa.

Diğer bir husus; 34'üncü maddede de yine "Böyle haklar verilecek." deniyor ama kooperatiflerin devlete yaptığı işlerde verilecek, devlete, orman idaresine yaptırdığı veya orman köylülerinin, beraber söylüyorum ikisini. Peki, orman köylüsü hangi işleri yapacak? Dikili olarak satılmayan işleri. Yani tüccarın, sanayicinin "Burası çok uzak, buradaki ağaçlar eğri büğrü, bunları almak istemem..." O zaman ne yapacak bunları işletme? "Orman köylüsüne ürettirelim bari." Ürettik, bunlar ne olacak? Şimdi, burada bize bir şey kalmayacağı belli de orman kooperatiflerine, köylülerine sanayiye sınırsız bir imkân tanınıyor. Yönetmelikte hiç olmazsa bazı sınırlar vardı -o da yanlış ama- işte, 10 bin metreküp sınırı bilmem ne, onlar yok şimdi burada. "10 bin metreküp yıllık kapasitesi olan işletmelere verilecek." diye, şimdi o yok. Yani ormanlarda tahsis istisnai bir durumdur. Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; tahsis, adı üzerinde yani imla, Türkçe biliyorsak böyle, istisnai bir durum, zaten 30'uncu maddenin ikinci fıkrasında istisna olarak eklenmiş bir husustur. Burada istisnalar kalktı zaten, geçtiğimiz yıllarda uygulamaları gördük; istisna kural hâline geldi, normal kural istisna hâline geldi. Şimdi, burada yine 30'uncu maddede bu korunuyor yani istisnanın esas olduğu korunuyor.

Şimdi, eskiden bize, kooperatiflere de tahsisle dikili ağaç veriliyordu. Şimdi kooperatiflere verilmiyor, sadece genel müdürlüğün uygun gördüğü yerlere verilecek. Bizi uygun görece mi görmeyecek mi, onu bilmiyorum. Üstelik bu 30, 34 ve 40'ıncı maddelerin uygulanmasıyla ilgili usul ve esasları düzenleme yetkisinin kimde olduğu da belli değil, Bakanlar Kurulunda mı Bakanda mı Orman Genel Müdürlüğünde mi? 34'ün eski hâlinde "Orman Genel Müdürlüğündedir." diye yazıyordu, şimdi o kaldırılmış. Başka bir şey daha kaldırılmış: Orman mühendisleri ve orman teknik elemanları işsiz. Biz özellikle 2000 yılında 34'üncü madde değişikliği sırasında talep ettik OR-KOOP olarak, dedik ki orman kooperatifleri ve üst kuruluşları bu işleri yapıyor madem, yeterli ölçüde yani yaptıkları işin mahiyet ve hacmine göre uygun olarak orman mühendisi ve tekniker çalıştırmak zorunda olsun. O madde var eski hâlinde, şimdi yok. Ne oldu? Bir taraftan da ormancı teknik elemanlara iş imkânı yaratan madde havaya uçtu. Yani bunu niye yaptılar, onu da anlamış değilim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Mevcut maddeler duruyor, öyle bir şey yok.

TÜRKİYE ORMANCILIK KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI CAFER YÜKSEL – Şimdi, Sayın Bakanım, sunuşunuzda "Ormanlarda orman köylüsü kalmadı." dediniz. Ben diğer sunuşlarınızı, büyük bir övünçle söylediğiniz sunuşlarınızı da hep takip eden birisiyim. Ama aynı şekilde o sunuşlarla ben de övündüm. Niye? "Orman üretimini 7,5 milyon metreküpten 20 milyon metreküpe çıkardı." dediğinizde benim de göğsüm kabardı. Niye? Onu aydan gelen insanlar yapmadı, bizim orman köylerimizdeki insanlar yaptı. Şimdi, "Orman köylerinde insan kalmadı." demek... O zaman orman köylüsü için ben niye yırtıyorum ki burada? O zaman kalmadıysa mesele yok yani mesele de kalmadı demek. Ama Orman Genel Müdürlüğümüzün sözcüleri, yetkilileri şunu söylüyor, dikkatinizi çekerim: "Üç yıl içerisinde 130 bini aşkın kişiyi orman işçiliği eğitiminden geçirdik." 130 bin.. Ben de zaten var diyorum. Şimdi, yani bu 130 bin kişi, 69 yaşında, 80 yaşında kişiler mi orman işçiliği eğitimi aldı yoksa hakikaten bunu fiilen yapabilecek olanlar mı aldı? Onlar aldı. Şimdi, biz de aynı zamanda Mesleki Yeterlilik Kurumunun verdiği yetkiye dayanarak bunlara sınavla orman işçiliği sertifikası, belgesi veriyoruz OR-KOOP olarak, Orman Genel Müdürlüğümüzün de destekleri

ve sağladığı ortamla. Yani biz şimdi nereye vuracağız? Yani bize niye vuruluyor, neden şey yapılıyor? Danıştay -dikkatlerinize sunarım- bu yönetmelikle yapılmak istenen dikili satışların iptaliyle ilgili kararında “Bu yapılan iş yasaya aykırıdır...” demekle kalmıyor, “...Anayasa’ya da aykırıdır -ilaveten devam ediyor- özelleştirmenin başlangıcıdır.” Hepsi bu yani şimdi bu -açıktan söylenince mesele kalmıyor- ormanları özelleştirmektedir.

Bir cümle söylüyorum, kesiyorum Sayın Başkanım. Burada 30’uncu maddede “Amenajman plan verilerine uygun olarak dikili ağaç da dâhil olmak üzere -yani bugüne kadar olmayan- orman ürünlerinin satışları, yıllara sâri olarak da yapılabilir.” Yani çok yıllık yapılabilir. Çok yıllık? “Efendim, amenajman planlarına uygun olarak...” Ha, bu da kurnazlık. Amenajman planları şu anda on yıllık yapılıyor ama bunun yirmi yıllık yapılmasına dair bir yasal engel yok, bunun yetkilisi Orman Genel Müdürlüğü. Şimdi, ne oldu? Yirmi yıllığına ormanlar, şu mıntıka şu holdinge, şu mıntıka şu holdinge, şu mıntıka şu holdinge... Gerekçesinde de “Bu, orman köylüsünün, kooperatiflerinin öncelik hakkını almaksa işi rahatça istediğine yaptırma şansı veriyoruz dikili alanlara...” deniyor, gerekçe de bu, bunu ben uydurmuyorum, gerekçede yazıyor. O nedenle özellikle bu üç madde -diğer maddeler çok konuşuldu- orman köylümüz için, ben baştan hep öyle diyorum, düzeltelim, ormanlarımız için, orman köylümüz için ve kooperatifçiliğimiz için son yıllarda olabilecek, duyduğum en büyük darbedir. Bunu takdirlerinize bırakıyorum. Umarım, bu şeyde... Ha, ben şunu da söyleyeyim: Ben bu konuda bir orta yol bulunabileceğine de inanıyorum. Yani bununla ilgili görüşmeye her zaman hazır olduğumuzu Sayın Bakanımıza da arz ettik. Yani çalışalım, mutlaka bir orta yol bulunabilir diyorum.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Sayın Genel Başkanımız, teşekkür ediyoruz.

Aslında size demiştim, önce TARIM ORMAN-İŞ Sendikası Genel Başkanımız -ormanla ilgili olacağı için, konu bütünlüğü bozulmasını- ondan sonra da Sulama Birliği Başkanımızla tamamlıyoruz bu geneli üzerine görüşmeleri arkadaşlar. Ondan sonra Sayın Bakanımıza söz vereceğim. Ondan sonra bir önergemiz var, o önergeyi oylayıp maddelerin oylanmasına geçeceğiz. Planımız bu şekilde inşallah.

Buyurun Sayın Başkanım.

TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI ŞÜKRÜ DURMUŞ - Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle hepimizi sendikam, TARIM ORMAN-İŞ Sendikası adına saygıyla selamlıyorum.

Yıllardır biz kurum yöneticileriyle sağlıklı diyalog kurmayı hep arzu ederdik. Bugün en üst düzeyde bu diyalog fırsatını özellikle tanıdığınız için Sayın Başkanım sizlere çok teşekkür ediyorum, emekçiler adına bu teşekkürü ediyorum çünkü gerçekten burada derdimizi kısaca anlatmaya ihtiyacımız var. Sektörümüzle ilgili bir konu konuşuluyorsa eğer... Biz bu sektörün çalışanlarıyız. Özellikle kendim bu kurumda kırk yılımı bu ayın on ikisinde doldurdum. Kırk yıl önce bu kuruma işçi olarak başlamıştım, birçok insan bilmez bunu, ormancılar bilir. Ben ormanda yazın tahtakurusundan korunmak için üzerimize mazot sürüp yattığımızı hatırlıyorum; o günlerden geldim. Kışın da donmamak için şantiyelerde iki saat aralıklarla nöbet tutardık arkadaşlarımızla. Yani ormancılık sektöründeki emekçilerin çalışma düzeni -Sayın Bakanım sizler bilirsiniz- ne ülkemizde ne de dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Yani kırk iki kamu kurumu içerisinde orman emekçilerinin çalışma düzeni en zor olmasına rağmen kamu çalışanlarının ne yazık ki ücret ve özlük hakları bakımından da en alt kesiminde yer alıyor. Belki sizlere hayal gelir yani “ILO normları var.” dersiniz Türkiye’de yine “Anayasa’nın ilgili hükümleri ve iş kanunları var.” dersiniz ama “7/24 esası” diye bir uygulama vardır. Özü şudur: Yedi gün yirmi dört saat. Tabii ki sizin günlük çalışma süreniz sekiz saattir ama yedi günün beş günü olmasına rağmen gecenin bir vakti kaldırırsınız. Hiçbir zaman bunun karşılığı ekonomik olarak da beklenmez. Orman emekçileri gerek

yangınla mücadelede gerekse kaçakçılıkla mücadelede hiçbir zaman parayı düşünmemiştir. “Ben işe gideceğim ama bunun karşılığında ne alacağım?” pazarlığını hiçbir zaman yapmamıştır. Bu yönüyle de gerçekten bu meslek grubu kutsal bir görev yaptığının her zaman bilincindedir ve bu mücadelede de yıllardır el emeğiyle bugünlere gelmiştir. Ama ne yazık ki şunu ifade etmemiz gerekir: Bu emeğin karşılığı hiçbir zaman bırakın ekonomik olarak karşılık bulmayı takdir dahi görmemiştir. Böyle bir sahihsizlik vardır. Sayın Bakanımızın burada olması... Biz zaman zaman kendilerinden randevu talebinde bulduk ama ne yazık ki ulaşamadık, kısa görüşmeler oldu ama derdimizi sağlıklı anlatma fırsatı olmadı. Çünkü bugün burada bir kanun tasarısı var. Yani bu tasarımı kimler yaşama geçirecek? Bu alandaki çalışanlar emekçiler. Eğer çalışma barışı yoksa, çalışma barışı içerisinde çalışmıyorsak yasanın uygulanması yani hizmetin yürütülmesi sağlıklı olmaz. Özellikle bazı vekil arkadaşlarımız dile getirdi. Kurumda yaşanan bazı değişiklikler ne yazık ki kurumda çalışma barışını bozmuştur Sayın Bakanım. Özellikle rotasyonun adil olmayan uygulamaları. Çok net söyleyeyim, kurumda önceki genel müdürlerimizle de bunu paylaşmıştık, adil bir dağılıma ihtiyaç var. Evet, ülkemizdeki çalışma koşulları, ormancılık sektörü zor bir iştir. Taşrada insanlar tercih etmiyor, adamını bulan, torpilini bulan merkezlerde yığılma yapılıyor. Bunun için adil bir dağılıma ihtiyaç vardı, bu gerekiyordu ama ne yazık ki adil olmadı.

Sayın Bakanım, birçok kez bunu dile getirmeye çalıştık ama inanın 2013'ten bu yana yani rotasyon uygulamasının başladığı günden bu yana 12 muhafaza memuru arkadaşımız yaşamını yitirmiştir. Şöyle denebilir: “Allah'ın takdiri ilahisi.” Tabii ki bu var ama bu arkadaşlarımız sıradan ölüm yaşında olan insanlar değildi. 6'sı kalp krizi, 2'si beyin kanaması, bunun zannediyorum 3'ü de intihar sonucu yaşamına son verdi. Bakıldığında tümünün ya ailevi sorunları var ya ciddi ekonomik bunalımdadır ve tayin, rotasyon sonucu aile bütünlüğü bozulmuştur; bunalıma girdiği için vahim sonuçlar ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla yasaların düzgün yürütülmesi yani kurum işleyişinin sağlıklı yürütmesi için önce insanların işiyle barışık olması gerek. Yani eğer insan uzaktaki ailesindeyse düşüncesi o işinde verimli olamaz. Özellikle iş alanımızdaki riskli çalışma grubudur ve düzensizlik giderek artıyor. Ben kırk yıl önce bu kurumda işe başladığımda beraber ormanda çalıştığım bir arkadaşım iş kazası geçirmişti. Daha bir haftalıktım, kırk yıl önce. Arkadaşımızı sırtımıza aldık, 13 kilometrelik yolu sırtımızda 2 kişi taşıdık ama ne yazık ki arkadaşımız sırtımızda yaşamını yitirmişti. Bundan on gün önce Alanya'da yine yanık sahada aynı şekilde 1 işçi iş kazası geçirerek yaşamını yitirdi. O yıllarda iş güvenliği kurallarına uyulmuyordu, kırk yıl geçmesine rağmen ne yazık ki aynı iş kurallarına uyulmuyor.

Sayın Bakanım, özellikle Almanya'da yanık alanda tam bir Birleşmiş Milletler çalışma grubu görürsünüz. İnanın Gürcü işçi var, Suriyeli var, Afganlı var, Iraklı var ve Anadolu'dan değişik yerlerden, Toroslardan gelen işçiler var ve hiçbirinin güvencesi yoktur. Çok ilginç, iş kazası sonucu orada bizim muhafaza memurunun yakasına savcı yapıştı: “Neden çalıştırdın, neden güvenceli olmayı sahaya soktun?” diye. Ormancılar çok iyi bilir, bir muhafaza memurunun işi alan müteahhidin işçisine karışması mümkün değil. Yani çok affedersiniz kaba bir ifade ama o orada zurnanın son deliğidir. Dolayısıyla onun onu engelleme şansı yoktur ama bedeli ne yazık ki bu insanlar ödüyor. Dolayısıyla alan çok sıkıntılıdır. Son yirmi yılda sadece yangınla mücadelede ve kaçakçılıkla mücadelede 480 orman emekçisi yaşamını yitirmiştir. Bakın çok açık bir şey söyleyeceğim; bu Parlamento, daha önce dağda teröristlik yapmış, bu ülkenin vatan evlatlarına kurşun sıkmış insanlara, pişmanlık yasasından yararlananlara şehitlik haklarından faydalanma hakkı tanımıştır. Ama ne yazık ki ormanlar...

MEHMET ERDEM (Aydın) - Sayın Başkan, burada siyaset olmaz.

TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI ŞÜKRÜ DURMUŞ - Siyaset değil, şunu söyleyeceğim, ben şunu ifade etmek istiyorum, çok özür diliyorum... Şu anlamda talebim şudur: Orman emekçilerinin...

BAŞKAN - Konu dışına çıkmayalım Başkanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yalnız bu arkadaş orman muhafaza memurlarına “Zurnanın son deliği.” dedi onlar başımızın tacı, ben onların hepsine güveniyorum, haddini bilirse...

TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI ŞÜKRÜ DURMUŞ - Bakın, ben de muhafaza memurluğu yaptım, benim hepsi meslektaşımıdır Sayın Bakanım. Düzeltiyorum, özür diliyorum, yanlış anlaşılırsa.

BAŞKAN - Evet tamam, düzelttiniz, öbür konuyu da düzeltin, ondan sonra...

TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI ŞÜKRÜ DURMUŞ - Hemen düzeltiyorum. Özür diliyorum, o anlamda demiyorum, bakın...

BAŞKAN – Devam edelim lütfen. Konu dışına çıkmayalım.

TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI ŞÜKRÜ DURMUŞ - Orman muhafaza memurlarına ve yangınla mücadelede gerekirse kaçakçılıkla mücadele eden meslektaşlarımıza şehitlik haklarından yararlanma hakkı tanınabilir, bu yasaya girebilir.

Yine, yıllarca özellikle orman muhafaza memurları kaçakçılıkla mücadele etmiş yani kurumda yürüttüğü hizmetten ötürü düşman sahibi olmuştur. Emekli olduklarında can güvenliği için taşımak zorunda oldukları silahlardan ruhsat harcı alınmaması gerekir ama hâlâ var, bu tasarıya ek yapılabilir Sayın Bakanım; bu çok önemlidir yani bu yapılmalıdır.

Yine, muhafaza memuru sayısı oldukça azdır ve mevcutların üzerinde çok büyük bir yük vardır. Bu yük giderek taşınmaz hâle gelmiştir. Norm kadro uygulamasıyla 10 bin olması gereken muhafaza memuru sayısı ne yazık ki 4 bin seviyesindedir; bu, çok düşüktür. Dolayısıyla hem görevin eksik yapılmasını hem de mevcut arkadaşların üzerine ciddi bir yük yüklenmesini beraberinde getiriyor. Bunların düzeltilmesini talep ediyoruz.

Yine, orman yangınlarıyla mücadelede sadece yangın döneminde verilen ek ödemenin on iki ay boyunca verilmesi gerekir çünkü diğer kamu kurumlarında buna benzer ek ödemeler vardır. Çalışma barışının sağlanması için bunların yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, bizlere söz verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet şimdi de, Türkiye Sulama Birlikleri Derneği Başkanı Bülent Can Bey, sulama birlikleriyle ilgili konuda ve geneli üzerinde konuşacak.

Evet, son olarak Bülent Bey’i dinleyeceğiz, ondan sonra Sayın Bakanım -eğer isterlerse- bir genel değerlendirme yaptıktan sonra önergeyle beraber maddelere geçilmesini oylayacağız inşallah.

Buyurun Bülent Bey.

TÜRKİYE SULAMA BİRLİKLERİ DERNEĞİ GENEL BAŞKANI BÜLENT CAN – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim, değerli katılımcılar; hepimizi temsil ettiğim kurum adına saygıyla selamlıyorum.

Ben kısaca sulama birlikleri hakkında -konuyu uzatmayacağım, konu zaten geniş kapsamlı gündeme geldi- ve çalışmalarımız hakkında bilgi vereceğim, istek ve taleplerimizi ileticeğim.

Hepinizin bildiği gibi, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz şimdide kadar birçok güzel eserler ortaya çıkardı. Özellikle Sayın Bakanımızın göreve geldiği günden bugüne kadar şahane eserler konusunda, bu büyük eserlerin daha da büyüyerek bugünlere gelmesi konusunda ve biz faydalananların kazancını artıracakları projeler olduğu için kendisine ben Türk çiftçisi adına saygılarımı sunuyorum.

Devlet Su İşleri, daha önce inşa etmiş olduğu tesisleri kendisi işletiyordu ve 1992-1993 yıllarına kadar bu şekilde devam etti. Ancak özellikle 90'lı yıllara geldiğimizde sahadaki çekmiş olduğu sıkıntılar ve özellikle doğu bölgesinde yaz günlerinde yaşanan su kavgaları, su gürültüleri ve su sıkıntıları yüzünden DSİ, tüm Avrupa'da olduğu gibi burada da suyun işletmesinin suyu kullananlar tarafından olmasının daha doğru olacağı kanaatine vardı ve 1993-1994 yılında hızlı bir şekilde, Türkiye'deki sulama birliklerinin çiftçilere, kullanıcılara devrine başladı. Bu devir hızı -çok hızlı bir şekilde- inanın Avrupa'ya bir örnek model oldu ve 1993 yılında başlayan bu çalışmamız bugüne kadar devam etti. Yaklaşık olarak yirmi üç yıldan beri sulama birlikleri olarak, biz çiftçiler olarak bu tesisleri işletiyoruz.

Devir öncesinde, ilk devrimiz, dönemin belediyelerde... 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda birliklerle ilgili bir maddeden tüzük yapıldı ve bu şekilde belli bir süre devam ettik, 2004 yılına kadar. 2004 yılında değişen yeni Belediye Kanunu'yla birliklerle ilgili bölüm ortadan kalktı ve bu süre içerisinde 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda süreci tamamladık. Ne zamana kadar? 2011 yılına kadar. 2011 yılına geldiğimizde, Devlet Su İşlerimiz, birliklere has, kendine has bir kanun olması gerektiği ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu çıkartıldı. Burada ilk defa birlikler bir kimlik sahibi oldu, neden? Siz de takdir buyuracaksınız ki Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Belediye Başkanlığı ve meclis üyeleri haricinde oluşacak bir kuruluşa, Yüksek Seçim Kurulu bir tek sulama birliklerinde meclis seçimiyle bizleri göreve getiriyorlar ve bugün itibarıyla Türkiye genelinde 14.487 meclis üyemiz var ve aşağı yukarı 1 milyon 450 bin çiftçiye sulama birlikleri olarak hizmet ediyoruz. Çiftçi ailesi olarak baktığımızda da yaklaşık olarak 7 milyon 250 bin çiftçi ailesi; bu, sadece sulama birliklerinde. Sulama kooperatiflerini de hesaba kattığımızda aşağı yukarı bu rakam 10-15 milyon civarında bir rakam.

Şimdi, sulama birlikleriyle ilgili sıkıntılar yeni bir olay değil.

BAŞKAN – Alan ne kadar?

TÜRKİYE SULAMA BİRLİKLERİ DERNEĞİ GENEL BAŞKANI BÜLENT CAN – 20 milyon dekar -küsürati da var- alanı biz birlikler olarak... Kooperatiflerin suladığı alanı net olarak bilemiyorum Tarım Bakanlığı bu konuda gerekli bilgiyi verir.

Ama öyle ama böyle, evet, birlikler sıkıntı yaşad mı yaşad. Yaşadığı sıkıntıların ilkinin söyleyeyim: Kuruluş amacımızda devlet bütçesinden 1 TL dahi almadık, tek TL. Bu birliğin oluşması için, bu kuruluşun oluşması için en azından bir sandalyeye, masaya ihtiyacı vardı; bunları dahi çiftçilerimiz kendi cebinden vererek birlikleri kurduk. Zor günler yaşadık ama bu süreç içerisinde sulama fiyatlarından gidim gidim biriktirerek -372 tane şu an aktif birlik- devasa araç parkurlarını kurdu. 2-3 tane greyder sahibi, 5-6 tane kamyon sahibi, HİDROMEK paletli ekskavatör sahibi olan birliklerimiz var. Bu birliklerimiz sulama faaliyetleri yaptığı gibi kış aylarında kar çalışmaları, belediyelerimizin yaptığı tüm çalışmaları, işi olmadığı asfalt çalışmaları ve hatta -özür dilerek söylüyorum- sabah ilk işimiz kepeçimizin biri, birçok birlikte çiftçilerimizden vefat edenler varsa önce o görevi yerine getiriyoruz; bu denli buralara kadar çalıştık ama anlamadığımız bir nedenden dolayı sürekli birliklerin kötü yönleri ön plana çıkartıldı. Biz de, Devlet Su İşlerimiz de dedi ki: "Biz kötü birlik istemiyoruz, kötü arkadaş istemiyoruz." Ve yaptığımız tüm toplantılarda "Arkadaşlar, biz rızka hizmet ediyoruz,

bir alın terini bilinçsizce harcayan hiçbir başkanın, hiçbir yöneticinin arkasında değİliz.” Ve eleştirdik, hatta ve hatta yanlış yapan arkadaşlarımızı deklare ettik. Tabii, bundan sonraki süreç yargındır, devlet büyüklerimizindir.

Bu iş, bu şekilde olduğu hâlde, evet en son dedik ki: “Birliklerimiz denetlenen.”

Efendim, önce şunu anlatayım; bir, birlikler denetim kurulları tarafından denetleniyor kendi yönetimimiz içerisinde. Valiliğin başkanlığında, valilik, bölge müdürlüğü, defterdar ve Tarım Bakanlığından oluşan bir komisyon tarafından denetleniyor. DSİ Genel Müdürlüğümüz tarafından her yıl denetleniyor. Sayıştay tarafından da 191 tane sulama birliğimiz denetlendi. Bu denetim raporları güzel çıkmca şu denildi: “Ya, sizin bölgelerdeki bürokratlarla ilişkileriniz iyi dolayısıyla biz bu denetimleri çapraz yapacağız.” Doğudaki denetçilerimiz batıya, batıdaki denetçilerimiz doğuya geldi ve en son Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüze dedik ki: “Bu sonuçları biz de bilelim, neyiz neredeyiz?” Devlet Su İşleri bir durum analizi yaptı birliklerle ilgili; tesisin kullanım etkinliği, mali etkinlik, mali verimlilik, ekonomik sürdürülebilirliği, yönetim ve organizasyon, kurumsal çiftçiyle sağlanan koordinasyon konusunda bir açıklama yaptı ve bu açıklamaya göre birliklerin yüzde 52’sinin iyi durumda olduğu... Bu, DSİ’nin raporuyla kanıtlanmış bir şey. Efendim, yüzde 52’si iyi olarak çıkmış. Birliklerin yüzde 7’si çok iyi, yüzde 33’ü başarılı, yüzde 34’ü iyi, yüzde 23’ü orta, yüzde 3’ü de kötü yani genel anlamda baktığımızda ortaları da kötü olarak alırsak birliklerin yaklaşık olarak yüzde 26’sı kötü ama birliklerin yüzde 74’ü iyi.

Değerli üyeler, değerli katılımcılar; ben şunu soruyorum: Bu sonuç hangi kamu kurum ve kuruluşunda vardır bugün itibarıyla? Özel idarelere bakalım, köylere hizmet götürme birliklerine bakalım -diğer kurumlara saymadan- bu oran varsa diyecek bir şeyimiz yok. Her yerde kötü uygulama olduğu gibi birliklerde de vardır, kesinlikle arkasında değİliz. Konya’da bir bölümdaki birliklerimizin durumunu biliyoruz, Urfa’daki birliklerimizin durumunu biliyoruz ama bu birliklerimizi sıkı bir denetimle... İlgili yasa, ilgili kanun gerek hukuki gerek cezai tüm yetkileri Devlet Su İşlerimiz ve Değerli Bakanlığımıza vermiştir. Bunların en ağır cezalara çarptırılmasını talep ediyoruz. Amma velakin gerçek olan bir şey var, sulama birlikleriyle ilgili 2014 yılında devlet bütçesinden 1 TL ödenek almadığımız hâlde... Yapılandırma çıktı geriye dönük borçların hepsi yapılandırıldı, beş yıl faizleri kaldırıldı. Geldik 2014’e, 2014 yılında bir daha yapılandırma, yine devlet bütçesinden 1 TL almıyoruz ve yasaya da başvurmadık ilgili diğer kurumlar tarafından, tekrar yapılandırıldık. Efendim, ekonomik olarak tekrar çöküntü içerisine girdik ama yıkılmadan, ezilmeden buralara geldik. Bu süre içerisinde Devlet Su İşleri yetkililerimizle dirsek teması içinde, el ele kol kola bu mücadeleyi sağladık.

Sayın Bakanım bütün toplantılarda sürekli “Son kırk dört yılın en kurak dönemini yaşadık.” diyor. Evet, kendisine çok teşekkür ediyoruz saygıyla önünde eğiliyoruz çiftçiler olarak. Yeni projelerle biz bu kuraklığı hissetmedik ama bu projelerin, inşa edilen projelerin de yüzde 82’sini bugün itibarıyla sulama birlikleri işletiyor. EĞer bu kuraklık hissedilmediyse sulama birliklerinin de bir nebze payının olduğunu düşününüz.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanımızın, 17 milyonluk ihracatımız oldu... Değerli büyüklerimiz, bu ihracat arpa, buğday, mısır değil; bu ihracat sebze, meyve ve bunların da büyük bölümünü birlikler olarak bizler suluyoruz, bizler bu işte istişare yapıyoruz.

Denetimler konusunda, kesinlikle birlikler denetlenmeli, kesinlikle daha ağır yaptırımlar olmalı ama gerçekten size şunu söylüyorum: Birlikler içerisinde kurumsal yapısını tamamlamış birçok arkadaşımız da var. İlgili kanun zaten kötü niyetli olan bu arkadaşlarımızın görevden alınması için tam yetkiyi vermiştir. Bu yetkiyi komisyon üyeleri ağırlaştırın.

Bugün itibarıyla Adana bölgemizde sulu tarım başlamıştır efendim. Yirmi iki günden beri biz Adana bölgesinde sulamaya başladık, Urfa'da sulamaya başladık. Yozgat'ta barajlarımız boş, Manisa'da barajlarımız boş, İzmir'de barajlarımız boş. Malatya'yı sizler, büyüklerimiz daha iyi biliyor. Biz bugün önümüzdeki bas bas bağırarak kuraklıkta "Biz neler yapacağız?" derken bugün bunları tartışıyoruz. Bu konuda da tabii ki üzüntü içerisindeyiz. Ama sulama birlikleri olarak bizim söyleyeceğimiz şudur: Bu değişim hızlı bir şekilde olursa çiftçiler olarak biz bu işten rahatsız olacağız, biz bu işten zarar göreceğiz. Şunu demiyoruz: "Yaptığımız bu çalışmalarda kıt kanaat birikim yaptık. Birliğin mal varlığı devralan kuruluşa gidiyor, bize borçlar kalıyor." Kalsın efendim. Biz birçok yükü çektik, bu yükü de çekmeye hazırız, hiçbir zaman gocunmadık, gocunmayacağız da. Ama şöyle yapılırsa: Denetim mekanizmaları hızlandırılırsa, mecburen bunların içerisinde kötü olan birliklerimiz de var, bu birliklerimizde düşünülen yapı uygulanırsa hem bu süreç içerisinde, evet, iki model de görülür, sonuçta bir sonraki yıl bunun kararı verilir diye düşünüyorum.

Şunu ısrarla eklemek istiyorum: Bu konuda, gerek devirler konusunda gerek verilen rakamlar konusunda Sayın Bakanımıza ve devlet büyüklerimize biz doğru verilerin ulaştığı inancında değiliz. Şimdi, model seçiyoruz efendim. Komşumuz İran üç yıldır model arayışı içerisinde. Dünyadaki tüm modelleri gezmiş ve demiş ki: "En güzel model, Türkiye'de uygulanan model." Şu an İran bizim modelimize geçiyor, komşumuz. Ve sonuçta biz suyu yönetiyoruz. Önümüzde bir kuraklık var. Şimdi, iyisiyle, doğrusuyla sizi bire bir ilgilendiren bir konu üzerinde ben tüm yöneticilerin doğru karar vereceğini düşünüyorum.

Efendim, biz bununla birlikte, sulama birliği meclisini kaldırıyor. Sulama birliği meclisini ortadan kaldırdığımızda biz bugün 7 milyon 250 bin çiftçiyi ortadan kaldırmış oluruz. Sayın Bakanımıza ve devlet büyüklerimize gelen şikâyetleri de yakinen takip ediyoruz çünkü Bakan Bey'in çalışmalarını takip ettiğimiz için... Yakinen takip ediyoruz. Eğer kendileri uygun görürse Sayın Cumhurbaşkanımıza giden şikâyetlerin, kendisine gelen şikâyetlerin kimler tarafından yapıldığını, ne yapıldığını... En son şikâyet eden iki muhtarımız, araştırdığımızı göre, beş yıldan beri su parası ödemedi; kayıtlarına baktık, beş yıldan beri su parası ödemedi ve işte, efendim, bu, devlete geçerse daha önceki alışkanlığı devam eder gibi düşünüyoruz.

Birliklere geldiğimizde, Avrupa'yı gezdik, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz de getirdi, birlikte de gezdik Avrupa'da şunu gördük: Tüm Avrupa'da 1 dekar sulama ücreti, 1 dekardan elde edilen cironun yüzde 15'i ile yüzde 45'i arasında değişiyor; Türkiye'deki uygulamaya baktığımızda, 1 dekardan elde edilen cironun yüzde 3'ü ile 5'i arasında.

Efendim, model arıyoruz. Model arayışı içerisinde Suluç'ta model denenmiştir, maliyeti ortadadır, devlete olan maliyeti de ortadadır. Suladığımız alan, 560 bin dekar alan. Efendim, son yirmi üç yıldır da biz bu işleri yapıyoruz. Sadece bu işi çiftçi yaptığı için ben Bakanlık bütçesine konulan artı değerini hesaplanmasını talep ediyorum efendim.

Diğer model, birliklerin işletemediği tesisleri Devlet Su İşleri almıştır. Devlet Su İşlerinin de işlettiği tesislerdeki rakam ortadadır. Şimdi ben soruyorum: Bu başka bir kurumla yönetildiğinde... Özel sektöre hiç girmiyorum, zaten inanmıyorum öyle bir şey de olacağına. Bu maddelerle ilgili de 8/7'nin ilgili maddesinin de çiftçi adına çıkmasını talep edeceğiz, geri kalan bizi ilgilendirmiyor çünkü. Efendim, bunun özel sektörün eline geçmesi zaten düşünülemez bir olay, olacağına da inanmıyoruz ama birlikler tarafından yönetildiğinde bundan daha güzel, doğru bir model olacağını düşünmüyoruz. Hesaplar ortada.

Şimdi, sonuçta, sulama birliği başkanları olarak biz bölgemizde seçilmişiz efendim. Ben hizmeti önce kendime yapıyorum; abime, aileme, sülaleme, komşuma yapıyorum. Benim bu hizmeti aksatmaya şansım yok zaten. Bu hizmeti aksatırsam ben önce kendi aileme yanlış yapmış olurum.

Çalışan personellerimiz sekiz saat üzerinden yirmi dört saat mesai yapıyor. Şimdi ben soruyorum: Şimdi kriz var, patlak var, çatlak var, biz başkanlar olarak sahadayız, gitmek zorundayız, çiftçiyle beraber sahadayız. Efendim, atanmış bir memur sabah beş, akşam sekiz... Sekizden sonra sahadan çekildikten sonra siz bu sulama görevlisini nasıl çalıştıracaksınız? Ne yapmak lazım? 3 vardiya. 3 vardiya yaptığımızda bizim personel giderlerimiz şu anki Türkiye'deki bütçemizin yüzde 45'ine tekabül ediyor.

Şimdi, sulama birlikleri olarak bir sürü spekülasyonlar geliyor. Efendim, bizim bir çerçevemiz var. Sulama birlikleri topladığı paranın yüzde 30'unu bakım onarıma ayırmak zorunda, bu parayı elleyemiyoruz. Personel giderlerimiz de zaten yüzde 45. Elektrikli birlikler için baktığımızda, o birliklerimiz zarar ediyor. Ha, kötü birliklerimizin nedeni olabilir, terfili birliklerimiz...

Devir esnasında ekonomik ömrünü tamamlamış sulama projelerimiz vardı. Bunlara topladığımız paranın... Ana kanalı gitmiş, yamalı bohça gibi yamaya yamaya gidiyoruz. Tabi ki bunlarda birlikler olarak bizim performansımız düşük oluyor.

Benim, Sayın Bakanımız başta olmak üzere... Efendim, kötü birliklere düşünülen model uygulansın ama bir yıl daha istiyorum Sayın Bakanım, bir yıl daha; bir yıl daha bizi izleyin, gözleyin. Ha, yaptığımız yanlışlar için, yanlış yapan arkadaşlarımız için de en ağır cezayı -artırılarak- biz talep ediyoruz. Ama efendim, şu işi, rızık işidir. Siz de biliyorsunuz, tüm Müslüman ülkelerde olduğu gibi, su, Allahuteala'nın bir nimetidir. Bununla ilgili, hiçbir Müslüman ülkesinde de farklı yöntemler uygulanmamıştır. Biz bugüne kadar, bugün de olduğu gibi, bundan sonraki süreçte de adalet içerisinde güzel, başarılı çalışmalar içerisinde Devlet Su İşlerimizle el ele, kol kola -her zaman onlar büyüğümüzdür, abimizdir, o şekilde davrandık- çiftçilerimize daha iyi hizmet etmenin peşindeyiz. Yoksa kesinlikle, Sayın Başkanım, hiçbir birlik başkanı koltuk derdinde değildir. Ama burada meclisin ortadan kalkması demek, 7 milyon 250 bin sulama çiftçisini hiçe saymaktır diye düşünüyorum. Bugüne kadar -bir buçuk ay oldu, bu gündeme geldi- bir buçuk aydan beri de hiçbir çiftçimizin, hiçbir birliğimizin geçtiğimiz üç güne kadar bu konuyla ilgili ne bir basın açıklaması olmuştur ne de bir tepkisi olmuştur. Bu da büyüklerimize karşı olan sadakatimizin bir ispatıdır.

Bu vesileyle hepinize teşekkür ediyorum, Sayın Bakanımıza ayrıca saygılarımızı sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim. Çok kapsamlı, detaylı bir konuşma oldu.

Arkadaşlar, tasarının tümü üzerine görüşmeleri tamamladık.

Şimdi Sayın Bakanımız, eğer talep ederler ise, ortaya çıkan konuşmalar, ortaya çıkan konularla ilgili bir genel değerlendirme yaptıktan sonra maddelerine geçilmesi kısmıyla devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Evvvela, katkılarınızdan dolayı gönülden teşekkür ediyoruz. Zaten hepimiz aynı davaya hizmet ediyoruz. Özellikle, tabii, burada vekillerimiz dedi ki: “DSİ'ye yeni bir yük geliyor.” Evet, hakikaten yeni bir yük geliyor. Burada, tabii -sadece sulama birlikleri değil- biz şimdi toplulaştırmanın sulamayla birlikte yapılması, aynı zamanda tarla içi modern sulama sisteminin çiftçilerimiz ile DSİ tarafından

birlikte inşa edilmesi için çalışıyoruz. Kanunun esas maksadı bu. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Yani suyumuzu akıllıca kullanacağız. Dolayısıyla burada da sulama birliklerine temas edeceğim. İyi çalışan sulama birlikleri elbette var, biz biliyoruz ama çok kötü çalışanlar da var yani yüzde 52, yüzde 48 gibi. Ama bununla ilgili de zaten tekliflerimiz var, onu ifade edeceğim.

Efendim, suyun ticarileşmesinden, özelleştirilmesinden bahsedildi. Burada suyu satmıyoruz, bakın, bir yanlış anlaşılma var. Bazı vekillerimiz itiraz etti, sulama tesislerinin yani baraj, gölet, sulama şebekelerinin paraları alınmıyor diye. Hayır, alınıyor, bunu özellikle sulama birliklerine yüklüyoruz -arkadaşlar bilir- bunu tahsil ediyoruz. Biz, bir defa, çiftçilerimizden devletin aldığı bir yükü tamamen kaldırıyoruz. Bu, çok önemli bir adım. Bakın, sulama birlikleri bunu takdir edecektir. Dolayısıyla devlet nasıl ki yol yapıyorsa çiftçim için barajı, göleti, sulama şebekesini yapacak ancak sadece tarla içi sulamasında, kendisinin tarlası, yüzde 50'sini devlet hibe olarak verecek, yüzde 50'sini de çiftçiden alacak.

Bir de burada aldığımız bu para su parası değil, yanlış anlaşılmasın, sulama için yapılan hizmetler var ya... Neticede sulama birliklerini kaldırmıyoruz, sadece onun yapısını daha denetlenebilir, Maliye Bakanlığı tarafından da aynı zamanda DSİ tarafından teknik denetimini ve Sayıştay tarafından teknik denetimini sıklaştırıyoruz; bunu getiriyoruz. Burada aldığımız para su parası değil, sadece birtakım giderler var ya, işletme giderleri, bakım giderleri, onun bedelini talep ediyoruz. "Su bedeli" dediğimiz bedel budur yoksa suyu getirme maliyeti değil efendim. Suyun özelleştirilmesi de söz konusu değil.

Şimdi, tabii, vekilimiz dedi ki: "Orman vasfını yitirmiş yerleri vatandaş kullanıyorsa ücretsiz verin." Zaten, efendim, bu -hatırlarsanız hep birlikte kanun tasarısı çıkarıldı- 2/B mucibince bunlar verildi. Tapusu varsa onları da ücretsiz verdik bakın ama tapusu yoksa onu tabii yüzde 50 civarında indirimli olarak verdik, yaklaşık yüzde 50 veya yüzde 54'ünü aldık.

Efendim, OGM yetkilerini devretmiyor, OGM yetkileri aynen kalıyor. "Sulama birlikleri iyi yönetilmiyor." denildi, "Borcu batacak, belediyelerle mi el koyalım?" denildi. Efendim, biz, sulama birliklerine el koymuyoruz, işlemeyen sistemleri normal işler hâle getiriyoruz. Bir de sadece sulama birlikleri işletmiyor, bakın, dikkatinizi çekerim, sulama birlikleri... Rakam veriyorum: 372 sulama birliği 2 milyon 138 bin 817 hektarı işliyor yani üçte 1'i. E, gerisi ne oluyor? Bakın, belediyeler var, 137 belediye; kooperatifler var, bizim DSİ'ye bağlı kooperatifler, 269; köy tüzel kişilikleri var, 192; diğer 22, diğer kurumların aldıkları sulama işletme tesislerini işleten birimler var. Bu 992, bunun ancak 372'si sulama birliklerine ait. Bir de bunun dışında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı 1.455 sulama kooperatifi var. Bunu dâhil edersek 2.477 tane birim bu işle ilgileniyor. Şimdi, bunlara düzenleme getiriyoruz, onu özetle belirteyim. Dolayısıyla sulama birliklerinin durumu bu.

Efendim, mazot desteğinden bahsedildi. Şunu da belirteyim: Evet, mazot desteği veriyoruz, ilk defa yüzde 50 olarak veriliyor. 12 ayın ortalamasına göre mazot desteklemesi yapıldı, 4,71 TL'nin yarısı 2,35 TL üzerinden ödedik. Çiftçimize yaklaşık 2,1 milyar TL mazot desteği ödendi. Bir de "Destekler yetersiz." diyorsunuz.

Arkadaşlar, değerli vekillerim...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Orada şey var da onun için.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Müsaade edin. Sizleri dinledik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kayıt sistemine dâhil olma var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam da ne yapacağız? Yani bilemiyorum, onlar da kayıt olsun.

Şimdi, netice itibarıyla, bakın, takribî olarak söylüyorum, bu yıl çiftçimize verilecek toplam destek miktarı 14,5 milyar TL. Gerçekten güzel bir rakam 14,5 milyar TL.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakan, az.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani azsa artıralım ama bir de şu var: Sadece bu nakdî destek.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu kadar daha gerekiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Nakdî destek. Bizim yaptığımız bu tesisler, bir sürü işler var, onları da dâhil ederseniz o rakam artıyor.

Bunun dışında “Destekler küçük.” diyorsunuz, artıralım. Sayın vekilim tabii İzmir’e geçerken herhâlde Afyon’u bozkır gördü.

Ama Sayın Vekilim, Afyon’daki... Vekilim gitti herhâlde, İzmir Vekilim...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Kamil Bey.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kamil Bey’e söylerseniz, şu anda Afyon’da 104 milyon adet fidanı toprakla buluşturduk, Afyon yeşilleniyor. Afyon tabii bozkırdı, ortalama ormanlık alan yüzde 12’ydi, şimdi yüzde 22’ye çıkarabildik. Gerçekten Afyon yeşilleniyor, eskiden ben ortaokulda okurken, lisede okurken dağlar boz dağlardı ama şu anda yeşilleniyor. Hatta espri yapıyor bazen vekillerim “Afyonkarahisar’ı Afyonyeşilhisar yapalım.” diye. Öyle bir şey yok, her tarafı ağaçlandırıyoruz, bütün Türkiye’yi ağaçlandırıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız 29 Kasım’da 4 milyarınca fidanın Edirne’de dikimini yaptı.

Şimdi, Ali Bey kardeşim, teşekkür ediyoruz, evet, siz “Bazı maddelere itiraz ediyoruz ama diğer maddeler uygun.” diyorsunuz. Teşekkür ediyorum, zaten bütün vekillerimiz de çoğu maddenin uygun olduğunu, birkaç madde hususunda değerlendirme yapılması gerektiğini belirtti. Onu zaten o maddelere gelince değerlendirelim. Mesela burada Sulama Birlik Başkanının söylediği güzel bir şey var, çiftçilerin dâhil olacağı bir şey. Ona belki tekrar uygun görürseniz sizler karar vereceksiniz. Belki danışma meclisi mi olur, meclis mi olur; onu dahil etmek gerekebilir gibi bende bir düşünce hasıl oldu ama takdir tabii sizlerin çünkü siz karar vereceksiniz. Karar yüce Meclisimizin. Tamam mı?

Şimdi, bir de desteklerden kesilme meselesine gelince... Efendim, Sayın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı benim de çok yakın dostumdur. O “Bu desteklerden kesmeyelim.” diyor. Ama şöyle bir şey var: Vatandaş “Bana para veriyorsunuz, bunu alıp harcayacağım yerde, borcu icraya verip de tahsil edeceğimiz yerde buradan kesseydiniz daha iyiydi.” diyor. Ama tabii bu konuda... Bunu özellikle vurgulayayım, bir de galiba Mecliste de nöbetçiyim ben.

BAŞKAN – Meclisin de kapanma durumu var. Maddelerine geçip oyladıktan sonra haftaya bırakacağız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, hızlı bir şekilde müsaade eder misiniz Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Meclis kapanırsa... Böyle bir durum da var. Ha bire onunla ilgili meseleyi açıyorlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Takdir sizin ama isterseniz daha sonra teker teker cevap vereyim.

BAŞKAN - Zaten daha sonra maddelerde de beraber olacağız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Özellikle OR-KOOP'un iddia ettiği hususlar var. Biz burada özellikle mağdur etmiyoruz. Bir de "Danıştay karar aldı." dedi.

Sayın Başkanım, bende Danıştayın daha önce, 1999 yılında verdiği karar var. O kararda -Danıştay aynı daire, genel kurul kararı- aynen şöyle diyor: "Özellikle dikili hâlde ve orman içinde satılması, ürünlerin en iyi standartlarda üretilerek kullanım alanlarına en kısa sürede kaliteli ve taze olarak ulaştırılması, ekonomik olmayan kesim, sürüklenme, istifleme, taşıma ve depolama işlerinden kaynaklanan yüksek maliyetin önlenmesi ve orman köylülerinin alacağı payın arttırılması gibi çok yönlü amaçlarla yapılan düzenlemede kanuna aykırılık bulunmadı."

Şimdi yeniden dava açıldı OR-KOOP tarafından. Sayın Başkan, yine aynı karar verildi, sizin haberiniz yok herhâlde çünkü müdafaa yaptık, gerekçesini şey yaptık. Zaten az önce CHP Grup Başkan Vekili Engin kardeşim de "Dikili satışa karşı değiliz ancak orman köylülerine, kooperatiflere öncelik tanınsın..." Öncelik var, aynen öncelik devam ediyor; bir.

İkincisi: Bu yüzde 7'yi biraz daha artıralım ama yüzde 7 net para, onu özellikle belirteyim. Ama siz "Emekli ise bu parayı alamayacak mı?" diyeceksiniz. Bir önergeyle, emekli olmuşsa, herhangi bir borcu yoksa onu teklif edin. Bakın, bu güzel bir teklif. Bir önergeyle "Emekli olması hâlinde bu para doğrudan kendisine ödenir." derim iş biter. Tamam mı?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, o zaman geri kalan şeylere ben başka bir zaman cevap vereyim. Oldu mu efendim?

BAŞKAN – Bence konu yeterince tartışıldı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben de hepimize teşekkür ediyorum, sağ olun, sizleri seviyoruz. Tavsiyeleriniz, tenkitleriniz başımız üstünde.

BAŞKAN – Şimdi, alt komisyon kurulmasıyla ilgili bir önerge var, okutup oylarınıza sunacağım:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın daha detaylı olarak incelenmesi ve sağlıklı bir sonuca ulaşabilmesi için alt komisyona havale edilmesini talep ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Ali Akyıldız

Orhan Sarıbal

İzmir

Sivas

Bursa

Ömer Fethi Gürer

Niğde

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi tasarının tümü üzerine görüşmelerimizi tamamladık.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kaldığımız yerden görüşmelerimize devam etmek üzere 20 Mart 2018 Salı günü saat 15.30'da bu salonda toplanacağız.

Kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bürokrat arkadaşlarımız için bir hatırlatma da yapmak istiyorum. Salı günkü toplantımız bugünkü toplantının devamı olduğundan kurumlarınıza ayrıca gündem yazısı gönderilmeyecektir.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Başkanım, Çarşamba olsa.

BAŞKAN – Salı günü yavaş yavaş başlayalım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şeker fabrikasına gideceğiz.

BAŞKAN – Salı günü devam edelim, geldiğiniz zaman siz de devam edin. Acelemiz yok, yavaş yavaş tartışıyoruz.

Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum. Ekibinize teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sağ olun efendim, çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.11

